

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca Planu Ogólnego
Gminy Międzychód

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
dotycząca
PLANU OGÓLNEGO GMINY MIĘDZYCHÓD

Autorka opracowania:

Maria Dobroń

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Maria Dobroń', is placed below the printed name.

Grudzień 2025 r./aktualizacja marzec 2026 r.

SPIS TREŚCI

I. DANE OGÓLNE.....	5
1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu planu ogólnego oraz powiązanie z innymi dokumentami	5
1.1. Opis ustaleń planu ogólnego	5
1.2. Powiązanie z innymi dokumentami	13
2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	15
3. Metoda sporządzenia prognozy.....	17
II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	19
1. Położenie, rzeźba terenu	19
2. Budowa geologiczna.....	21
3. Kopaliny	21
4. Grunty rolne i leśne	23
5. Środowisko wodne	25
5.1. Wody powierzchniowe.....	25
5.2. Wody podziemne	32
5.3. Zagrożenie powodzią	34
6. Środowisko biotyczne	35
7. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione, system powiązań przyrodniczych	38
7.1. Obszary Natura 2000	38
7.2. Rezerваты przyrody	46
7.3. Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”	47
7.4. Obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód	49
7.5. Użytki ekologiczne	50
7.6. Pomniki przyrody	52
7.7. Ochrona gatunkowa	53
7.8. Korytarze ekologiczne	53
8. Krajobraz.....	54
9. Zasoby środowiska kulturowego	58
10. Klimat.....	60
11. Powietrze	60
12. Klimat akustyczny.....	61
13. Elektroenergetyka.....	68
14. Gazociągi, rurociągi naftowe, światłowód	68
15. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków	68
16. Gospodarka odpadami	71
17. Cmentarze	71
18. Główne problemy ochrony środowiska.....	71
19. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu ogólnego	72

III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH.....	74
1. Ochrona powierzchni ziemi.....	66
2. Krajobraz.....	68
3. Ochrona środowiska wodnego	75
4. Wpływ na jakość powietrza.....	77
5. Klimat	79
6. Wpływ na różnorodność biologiczną, przyrodnicze obszary chronione, system powiązań przyrodniczych	82
6.1. Obszar Natura 2000 „Puszcza Notecka”	82
6.2. Obszar Natura 2000 „Dolina Kamionki”	83
6.3. Obszar Natura 2000 „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska”	84
6.4. Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”	85
6.5. Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”	85
6.6. Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”	85
6.7. Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód	87
6.8. Użytki ekologiczne	88
6.9. Pomniki przyrody	88
6.10. Ochrona gatunkowa	88
6.11. Odnawialne źródła energii i ich wpływ na środowisko biotyczne	89
6.12. System powiązań przyrodniczych	90
7. Ochrona przed hałasem.....	91
8. Promieniowanie elektromagnetyczne	91
9. Wpływ na zasoby naturalne	91
10. Wpływ na zabytki i dobra materialne	91
11. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi	92
12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	93
13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	94
14. Alternatywne rozwiązania	94
15. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu	995
STRESZCZENIE	96
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	101
Oświadczenie o spełnieniu wymagań upoważniających do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko	103

I. DANE OGÓLNE

Wg art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.), projekt planu ogólnego gminy wyznaczający ramy późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z Art. 51 wiąże się to z obowiązkiem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, której zakres i stopień szczegółowości wymaga uzgodnienia z właściwymi organami tj. regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym. Zgodnie z art. 53 zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Międzychodzie (znak sprawy: ON-NS.9011.3.5.2024 z dnia 26 czerwca 2024 r.) oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu (pismo: WOO.411.177.2024.ET z dnia 2 lipca 2024 r.

1. Informacja o zawartości, głównych celach projektu planu ogólnego oraz powiązanie z innymi dokumentami

Rada Miejska Międzychodu w dniu 28 maja 2024 przyjęła uchwałę nr Nr II/14/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Międzychód. Zgodnie art. 13a Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, którego ustalenia są wiążące dla sporządzanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy. Plan ogólny opracowuje się dla całego obszaru gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych, innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu.

1.1. Opis ustaleń planu ogólnego

Zakres planu ogólnego obejmuje określenie: stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, stanowiących elementy obligatoryjne oraz obszarów

uzupełnienia zabudowy i obszarów zabudowy śródmiejskiej będącymi elementami fakultatywnymi. W celu wyznaczenia nowych stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową (wielorodzinną i jednorodziną) lub stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową konieczne jest określenie zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w gminie oraz chłonności terenów niezabudowanych umożliwiających realizację zabudowy mieszkaniowej w obowiązujących miejscowych planach oraz lukach w zabudowie. W gminie Międzychód nie przewiduje się wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. W planie ogólnym można określić obszary uzupełnienia zabudowy (dalej OUZ), w zasięgu których będzie możliwość wydania decyzji o warunkach zabudowy.

Aktualnie gmina Międzychód jest w 16,4 % pokryta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Plany te obowiązują dla całego obszaru miasta oraz najintensywniej zagospodarowanych obrębów stycznych do miasta, tj. obrębów: Bielsko, Dzięcielina i Wielowieś. W pozostałych częściach gminy, nowe inwestycje lokalizowane są na podstawie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

Mimo, że wyznaczenie obszarów zabudowy śródmiejskiej (OZS) ma charakter fakultatywny, zdecydowano się na jego ustalenie w planie ogólnym gminy Międzychód. Wyznaczony obszar zabudowy śródmiejskiej swoim zasięgiem objął historyczne centrum miasta Międzychód, w szczególności tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej w rejonie ulic: Marszałka Piłsudskiego, Słowackiego, Dworcowej, Gorzyckiej, 17 Stycznia, Czynu 600-Lecia, Wały Jana Kazimierza, Rybackiej, Zewnętrznej, Iczka, Rolnej, Gazowniczej i Bolesława Chrobrego.

Ustaleniem ogólnym w ramach każdej strefy jest podstawowy profil funkcjonalny, który nie podlega modyfikacjom w ustaleniach planu ogólnego. Delimitacji stref planistycznych dokonano na podstawie istniejącego stanu zagospodarowania terenu, obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów miejscowych, które wejdą w życie przed uchwaleniem planu ogólnego oraz obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Część stref została wyznaczona w wyniku pozytywnego rozpatrzenia wniosków, przy czym w zakresie funkcji mieszkaniowej wyłącznie w zasięgu obszarów uzupełnienia zabudowy.

Na terenach, na których nie obowiązują plany miejscowe, doboru parametrów zabudowy dokonano na podstawie inwentaryzacji urbanistyczno-architektonicznej oraz w oparciu o udostępnione materiały geodezyjne i dane przestrzenne: mapę zasadniczą, bazę danych ewidencji gruntów i budynków (EWID), obiektów topograficznych (BDOT 10k), uzbrojenia (GESUD), ortofotomapy, numerycznego modelu pokrycia terenu oraz numerycznego modelu terenu. Wskazanie poszczególnych funkcji w profilu funkcjonalnym podstawowym i dodatkowym danej strefy planistycznej określa jedynie maksymalny katalog dopuszczalnych przeznaczeń lub funkcji terenu, które w danej strefie mogą być zastosowane przy opracowaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub wydawaniu

warunków zabudowy. Podobnie, jeśli chodzi o parametry zabudowy. Parametry zabudowy podane w planie ogólnym mają charakter graniczny (maksymalny, bądź minimalny, w zależności od wybranego wskaźnika). W planie ogólnym gminy Międzychód wyznaczone 13 stref planistycznych.

SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną

Strefy SW zostały wyznaczone głównie w granicach administracyjnych miasta Międzychód (ul. Dworcowa, Gorzycka, Daszyńskiego i kard. Wyszyńskiego oraz w rejonie ulic Sikorskiego i Jana Pawła II) oraz w miejscowościach w obszarach zwartej zabudowy Bielsko, Mnichy oraz w formie pojedynczych zespołów we wsiach Kolno, Radgoszcz, Muchocin, Kamionna, Tuczępy, Łowyń i Piłka.

Z profilu podstawowego strefy SW wynika możliwość lokalizacji: terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, terenów usług, terenów komunikacji (w tym zespoły zabudowy garażowej), terenów zieleni urządzonej, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (na obszarach o powierzchni poniżej 0,5 ha). W obrębie wyznaczonych stref SW nie występują tereny istniejących ogrodów działkowych. Zabudowa śródmiejska pełni funkcję mieszkaniowo-usługową. W strefach SW w zakresie dodatkowego profilu funkcjonalnego dopuszczono lokalizację terenów zieleni naturalnej i terenów wód, a w wybranych strefach SW również tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenu lasu. W strefie 136SW dopuszczono teren handlu wielkopowierzchniowego. W strefach SW, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,3 – 3,0;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 8 m – 30 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 11%-100%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 0% – 50%.

SJ – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną

Strefy SJ stanowią znaczną część terenów zainwestowanych w gminie. Zabudowa jednorodzinna reprezentowana jest przez różne formy w tym zabudowę wolnostojącą, bliźniaczą oraz szeregową. Z profilu podstawowego strefy SJ wynika możliwość lokalizacji: terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów usług, terenów komunikacji (w tym zespoły zabudowy garażowej), terenów zieleni urządzonej, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (na obszarach o powierzchni poniżej 0,5 ha). W strefach SJ w ramach dodatkowego profilu funkcjonalnego wszędzie dopuszczono lokalizację terenu zieleni naturalnej i terenu wód. W wybranych strefach SJ dopuszczono lokalizację terenu zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej i teren lasów. W strefach SJ, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,1 – 2,1;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 5 m – 15 m;

- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 8,5% - 80%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 0% – 70%.

SZ – strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową

Strefy SZ występują w granicach gminy zarówno jako obszary stanowiące zwartą zabudowę wsi oraz jako rozproszone, pojedyncze zagrody rolnicze.

W profilu podstawowym strefy SZ określono możliwość realizacji terenów produkcji w gospodarstwach rolnych, terenów akwakultury i obsługi rybactwa, terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej oraz terenów infrastruktury technicznej (na obszarach o powierzchni poniżej 0,5 ha). W obrębie wyznaczonych stref SZ nie występują tereny istniejących ogrodów działkowych ani wielkotowarowej produkcji rolnej. Dla wszystkich terenów SZ, w dodatkowym profilu funkcjonalnym dopuszczono możliwość lokalizowania terenów rolnictwa z zakazem zabudowy, terenów zieleni naturalnej, terenu lasu i terenów wód, a na wybranych terenach dopuszczono lokalizację terenów usług. W strefach SZ nie dopuszczono terenów wielkotowarowej produkcji rolnej, ani terenów biogazowni.

W strefach SZ, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,2 – 1,0;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 12 m – 25 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 10% - 60%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 25% – 60%.

SU – strefa usługowa

Rozmieszczenie stref usługowych w gminie ma charakter zróżnicowany. Większość koncentruje się w mieście, ale również w obrębach Bielsko, Wielowieś, Gorzyń, Kamionna, Łowyń. Całkowicie pozbawione stref usługowych są obręby: Międzychód Nadleśnictwo, Sowia Góra, Piłka, Muchocin, Polanka, Dziecielin, Zatom Stary, Popowo, Mnichy, Skrzydlewo, Gralewo, Krzyżkówko i Kaliska. W pozostałej części gminy, strefy usługowe obejmują głównie usługi z zakresu: kultury, kultu religijnego, handlu oraz turystyki.

W profilu podstawowym strefy SU określono możliwość realizacji terenów usług, terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (na obszarach o powierzchni poniżej 0,5 ha).

Dla wszystkich terenów SU, w dodatkowym profilu funkcjonalnym dopuszczono możliwość lokalizowania terenów zieleni naturalnej, terenów lasu i terenów wód. Na wybranych terenach dopuszczono lokalizację terenów składów i magazynów (2SU, 5SU, 19SU, 44SU, 62SU, 63SU, 64SU, 66SU, 83SU, 105SU, 110SU, 113SU, 122SU, 132SU).

W strefach SU, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,3 – 4,0;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 5 m – 40 m;

- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 12% - 100%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 0% – 60%.

SP – strefa gospodarcza

Strefy gospodarcze wyznaczono w obszarach istniejących stref przemysłowych lub w ramach ich poszerzenia. Największe strefy wyznaczono w Międzychodzie i Bielsku oraz na terenach obrębów Gorzyń, Głazewo, Łowyń, Kamionna.

W profilu podstawowym strefy SP określono możliwość realizacji terenów produkcji, terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach dopuszczono możliwość lokalizowania terenów usług, terenów zieleni naturalnej, terenów lasów i terenów wód.

Strefą 19SP objęto istniejącą elektrownię wiatrową w Głazewie.

W strefach SP, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,3 – 1,8;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 10 m – 49 m, a dla 19SP – 113 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 20% - 80%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 1% – 40%.

SG – strefa górnictwa

Strefy górnictwa wyznaczono w obrębach Międzychód Nadleśnictwo i Mierzyn-Drzewce w zasięgu udokumentowanych złóż gazu ziemnego i ropy naftowej i nr 9736 Lubiaków i złoża gazu ziemnego nr GZ 9502 Międzychód oraz w obrębach Muchocin i Piłka do obsługi ww. złóż kopalin.

Pozostałe strefy górnictwa wyznaczono w zasięgu złóż kruszyw naturalnych KN 10614 Wielowieś, KN 10301 Wielowieś – S, KN 19006 Dzięcielina MS, KN 10307 Wiktorowo – pole C, KN 8150 Wiktorowo, KN 17083 Tuczępy, KN 11769 Krzyżkówko MD, KN 13850 Lewice, KN 17980 Dormowo, KN 11750 Głazewo TN, KN 14854 Głazewo TN1, KN, 19489 Głazewo MK.

W profilu podstawowym strefy SG określono możliwość realizacji terenów górnictwa i wydobywania, terenów komunikacji, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej. W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach dopuszczono możliwość lokalizowania terenów zieleni urządzonej, terenów zieleni naturalnej, terenów lasów i terenów wód, a w strefach 1SG, 2SG, 3SG, 4SG, 5SG, 6SG, 7SG, 8SG dopuszczono również możliwość lokalizowania terenu produkcji, usług biurowych i administracji.

Dla stref SG nie ustalono parametrów zabudowy, ani minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

SR – strefa produkcji rolniczej

Strefą produkcji rolniczej (SR), zostały objęte m.in. tereny największych, istniejących gospodarstw rolnych na terenie gminy oraz szereg mniejszych przedsiębiorstw zajmujących się produkcją rolniczą. Strefą objęto również tereny stawów hodowlanych oraz obszary dla których w planie ogólnym przewiduje się możliwość poszerzenia istniejących gospodarstw rolnych, w szczególności na gruntach klasy III.

W profilu podstawowym strefy SR określono możliwość lokalizacji terenu produkcji w gospodarstwach rolnych, terenu wielkotowarowej produkcji rolnej, terenu akwakultury i obsługi rybactwa, terenu komunikacji, terenu ogrodów działkowych, terenu infrastruktury technicznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach dopuszczono możliwość lokalizowania terenu rolnictwa z zakazem zabudowy, terenu zieleni urządzonej, terenu zieleni naturalnej, terenu lasów i terenu wód, a w strefach 2SR, 40SR, 56SR, 73SR dopuszczono możliwość lokalizowania terenu biogazowni.

W strefach SR, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0 – 1,0;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 5 m – 25 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 0% - 50%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 25% – 90%.

SI – strefa infrastrukturalna

W planie ogólnym gminy Międzychód wydzielono strefy infrastruktury dla terenów o znacznej powierzchni, takich jak stacje redukcyjne gazu, GPZ, ujęcia i stacje uzdatniania wody, zakład energetyki ciepłej, składowiska odpadów. W strefie wydzielono również główne place miejskie, fragmenty istniejącego i planowanego układu drogowego, duże parkingi i zespoły garażowe.

W profilu podstawowym strefy SI określono możliwość lokalizowania terenów infrastruktury technicznej, terenów komunikacji, terenów ogrodów działkowych (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach SI dopuszczono możliwość lokalizowania terenów zieleni urządzonej, terenów zieleni naturalnej i terenów wód, a ponadto dopuszczono możliwość lokalizowania terenów usług (w strefach 8SI, 16SI, 17SI, 19SI, 26SI, 29SI, 35SI, 37SI, 41SI, 47SI, 49SI, 54SI, 56SI, 61SI, 66SI), terenów produkcji (w strefach 26SI, 29SI, 37SI, 41SI), terenów lasów (w strefach 37SI, 40SI, 50SI, 54SI, 64SI, 65SI, 66SI, 75SI).

W strefach SI, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0 – 2,0;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 4 m – 70 m;

- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 0% - 80%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 5% – 80%.

SK – strefa komunikacji

Do strefy komunikacji włączono wszystkie obiekty komunikacji istniejące lub zaplanowane, które mają ustalone linie rozgraniczające (w planach miejscowych lub decyzjach administracyjnych). W strefie SK znalazły się drogi: krajowa nr 24, drogi wojewódzkie nr 160, 182, 198, 199, drogi powiatowe klasy głównej, wybrane drogi klasy zbiorczej, linie kolejowe (w tym m. in. linie nr 363 Międzychód – Skwierzyna, nr 368 Szamotuły – Międzychód), 373 Międzychód – Zbąszyń, tereny stacji kolejowej.

W profilu podstawowym strefy SK istnieje możliwość lokalizowania terenów autostrady, terenów drogi ekspresowej, terenów drogi głównej ruchu przyspieszonego, terenów drogi głównej, terenów komunikacji kolejowej i szynowej, terenów komunikacji kolei linowej, terenów komunikacji wodnej, terenów komunikacji lotniczej, terenów obsługi komunikacji, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach SK dopuszczono możliwość lokalizowania terenów zieleni naturalnej i terenów wód, a dla stref SK wydzielonych dla dróg publicznych dopuszczono lokalizację terenu zieleni urządzonej, dla stref 27SK, 30SK, 34SK i 35SK dopuszczono lokalizację terenu drogi zbiorczej, ponadto w strefach 8SK, 12SK, 13SK, 21SK dopuszczono również lokalizowanie terenu usług handlu detalicznego, terenów usług gastronomii i terenów usług turystyki

Dla strefy komunikacji, nie ma obowiązku określania żadnych parametrów.

SN – strefa zieleni i rekreacji

Strefą SN na terenie gminy objęto tereny zieleni i rekreacji, w tym parki, ogrody działkowe, tereny sportowe, a także część usług publicznych z zakresu: szkolnictwa, sportu i rekreacji, kultury i rozrywki, zieleni urządzonej takiej jak parki, pasy zieleni izolacyjnej oraz istniejące ogrody działkowe. Z uwagi na obecność w profilu funkcjonalnym podstawowym strefy terenów plaży strefą SN objęto plaże nad jeziorami w gminie.

W profilu podstawowym strefy SN istnieje możliwość lokalizowania terenów zieleni urządzonej, terenów plaży, terenów wód, terenów komunikacji, terenów ogrodów działkowych, terenów infrastruktury technicznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W strefach SN zakres funkcji dodatkowych został dobrany indywidualnie dla danego terenu. Katalog funkcji dodatkowych obejmuje: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, tereny usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu. W ramach wymienionych funkcji dodatkowych dominują usługi sportu i rekreacji i teren zieleni naturalnej.

W strefach SN, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0 - 9;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 5 m – 15 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 0% - 40%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 20% -90%.

SC – strefa cmentarz

Strefą SC. objęto tereny istniejących oraz planowanych cmentarzy. W profilu funkcjonalnym dodatkowym we wszystkich strefach SC dopuszczono możliwość lokalizowania terenu kultu religijnego, terenu usług handlu detalicznego, terenu zieleni naturalnej, terenu lasu, terenu wód.

W strefach SC, w planie ogólnym określono wartości parametrów:

- maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy: 0,1 – 0,3;
- maksymalnej wysokości zabudowy: 9 m – 15 m;
- maksymalnego udziału powierzchni zabudowy: 5% - 30%;
- minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej: 20% – 30%.

SO – strefa otwarta

Strefą SO, objęto jeziora, grunty leśne i rolne niezabudowane, ustalając parametry zakazujące lokalizacji zabudowy na tych terenach. Jest to strefa dominująca w granicach występujących na terenie gminy form ochrony przyrody, gruntów rolnych oraz lasów.

Z drugiej strony strefą SO objęto tereny, gdzie dopuszcza się realizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii - elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych.

W profilu podstawowym strefy SO istnieje możliwość lokalizowania: terenu rolnictwa z zakazem zabudowy, terenu lasu, terenu zieleni naturalnej, terenu wód, terenu komunikacji, terenu ogrodów działkowych, terenu infrastruktury technicznej (o powierzchni poniżej 0,5 ha).

W profilu funkcjonalnym dodatkowym w wybranych strefach SO dopuszczono możliwość lokalizowania terenu zieleni urządzonej. W strefach 27SO, 79SO, 80SO, 81SO, 83SO, 92SO, 93SO, 94SO, 129SO, 130SO, 131SO, 133SO, 135SO, 136SO, 137SO, 234SO, 254SO, 292SO dopuszczono możliwość lokalizowania terenu elektrowni słonecznej, a w strefach 95SO, 96SO, 97SO, 98SO, 130SO, 131SO, 135SO terenu elektrowni wiatrowych, przy czym strefami 95SO, 96SO, 97SO, 98SO objęto obszary, na których już zrealizowano elektrownie wiatrowe. W strefie 292SO dopuszczono możliwość lokalizowania terenu biogazowni. Ponadto na terenie gminy Międzychód nie wyznaczono stref SO, w których byłaby dopuszczona możliwość lokalizowania terenu elektrowni geotermalnej lub terenu elektrowni wodnej.

Dla stref SO, nie ma obowiązku ustalania żadnych parametrów zabudowy. W celu zabezpieczenia terenów rolnych i leśnych przed lokalizacją niepożądaną zabudowy, w planie

ogólnym ustalono dla części stref SO maksymalną powierzchnię zabudowy: 0 oraz maksymalną nadziemną intensywność zabudowy: 0.

Strefy z wykluczeniem zabudowy wyznaczono dla jezior, zwartych kompleksów gruntów rolnych, obszarów położonych w zasięgu 100 m od linii brzegowej jezior na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód, w zasięgu rezerwatów przyrody i użytków ekologicznych oraz na innych terenach.

Na terenach większych kompleksów leśnych zrezygnowano zabudowy, z uwagi na możliwość realizacji zabudowy związanej z gospodarką leśną. W większości stref SO ustalono maksymalną wysokość zabudowy o wartości 12 m, która pozwala na lokalizację podstawowej infrastruktury technicznej, w tym napowietrznych sieci elektroenergetycznych, przy czym w pasach technologicznych istniejącej linii elektroenergetycznej 110Kv, 400 kV i 2x400kV ustalono maksymalną wysokość 50 m, a dla istniejących i planowanych elektrowni wiatrowych wysokości od 140 m do 240 m.

W strefach obejmujących rezerваты przyrody Kolno Międzychodzkie oraz Dolina Kamionki, ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 100%, wykluczając tym samym lokalizację jakichkolwiek obiektów budowlanych.

Dla pozostałych terenów w strefach SO ustalono następujące parametry:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy: „null”* lub w zakresie od 0 do 0,1,
- maksymalną wysokość zabudowy „null” albo w zakresie od 0 m do 240 m,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy „null” lub w zakresie od 0% do 10%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej „null” albo 100%.

* oznacza brak ustalenia parametru zabudowy

1.2. Powiązanie z innymi dokumentami

1.2.1. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego, uchwalonego przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą V/70/19 z dnia 25 marca 2019 r. model rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych stanowią podstawę wyznaczenia celów polityki przestrzennej. Zastosowano podział terytorialny polityki służący indywidualnemu podejściu do różnych terytoriów wyznaczonych na podstawie cech społeczno-gospodarczych i przestrzennych w celu wykorzystania endogenicznych potencjałów i czynników rozwoju oraz intensyfikacji zachodzących procesów integracji funkcjonalnej.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wyznaczono podstawowe typy obszarów funkcjonalnych, obejmujących łącznie wszystkie gminy położone w granicach województwa wielkopolskiego. Gmina Międzychód została zaliczona do Północno – Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Obszar wyróżnia się wysokim udziałem obszarów

cennych przyrodniczo, pełniących funkcje środowiskotwórcze, przy jednocześnie stosunkowo niskim w skali regionu udziale użytków rolnych. Obszar jest niejednorodny. Ze względu na koncentrację terenów o wysokim potencjale przyrodniczym, charakteryzuje się stosunkowo niskim w skali województwa udziałem przestrzeni do potencjalnego zainwestowania. Działalność inwestycyjna w tym obszarze wymaga równoważenia zamierzeń gospodarczych z potrzebami ochrony dla zachowania stabilnego i trwałego funkcjonowania ekosystemów oraz stworzenia spójnego systemu przyrodniczego województwa, uwzględniającego powiązania przyrodnicze w granicach regionu oraz z obszarami województw sąsiednich.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego będzie wykorzystanie potencjału dla rozwoju funkcji gospodarczych, w tym turystycznych, przy jednoczesnej ochronie wyjątkowych cech ekosystemu, pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali regionu i kraju. Dla realizacji powyższych celów zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

1. Ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych.
2. Stymulowanie rozwoju gospodarczego z wykorzystaniem koncepcji „zielonego wzrostu.”
3. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

Dla realizacji celów polityki przestrzennej w zakresie rozwoju obszaru funkcjonalnego określa się następujące zasady zagospodarowania:

- Ochrona obszarów o funkcjach środowiskotwórczych pełniących strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi środowiska przyrodniczego w skali kraju (m.in. Puszcza Notecka).
- Efektywne wykorzystanie przestrzeni (m.in. strefowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę o różnych funkcjach w celu wyeliminowania konfliktów przestrzennych).
- Rozwój turystyki w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe (agroturystyka, zachowany swobodny dostęp do brzegów zbiorników wodnych).
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami leśnymi i wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa (m.in. rozwój nowoczesnego leśnictwa, zachowanie dużych zwartych kompleksów dobrych gleb, wyznaczanie terenów pod biogazownie).
- Rozwój i efektywne wykorzystanie infrastruktury technicznej (m.in. rozbudowa systemów odprowadzania ścieków komunalnych, wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod lokalizację urządzeń służących produkcji energii ze źródeł odnawialnych).
- Rozwój i modernizacja sieci komunikacyjnej.

W planie ogólnym gminy Międzychód uwzględniono ww. cele (ochrona obszarów cennych pod względem przyrodniczym, ochrona kompleksów leśnych przed zainwestowaniem, ochrona dobrych gleb, dopuszczenie lokalizacji biogazowni, możliwość rozwoju infrastruktury we

wszystkich wyznaczonych strefach planistycznych, wyznaczenie terenów pod instalacje OZE, tworzenie warunków dla rozwoju komunikacji).

1.2.2. Strategia rozwoju gminy Międzychód na lata 2023 - 2030

Rada Miejska Międzychodu podjęła uchwałę nr V/39/2024 z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Międzychód na lata 2023-2030. Wyznaczono cele strategiczne, z których część znajduje odzwierciedlenie w ustaleniach planu ogólnego gminy.

CEL I. Uporządkowanie przestrzeni gminy Międzychód z zachowanym ładem przestrzennym i zrównoważonym rozwojem środowiska (wyznaczenie stref planistycznych zapewniających zrównoważony rozwój przestrzenny, wyznaczenie stref dla lokalizacji OZE, zachowanie korytarzy dla infrastruktury technicznej).

CEL II. Gmina Międzychód wspierająca rozwój i uważna na potrzeby swoich mieszkańców (zachowanie i poszerzenie stref planistycznych SP, SU, SN).

CEL III. Gmina Międzychód rozwinięta gospodarczo i turystycznie w oparciu o posiadany potencjał i dostępne zasoby (wyznaczenie stref planistycznych sprzyjających rozwojowi usług społecznych oraz edukacji – SN, SU, SO).

2. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Oceniając wpływ ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska, należy odnieść się do celów i kierunków działań określonych w politykach, które odwołują się do zasady zrównoważonego rozwoju, rozumianej jako zachowanie równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, społecznymi i wymogami środowiskowymi we wszystkich podejmowanych działaniach i przedsięwzięciach. Zasadę zrównoważonego rozwoju należy traktować jako nadrzędną, z której wynikają główne cele ochrony środowiska, zarówno związane z jego ochroną bezpośrednio, jak również w powiązaniu z aspektami społeczno-gospodarczymi.

Wśród dokumentów międzynarodowych istotnych z punktu widzenia projektu planu ogólnego wymienić należy Konwencję Genewską (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza dotyczącą ochrony środowiska oraz zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, oraz Ramową Konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu w skali globalnej (1992).

Na poziomie wspólnotowym istotne znaczenie ma Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy zmierzająca do ograniczenia zanieczyszczenia do poziomów, które w stopniu minimalnym szkodzą ludzkiemu zdrowiu i środowisku, a także w celu lepszego poinformowania społeczeństwa o możliwych zagrożeniach. Wg Krajowego Programu Ochrony

powietrza do roku 2020 z perspektywą do 2030 istotnym zadaniem jest osiągnięcie w pierwszej kolejności poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P, a także niektórych innych substancji takich jak NO₂ oraz O₃.

Istotnym dokumentem jest „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” przyjęty Uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 20 lipca 2020 r., poz. 5954), który zakłada między innymi wdrożenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza. Określa również kierunki działań planowania przestrzennego dotyczącego jednostek samorządu terytorialnego.

Stan jakości powietrza ma wpływ na zmiany klimatyczne. Temat ten podejmuje Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych. Głównym celem konwencji jest doprowadzenie do ustabilizowania koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze na poziomie, który zapobiegłby niebezpiecznej, antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Podobne cele zawiera Strategia Zrównoważonego Rozwoju UE (KOM(2001)264 oraz Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020. Jednym z istotnych celów jest ograniczenie zmian klimatycznych oraz wzrostu zużycia czystej energii oraz usprawnienie systemu transportowego i zagospodarowania przestrzennego.

W projekcie planu ogólnego mając na uwadze stan powietrza oraz tendencje zmian klimatycznych tworzy się warunki lokalizacji urządzeń wytwarzających energię pochodzącą ze źródeł odnawialnych, a także umożliwia się tworzenie terenów zieleni.

Istotnym zagadnieniem jest ochrona wód. Wśród dokumentów wspólnotowych należy wymienić tu Dyrektywę 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, która jest aktem prawa europejskiego, a jej nadrzędnym celem jest zachowanie i poprawa stanu wód powierzchniowych i podziemnych, zarówno pod względem jakościowym jak i ilościowym. Ramowa Dyrektywa Wodna jest wdrażana w Polsce, przede wszystkim, w postaci przeglądu i aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Podstawowym dokumentem planistycznym w tym zakresie jest Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. z dnia 23 lutego 2023, poz335). Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami są jednolite części wód powierzchniowych oraz podziemnych.

Gmina Międzychód leży w granicach dziesięciu JCWP, które scharakteryzowano na podstawie „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.” Wg „Oceny stanu jednolitej części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu” stan ogólny wód wszystkich ww. JCWP cechuje zły stan.

Plan ogólny zakłada ochronę wód przed zanieczyszczeniem poprzez umożliwienie realizacji infrastruktury technicznej związanej z odprowadzaniem ścieków. W celu stworzenia

korzystnych warunków retencji umożliwia się wprowadzanie zieleni we wszystkich strefach planistycznych. Zieleń wpływa korzystnie na retencję wód.

Istotnym dokumentem dotyczącym ochrony krajobrazu jest Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji dnia 20.10.2000 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), która stwierdza, że krajobraz jest ważną częścią jakości życia ludzi i wskazuje na konieczność osiągnięcia trwałego i zrównoważonego rozwoju opartego na harmonijnych relacjach pomiędzy potrzebami społecznymi, działalnością gospodarczą i środowiskiem.

W zakresie ochrony krajobrazu plan ogólny porządkuje przestrzeń wyznaczając strefy planistyczne w sposób zapewniający równowagę pomiędzy potrzebami rozwoju gminy a koniecznością zachowania walorów estetycznych i kulturowych.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego. Na terenie gminy Międzychód wyodrębniono granice dwóch krajobrazów priorytetowych „Rejon Łowynia” i „Dolina Warty Oborniki – granica województwa”. Planowany sposób zagospodarowania terenu zapewnia na tych terenach zachowanie właściwych proporcji pomiędzy komponentami środowiska a realizacją potrzeb społecznych.

Część gminy Międzychód leży w granicach przyrodniczych obszarów chronionych, w tym Natura 2000. Ważnymi instrumentami służącymi ochronie przyrody i bioróżnorodności w Unii Europejskiej są: Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia) oraz Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa, habitatowa). Obie dyrektywy stanowią podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000. Ustalenia planu ogólnego nie ingerują znacząco w obszary objęte ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

3. Metoda sporządzenia prognozy

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, w jaki sposób realizacja ustaleń planu ogólnego przekształci środowisko. Zmiany cech środowiska spowodowane przez różnorodne sposoby użytkowania przestrzeni, zależą od rodzaju zagospodarowania oraz cech środowiska danego terenu, w związku z czym, prognozę podzielono na dwa etapy:

Etap I to analiza stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, która pozwoliła na określenie zasobów i walorów przyrodniczych oraz istniejących problemów. Dokonując oceny stanu i funkcjonowania środowiska uwzględniono szersze tło przyrodnicze, biorąc pod uwagę powiązania przyrodnicze, a w szczególności: powiązania hydrograficzne i hydrogeologiczne oraz system obszarów chronionych, oceniając zagrożenia w zasięgu tych powiązań.

Etap II prognozy, to ocena przewidywanych skutków oddziaływań na środowisko w granicach potencjalnych wpływów oraz sposoby łagodzące potencjalne, negatywne oddziaływania. Ocenę oparto na następujących założeniach:

- jako niekorzystne oddziaływanie na środowisko przyjęto odstępstwa od prawidłowej na danym terenie gospodarki jego zasobami i zasadami ochrony z uwzględnieniem przepisów, norm, specyfiki środowiska oraz powiązań z obszarami otaczającymi, funkcji terenów oraz potrzeb i aspiracji mieszkańców;
- mimo, że wszystkie zachodzące w środowisku procesy są ze sobą powiązane, ze względów metodycznych zostały rozpatrzone osobno, a oddziaływanie na warunki życia potraktowano jako syntezę oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.

Oceniając wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska oparto się na oczywistych zależnościach pomiędzy poszczególnymi jego elementami, przedstawiając prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury. Do analiz przestrzennych wykorzystano system GIS – MapInfo Professional.

II. STAN ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W rozdziale tym zawarto informacje dotyczące charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego. Biorąc pod uwagę szersze tło przyrodnicze wskazano powiązania obszaru opracowania z otoczeniem, a w szczególności: położenie na tle przyrodniczych obszarów chronionych, w układzie zlewni hydrograficznych oraz struktur hydrogeologicznych.

1. Położenie, rzeźba terenu

Gmina Międzychód leży w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie międzychodzkiem. Graniczy z gminami województwa wielkopolskiego: Sieraków, Kwilcz, Lwówek, Miedzichowo oraz z gminami województwa lubuskiego: Pszczew, Przytoczenia, Skwierzyna – obszar wiejski i Drezdenko – obszar wiejski.

Gmina zajmuje obszar o powierzchni 30705 ha, w tym powierzchnia miasta wynosi 698 ha. Podstawowy układ komunikacyjny tworzą: droga krajowa nr 24, drogi wojewódzkie nr 160, 182, 198 oraz drogi powiatowe i gminne.

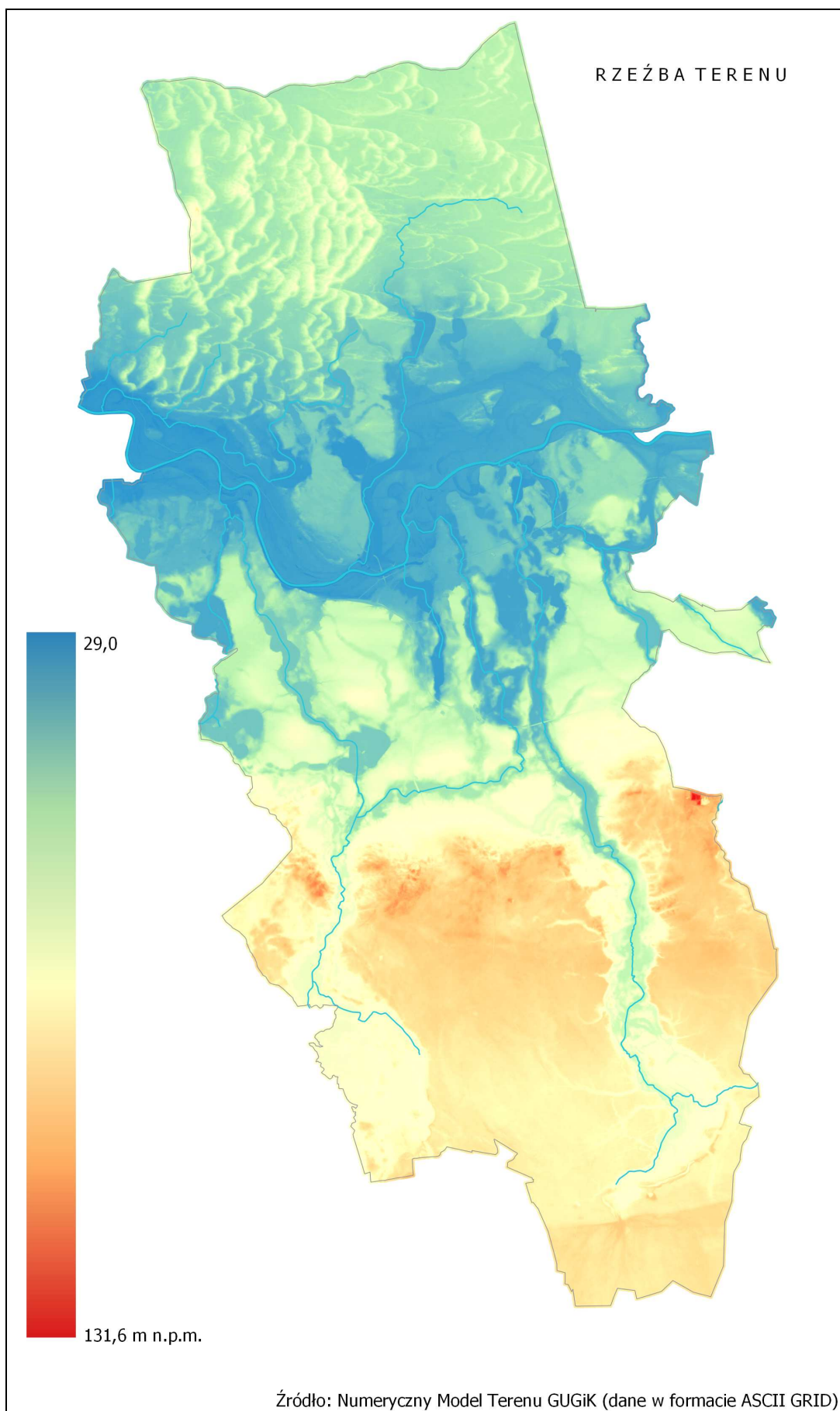
Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) północna część gminy Międzychód leży w Pradolinie Toruńsko – Eberswaldzkiej, w części zwanej Kotliną Gorzowską.

Najbliższe otoczenie rzeki Warty, to terasa zalewowa. Na południe od rzeki znajdują się niewielkie fragmenty terasy środkowej, natomiast po stronie północnej jest ona bardzo rozległa z licznymi wydymami. Terasa wysoka występuje fragmentarycznie.

Pozostała część gminy leży na Wysoczyźnie Poznańskiej, część środkowa w subregionie Pagórków Międzyrzecko – Pniewskich, natomiast część południowa w subregionie Równiny Nowotomyskiej.

Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie charakteryzują się urozmaiconą rzeźbą terenu. Występują tu obszary wysoczyznowe w postaci moreny pagórkowatej, falistej pochodzenia akumulacyjnego, oraz pagórków moreny czołowej. Wysoczyzny rozcinają doliny rynnowe jezior i łączących je cieków.

Część południowa gminy to Sandr Nowotomyski. Jest to największy Sandr w Wielkopolsce. W granicach gminy przecinają go dwie doliny cieków: Kamionki i Dormowskiej Strugi.

2. Budowa geologiczna

Gmina Międzychód leży w obrębie monokliny przedsudeckiej. Głębokie podłoże tworzy platforma paleozoiczna, na której zalegają młodsze skały osadowe – mezozoiczne, głównie iłowce i piaski jury dolnej. Na utworach mezozoicznych położona jest seria osadów: paleogenu (oligocen) i neogenu (miocen, pliocen) o łącznej miąższości dochodzącej do 200 m, a nad nimi osady czwartorzędowe. Osady czwartorzędowe dzielą się na holoceni, plejstoceni oraz utwory powstałe na przełomie plejstocenu i holocenu.

Osady plejstoceni:

- gliny zwałowe na obszarach wysoczyznowych, miejscami pokryte są piaskami lodowcowymi, obejmują środkową część gminy na południe od doliny Warty;
- piaski i żwiry wodnolodowcowe tworzące powierzchnię sandrową, którą budują piaski różnoziarniste ze żwirami obejmują południową część gminy (Sandr Nowotomyski);
- piaski i żwiry rzeczne tarasów nadzalewowych, które powstały w procesie akumulacji wodnolodowcowej utworów piaszczysto – żwirowych, które w okresach późniejszych zostały poddane erozji (dolina Warty).

Osady plejstoceni – holoceni:

- piaski eoliczne na wydmach występują w obrębie terasy środkowej doliny Warty w północnej części gminy;
- piaski i gliny deluwialne powstały wskutek spełzania pokryw gliniastych i gliniasto - piaszczystych na powierzchni stoków (krawędzie, załomy i zbocza dolin przecinających wysoczyzny).

Osady holoceni:

- piaski, żwiry tarasów zalewowych, które zwykle w spągu warstwy rozpoczynają się warstwą żwirów, a w stropie zawierają wkładki mulaste (dolina Warty);
- piaski pyłowe i mułki piaszczyste tarasów zalewowych, mady (dolina Warty);
- piaski humusowe jeziorne zagłębień bezodpływowych i starorzeczy (dolina Warty, doliny cieków, okolice jezior);
- torfy zalegają w płaskich dnach dolin cieków oraz na terenach podmokłych w sąsiedztwie jezior, oraz w dolinie Warty na piaskach rzecznych terasy zalewowej.

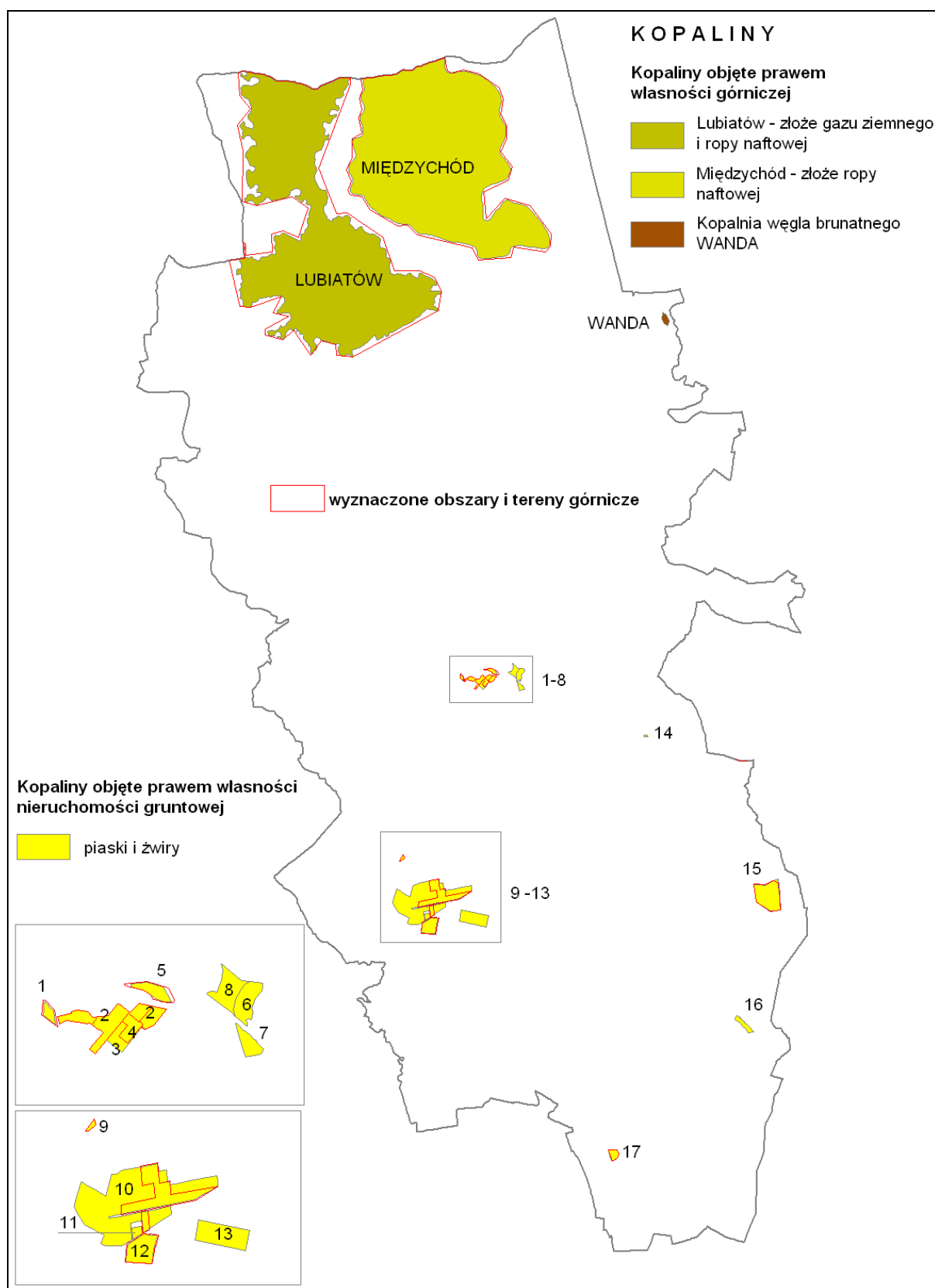
3. Kopaliny

Na terenie gminy występują kopaliny objęte prawem własności górniczej oraz objęte prawem własności nieruchomości gruntowych.

Kopaliny objęte prawem własności górniczej to:

- złoża gazu ziemnego i ropy naftowej „Lubiatów” (wyznaczono obszar i teren górniczy);
- złoża ropy naftowej „Międzychód” (wyznaczono obszar i teren górniczy);

- kopalnia węgla brunatnego „Wanda” – złożę nieeksploatowane ze względu na niską kaloryczność, położenie w granicach GZWP 147 oraz w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód.

Kopaliny objęte prawem własności nieruchomości gruntowych to złoża piasków i żwirów opisane w poniższej tabeli.

Nr	Nazwa złoża	Informacja o złożu
1	Wielowieś U	wyznaczono obszar i teren górniczy
2	Wielowieś	wyznaczono obszar i teren górniczy
3	Wielowieś T	
4	Wielowieś S	wyznaczono obszar i teren górniczy
5	Dzięcielin MS	wyznaczono obszar i teren górniczy
6	Wiktorowo pole A	
7	Wiktorowo pole B	
8	Wiktorowo pole C	
9	Dormowo	wyznaczono obszar i teren górniczy
10	Głazewo TN pole A	dla części złoża wyznaczono obszar i teren górniczy
11	Głazewo TN 1	
12	Głazewo TN pole B	wyznaczono obszar i teren górniczy
13	Głazewo MK	
14	Kamionna EG	
15	Tuczępy	wyznaczono obszar i teren górniczy
16	Krzyżówka MD	
17	Lewice	wyznaczono obszar i teren górniczy

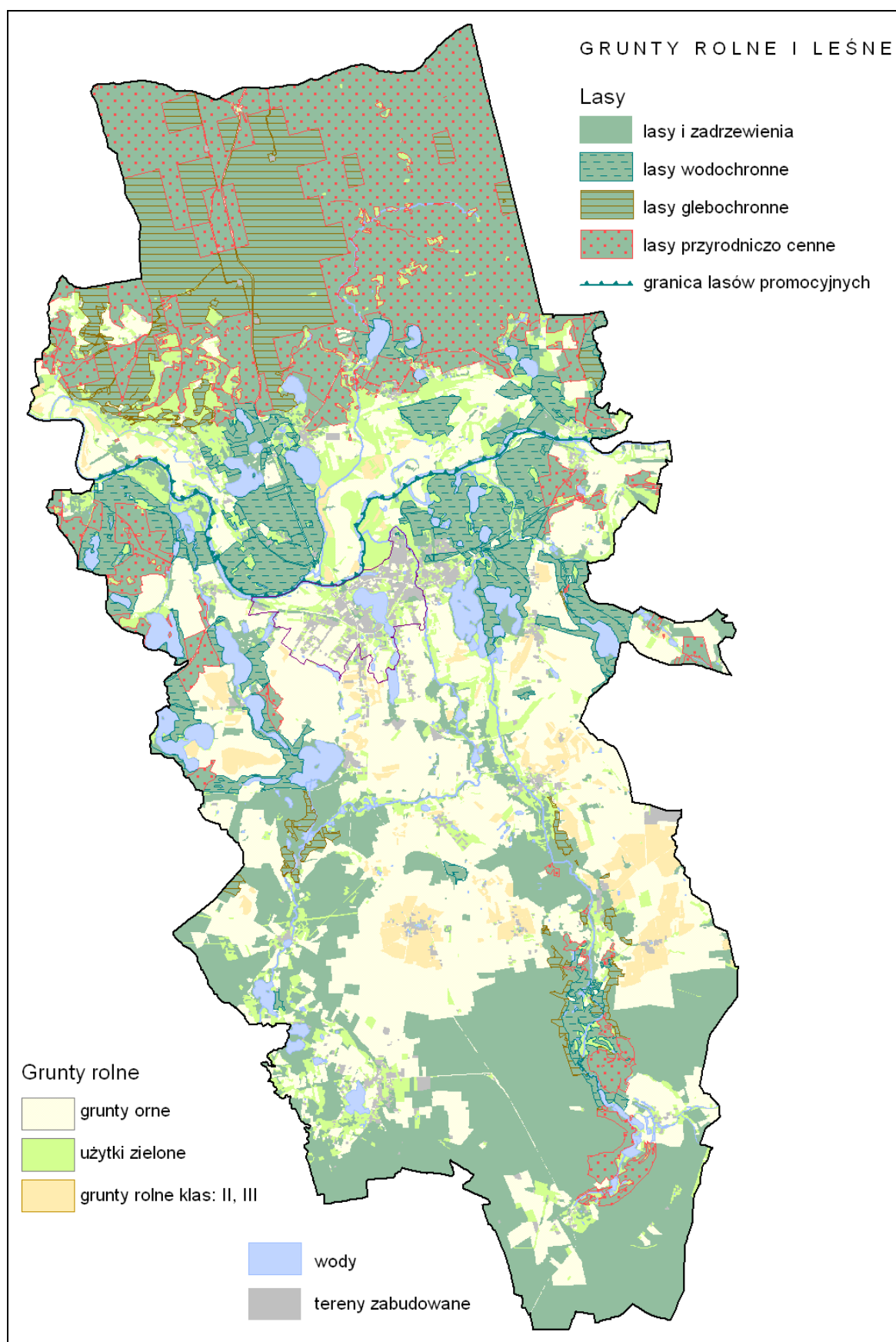
Źródło: Baza CBDG – dostęp 19.03.2026 r.

4. Grunty rolne i leśne

Grunty rolne zajmują powierzchnię 11 779 ha, co stanowi 38,36% powierzchni ogólnej gruntów w gminie. Z tego 80,06% przypada na grunty orne, a 16,28 % na użytki zielone. Pozostała część gruntów rolnych (3,66%) to sady, grunty pod stawami rowami, grunty rolne zabudowane, grunty rolne zadrzewione i zakrzewione nieużytki. O sposobie użytkowania gruntów rolnych decyduje zdolność produkcyjna gleb, którą określają klasy bonitacyjne. Wśród gruntów ornych na terenie gminy większość to gleby średnich i niskich klas bonitacyjnych. Gleby klas: III a i b łącznie stanowią 10%, gleby klas IV – 35 %. Gleby klasy V - 27 %, natomiast klasy VI – 24 % i VI RZ 4%. Gleby klasy I wśród gruntów ornych nie występują, a gleby klasy II to niewielkie fragmenty stanowiące 0,13%. Monitorowanie chemizmu gleb ornych stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Na terenie gminy Międzychód nie ma punktów pomiarowych.

Lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 16196 ha, co stanowi 52,75 % powierzchni ogólnej gruntów w gminie. Lasy w znacznej części zostały uznane za ochronne.

Są to lasy glebochronne, wodochronne, cenne przyrodniczo. Lasy w części północnej to lasy promocyjne. Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym, dla których działalność określa jednolity program gospodarczo-ochronny, opracowywany przez właściwego dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych.

Lasy glebochronne wyznaczono w zachodniej części Puszczy Noteckiej, gdzie występują liczne wydmy śródlądowe o stromych zboczach, które po odsłonięciu wykazują skłonność do przemieszczania się. Znaczne powierzchnie lasów glebochronnych znajdują się na stromych zboczach doliny Kamionki, a także na południe od Jeziora Gorzyńskiego, gdzie Struga Dormowska płynie w dolinie o stromych zboczach.

Lasy wodochronne wyznaczono w dolinie Kamionki, w dolinie Warty oraz w sąsiedztwie części jezior i łączących je cieków.

Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody znajdują się w granicy lasów promocyjnych, w środkowym i górnym odcinku doliny Kamionki, w rejonie miejscowości: Gorzycko, Muchocin, Zatom Stary i Nowy, Popowo.

5. Środowisko wodne

W niniejszym rozdziale przedstawiono charakterystykę wód powierzchniowych i podziemnych, a w szczególności sieć hydrograficzną, głębokość zalegania wód podziemnych oraz wyniki monitoringu wód.

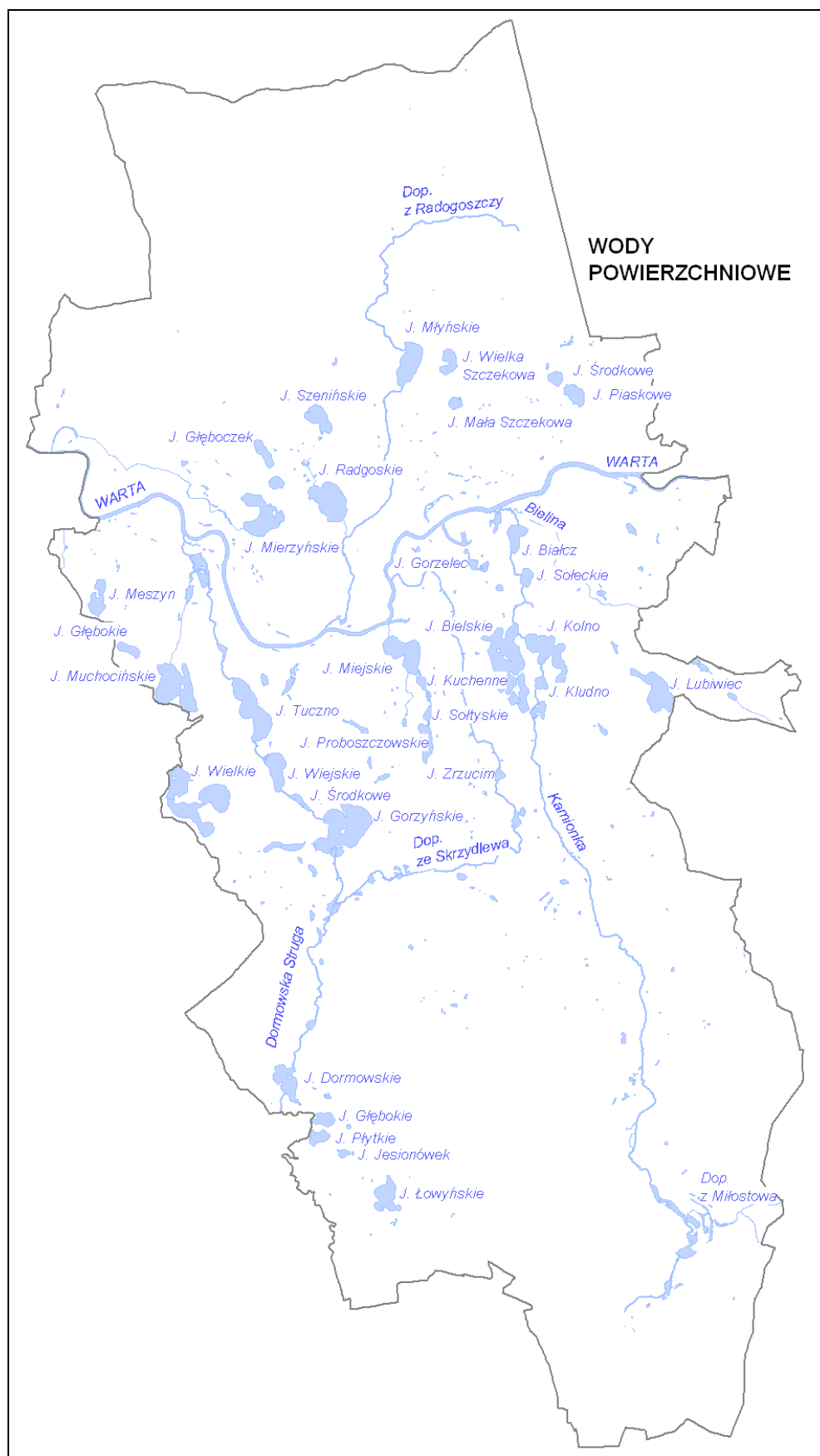
5.1. Wody powierzchniowe

Sieć hydrograficzna gminy Międzychód należy do systemu wodnego Odry. Głównym ciekim o przebiegu równoleżnikowym jest Warta. Rzeka odcinkami meandruje stąd liczne starorzecza. Główne lewobrzeżne dopływy Warty na terenie gminy to: Kamionka, Dopływ ze Skrzydlewa (struga Bielska), Dormowska Struga. Dopływ z Radgoszczy to prawobrzeżny dopływ Warty. Cieki łączą liczne jeziora.

Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami jest jednolita część wód powierzchniowych (JCWP). Jednolite części wód powierzchniowych wg ustawy Prawo Wodne definiuje się jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych, między innymi taki jak: struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części. Jednolite części wód dzielimy na naturalne oraz silnie zmienione, których charakter został w znacznym stopniu zmieniony w następstwie fizycznych przeobrażeń, będących wynikiem działalności człowieka lub sztuczne, powstałe w wyniku działalności człowieka.

Ww. podział znajduje swoje odzwierciedlenie w klasyfikacji jakości wód – dla naturalnych jednolitych części wód określa się ich stan ekologiczny, podczas gdy dla silnie zmienionych i sztucznych – potencjał ekologiczny.

Stan ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się przez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód: I – bardzo dobry, II – dobry, III – umiarkowany, IV – słaby, V – zły. Potencjał ekologiczny jednolitych części wód powierzchniowych klasyfikuje się przez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód: I – maksymalny, II – dobry, III – umiarkowany, IV – słaby, V – zły.

Stan jednolitych części wód ocenia się poprzez porównanie wyników klasyfikacji potencjału/stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Jednolita część wód może być oceniona jako będąca w „dobrym stanie”, jeśli jednocześnie jej potencjał/stan ekologiczny jest sklasyfikowany przynajmniej jako dobry, a stan chemiczny sklasyfikowany jest jako dobry. W pozostałych przypadkach, jednolitą część wód ocenia się jako będącą w stanie złym.

Gmina Międzychódź leży w granicach dziesięciu JCWP rzecznych. W granicach JCWP rzecznych na terenie gminy wydzielono siedem JCWP jeziornych.

Charakterystyki JCWP dokonano na podstawie „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętego Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. z dnia 23 lutego 2023 r. poz. 335), Podstawę klasyfikacji stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475). Podstawowe dane zawarto w poniższej tabeli.

Nr*	Charakterystyka JCWP rzecznych
1	Gościmka (RW600010188969) – zlewnia monitorowana, powiązania – JCWPd PLGW600034 • naturalna część wód, • umiarkowany stan ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: – dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych – dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
2	Lubiatka (RW600010188949) zlewnia monitorowana, powiązania – JCWPd PLGW600034 • naturalna część wód, • stan ekologiczny (brak danych), • stan chemiczny dobry • stan ogólny zły), • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest - monitorowany wskaźnik diadromiczny D, - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

3	Warta od Kamionki do Obry (RW600012187799) zlewnia monitorowana, powiązania - JCWPd PLGW600041 • silnie zmieniona, • słaby potencjał ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
4	Warta od Samy do Kamionki (RW60001218759) monitorowana, powiązania - JCWPd PLGW600041 • silnie zmieniona, • umiarkowany potencjał ekologiczny, • stan chemiczny dobry, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Warta w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Warta w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego); - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
5	Dormowska Struga (RW600010175032), powiązania - JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • stan ekologiczny (brak danych), • stan chemiczny dobry, • stan ogólny - zły stan wód • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D); - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
6	Męcinka (RW600018187789), powiązania - JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • umiarkowany stan ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny, zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

7	Kamionka RW60001518769) zlewnia monitorowana - powiązania - JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • zły stan ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny, - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i) perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
8	Śremska Struga (RW600009187549), powiązania - JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • zły stan ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - dobry stan chemiczny. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
9	Dopływ ze starej Jabłonki (RW60001918787514), powiązania - JCWPd PLGW600059 • naturalna część wód, • stan ekologiczny umiarkowany, • stan chemiczny dobry, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny - dobry stan chemiczny Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.
10	Czarna Woda od dopływu spod Chudobczyc do ujścia (RW60001118787299) - powiązania - JCWPd PLGW600059 • naturalna część wód, • stan ekologiczny umiarkowany, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: - dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

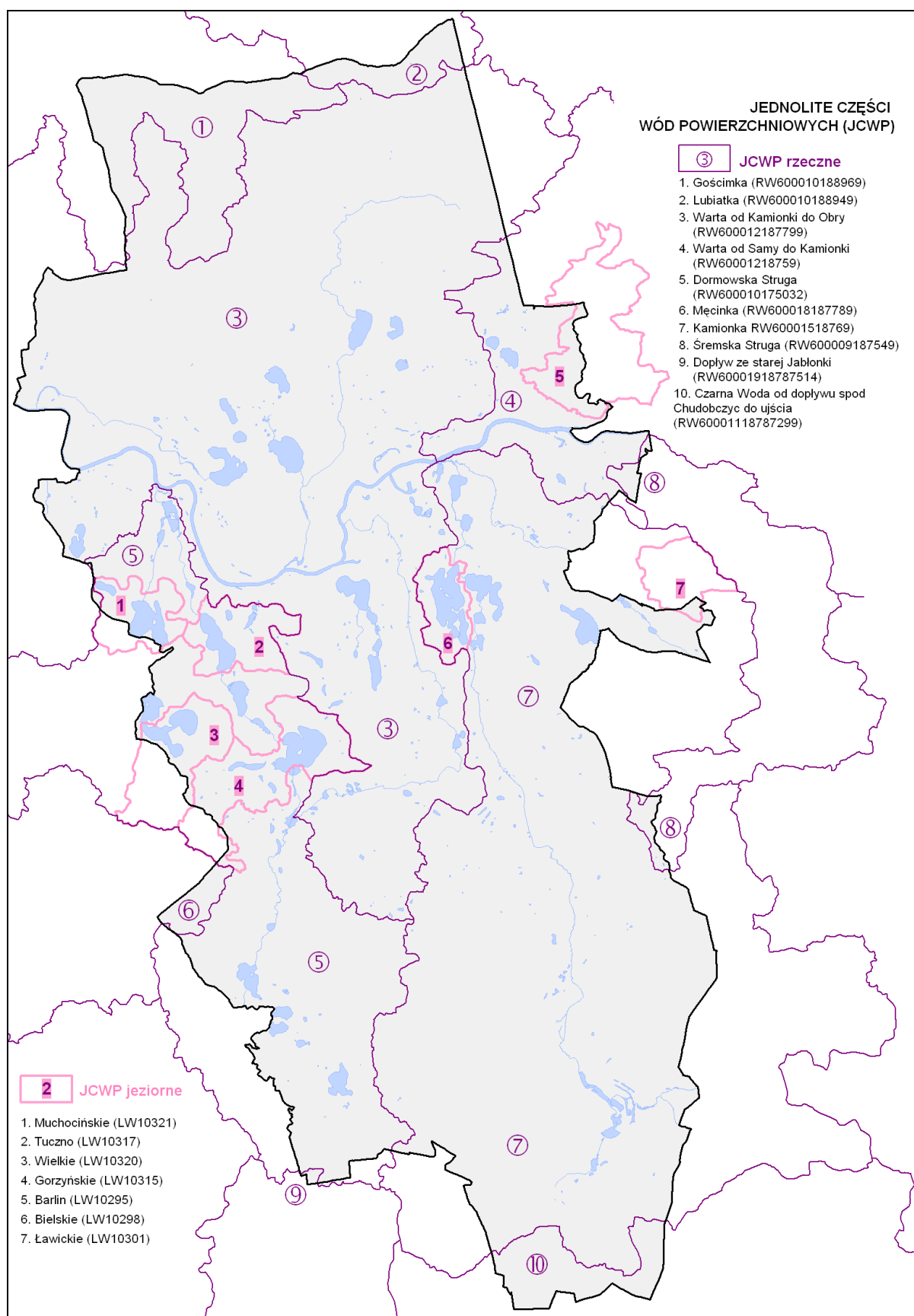
* Nr zgodny z nr na zał. graficznym

Wg „Oceny stanu jednolitej części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu” stan ogólny wód wszystkich ww. JCWP cechuje zły stan. Badania prowadzono w 2024 r. (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/rivers/88>).

Nr*	Charakterystyka JCWP jeziornych
1	Muchocińskie (LW10321) – powiązania: JCWP Dormowska Struga - powiązania JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • stan ekologiczny (brak danych), • stan chemiczny (brak danych), • stan ogólny – zły stan wód), • niezagrożona, • cele środowiskowe to: – dobry stan ekologiczny, – dobry stan chemiczny.
2	Tuczno (LW10317) – powiązania: JCWP Dormowska Struga - powiązania JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • stan ekologiczny (brak danych), • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: – dobry stan ekologiczny – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry.
3	Wielkie (LW10320) – powiązania: JCWP Dormowska Struga - powiązania JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • stan ekologiczny (brak danych), • stan chemiczny dobry, • stan ogólny – dobry stan wód, • niezagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: – dobry stan ekologiczny, – dobry stan chemiczny.
4	Gorzyńskie (LW10315) – powiązania: JCWP Dormowska Struga - JCWPd PLGW600041 • naturalna część wód, • umiarkowany stan ekologiczny, • stan chemiczny poniżej dobrego, • stan ogólny – zły stan wód, • zagrożona nieosiągnięciem celów środowiskowych, • cele środowiskowe to: – umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [LMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); – stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry. Dla JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej – przewidziany program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

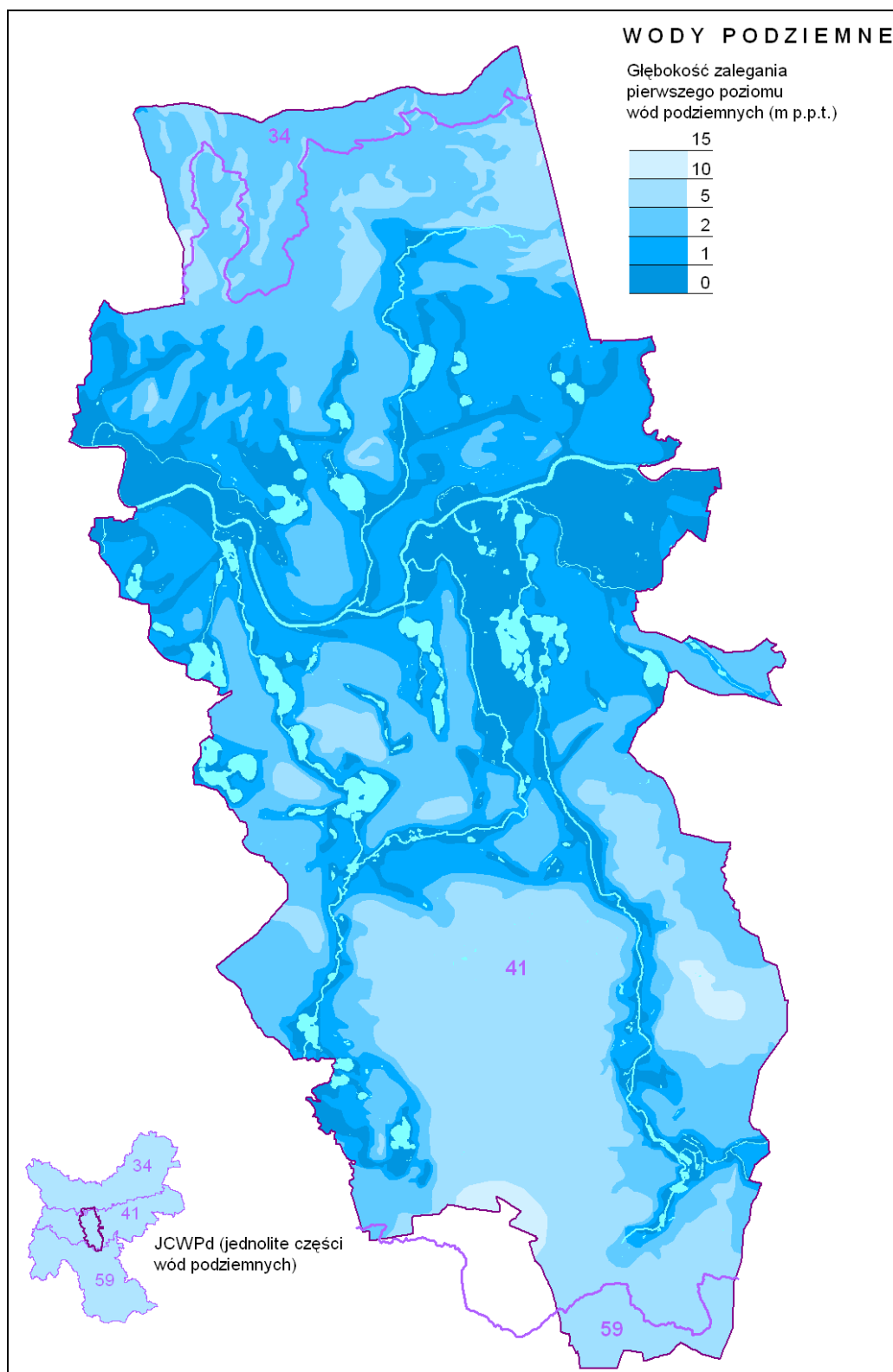
- Nr zgodny z nr na zał. graficznym nr 5

Wg „Oceny stanu jednolitych części wód jezior w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu i metodą przeniesienia” stan ogólny wód JCWP Jezioro Wielkie oceniono jako dobry. Pozostałe ww. JCWP jeziorne cechuje zły stan ogólny wód (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/LAKES/87>).

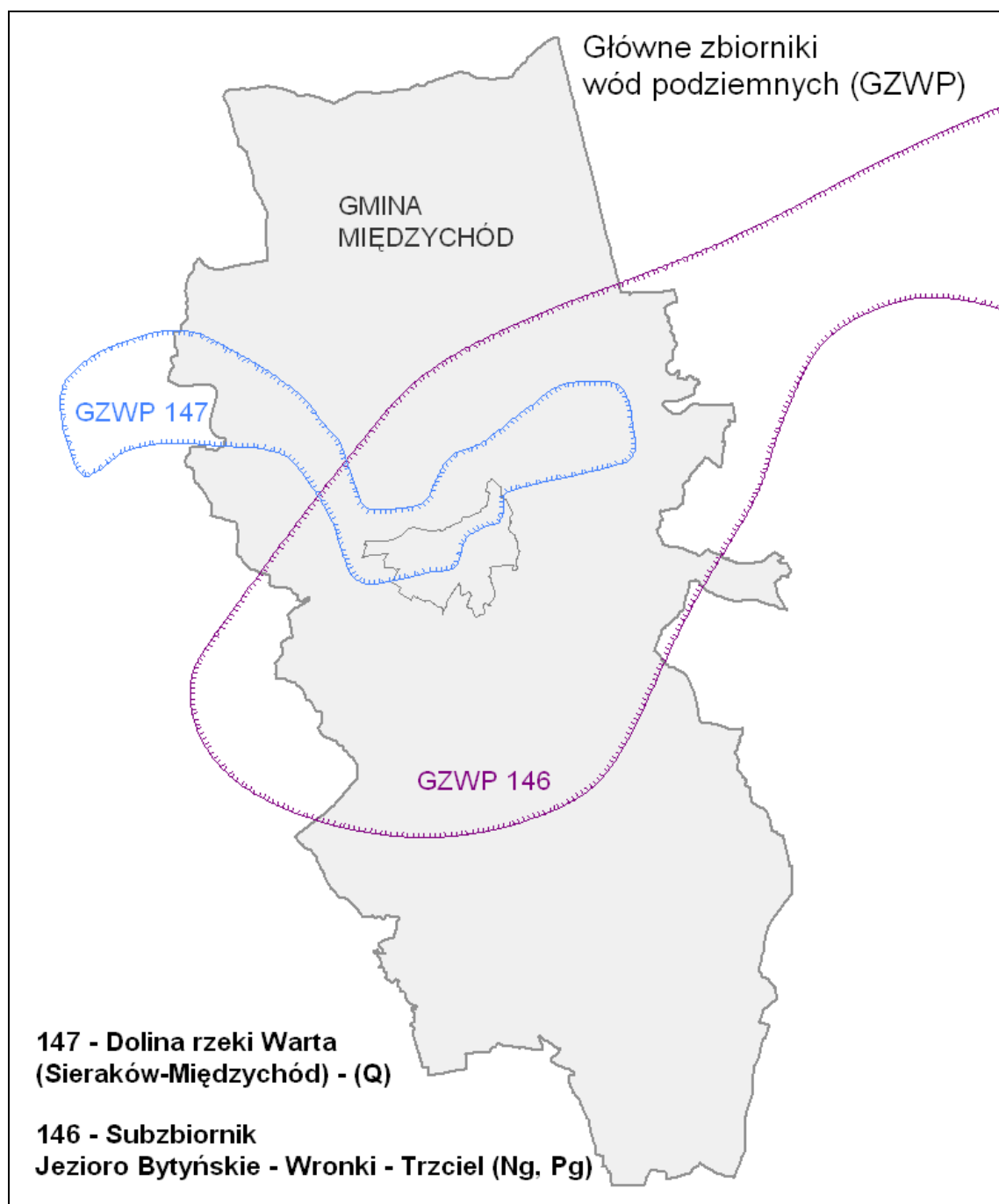

5.2. Wody podziemne

Głębokość zalegania pierwszego poziomu wód podziemnych nawiązuje do morfologii terenu. Płytke zaleganie wód (0 - 1 m p.p.t.) charakteryzuje obszary dolinne. Głębokość zalegania wód zwiększa się w miarę oddalania się od den dolin. Na obszarze wysoczyznowym zalegają one na głębokości ponad 2, a lokalnie nawet ponad 10 m p.p.t.

W granicach gminy Międzychód znajdują się fragmenty głównych zbiorników wód podziemnych. Są to: Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel (GZWP 146) i Dolina rzeki Warta (GZWP 147).

Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki -Trzciel (Ng/Pg) jest mało podatny na antropopresję. Dla struktury tej nie przewiduje się obszaru ochrony. GZWP nr 146 to obszar o niskim stopniu urbanizacji i uprzemysłowienia. Większość powierzchni obszaru zajmują lasy, łąki i pola uprawne. Tereny o zwartej zabudowie miejskiej stanowią jedynie ok. 5%. Stopień wykorzystania zasobów dyspozycyjnych jest stosunkowo niski.

Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód) (Q) jest podatna na antropopresję. Tylko 20% powierzchni zajmuje obszar chroniony nadkładem izolacyjnym. Dla struktury tej został zaproponowany obszar ochronny. Zgodnie z ustawą Prawo wodne obszar ochronny ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego wojewoda na wniosek Wód Polskich. Obszaru ochronnego do tej pory nie ustanowiono. Stopień wykorzystania zasobów dyspozycyjnych wynosi około 21%.¹ GZWP wymagają szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Monitoring wód podziemnych jest prowadzony dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) zdefiniowanych jako „ (...) określona objętość wód podziemnych występująca w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych”. Od roku 2007 badania chemizmu wód podziemnych w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego prowadzone są przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie.

Gmina Międzychód leży w granicach trzech JCWPd: GW600041 (przeważająca część gminy), GW600034 (fragment północny gminy), GW600059 (fragment południowy gminy).

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych.

Dane uzyskane podczas badań monitoringowych w 2022 roku posłużyły do oceny stanu jednolitych części wód podziemnych, która została wykonana zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148) w podziale na 174 JCWPd. Wg oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (2022 r.) stan wszystkich JCWPd znajdujących się w granicach gminy Międzychód zostały ocenione jako dobry.²

5.3. Zagrożenie powodzią

W granicach gminy znajdują się obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Są one związane z doliną Warty. Są to:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (0,2%);
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią:
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (1%);
 - obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (10%);

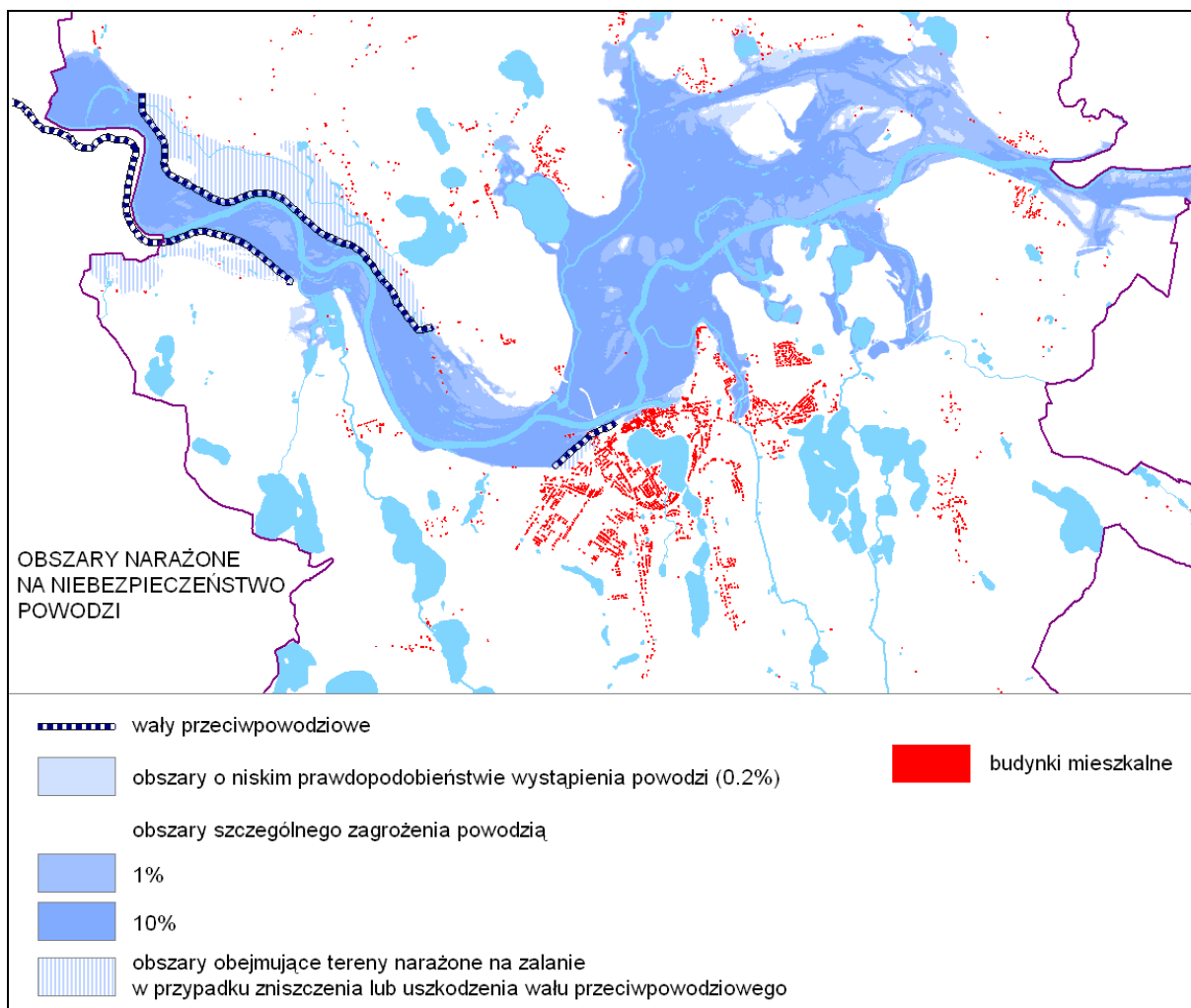
¹ Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. PIG PIB. Warszawa 2017.

² Ocena stanu JCWPd w dorzeczych – stan na rok 2022. W-wa listopad 2023 r.

- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Obszary zagrożenia powodziowego dotyczą przede wszystkim doliny Warty oraz dolnych odcinków dolin dopływów Warty.

8. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi

6. Środowisko biotyczne

Grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię 16196 ha (52,75 %). W przeważającej części są to lasy państwowe administrowane przez Nadleśnictwo Międzychód i Nadleśnictwo Bolewice.

Zdecydowaną większość stanowią siedliska świeże, na których występują lasy mieszane, lasy mieszane świeże, bory mieszane, bory świeże i bory mieszane świeże. Siedliska bagienne zajmują niewielkie powierzchnie w obniżeniach dolinnych, a drzewostan stanowią olsy i olsy jesionowe. Podobnie niewielkie powierzchnie w obniżeniach dolinnych stanowią siedliska wilgotne, gdzie występują lasy wilgotne, lasy mieszane wilgotne, bory mieszane

wilgotne. Najliczniejsza grupa drzew to gatunki środkowoeuropejskie i eurosyberyjskie; najpospolitsze obecnie: sosna, brzoza, dęby, lipa, grab, klon zwyczajny, jesion.

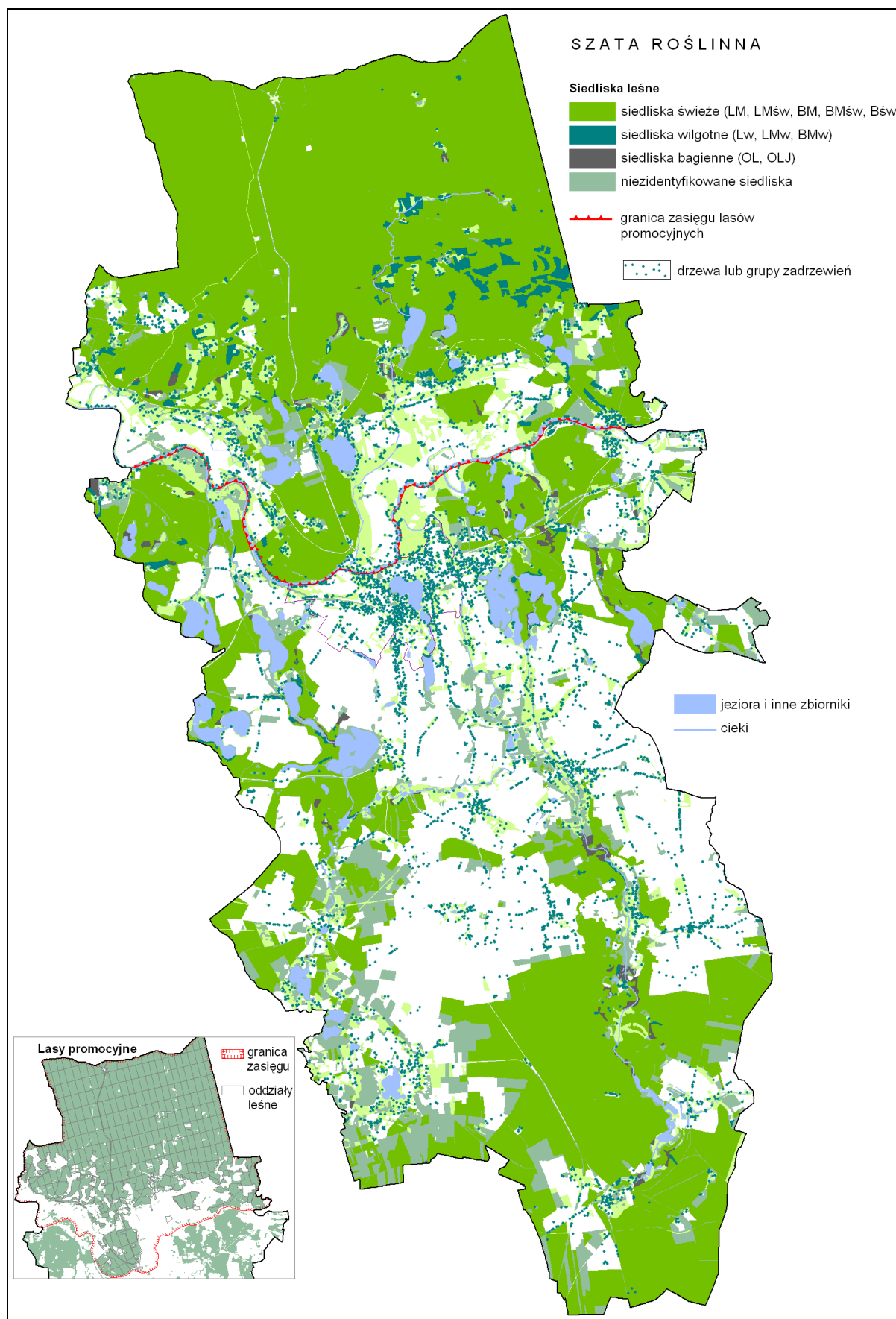
Lasy na siedliskach wilgotnych, a w szczególności obszary bagienne mogą pełnić następujące funkcje:

- retencjonowanie wody (magazynowanie nadmiaru wody i równomierny, stopniowy odpływ oraz przekazywanie do głębszych warstw);
- kształtowanie mikroklimatu terenów otaczających;
- poprawa jakości wody (filtracja wody w głąb złoża powoduje usuwanie zawiesin i towarzyszących im związków chemicznych, mikroflora i mikrofauna przyczyniają się do wychwytywania rozpuszczalnych składników i zwiększają ilość rozpuszczonego tlenu w wodzie, a rozwój roślinności powoduje usuwanie składników biogennych z wody, której jakość ulega znacznej poprawie;
- obszary bagienne są miejscami gniazdowania i żerowania dla wielu gatunków ptaków, płazów, gadów i ssaków; są również miejscem występowania rzadkich zbiorowisk roślinnych;
- bagna mogą odznaczać się dużymi walorami estetycznymi otwartych przestrzeni, a jako osobliwości ekologiczne są naturalną formą krajobrazu;
- obszary bagienne mogą być wykorzystywane dla rekreacji (myślistwo, wędkarstwo, turystyka piesza, obserwacja przyrody).

Znaczącą rolę w kształtowaniu środowiska odgrywają ekosystemy nieleśne występujące w postaci zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych oraz zieleni urządzonej. Zbiorowiska naturalne to głównie zespoły roślinności wodnej, błotnej i szuwarowej występującej w rynnach jeziornych, w otoczeniu oczek wodnych i dolinach cieków. Zbiorowiska nieleśne pochodzenia antropogenicznego zawdzięczają swe istnienie działalności człowieka. Należą do nich zbiorowiska półnaturalne i zbiorowiska synantropijne. Zbiorowiska półnaturalne reprezentowane są głównie przez łąki skupione w obniżeniach dolinnych. Zbiorowiska synantropijne to głównie chwasty, których istnienie uzależnione jest ściśle od zabiegów agrotechnicznych. Znaczącą rolę odgrywają zadrzewienia przydrożne, śródpolne i wzdłuż cieków a także w otoczeniu śródpolnych oczek wodnych. Osobną grupę stanowi zieleń urządzona, do której można zaliczyć: zieleń parkową, cmentarną. Parki krajobrazowe występują w miejscowościach: Głazewo, Gorzycko, Gorzyń, Gajewo, Kolno, Lewice, Mnichy, Mniszki, Muchocin, Międzychód. W Międzychodzie znajduje się również park zdrojowy.

Stosunkowo dobrze jest rozpoznana flora Międzychodu³. Ponad połowa roślin to gatunki obcego pochodzenia. Są to głównie drzewa i krzewy ozdobne. Najbogatsza w gatunki jest część miasta obejmująca ogólnodostępne tereny zielone, w tym tereny doliny Warty.

³ Klimko M., Górski P., Górna L. „Dendroflora Międzychodu”. Roczniki AR w Poznaniu-CCCLXIII (200)

Świat zwierzęcy na terenie gminy, to gatunki związane z terenami rolno - leśnymi i siedliskami ludzkimi, typowe dla terenów nizinnych. Na terenach leśnych gromadę ssaków reprezentują podstawowe gatunki łowne: jelenia, sarnę, dziką, danielę, zającą, lisa. Z gromady gadów występują: jaszczurka zwinka i żyworodna, padalec, żmija, zaskroniec, żółw błotny, z płazów natomiast m.in. traszki, rzekotka, grzebiuszki, ropuchy. Ptaki reprezentowane są przez wiele gatunków rzadkich, które opisano w kolejnych rozdziałach dotyczących przyrodniczych obszarów chronionych.

7. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione, system powiązań przyrodniczych

Ochrona przyrody jest realizowana na podstawie ustawy o ochronie przyrody, która określa cele, zasady i formy ochrony żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Odbywa się to między innymi poprzez obejmowanie elementów cennych różnymi formami ochrony przyrody. Na terenie gminy Międzychód są to niżej wymienione formy ochrony.

- Obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka,” specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska”, specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Kamionki”;
- Rezerваты przyrody: „Kolno Międzychodzkie” i „Dolina Kamionki”;
- Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”;
- Obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód;
- Użytki ekologiczne;
- Pomniki przyrody.

7.1. Obszary Natura 2000

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie przyrody, obszary Natura 2000, to obszary specjalnej ochrony ptaków i specjalne obszary ochrony siedlisk, utworzone w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków, siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka” (kod obszaru: PLB 300015) został powołany w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133).

Puszcza Notecka jest to zwarty, jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty, będącym częścią pradoliny Eberswaldsko -Toruńskiej, równiny akumulacyjnej przekształconej przez wiatr. Jest to największy w Polsce obszar wydm śródlądowych, głównie o wysokości 20 -30 m, maksymalnie do 98 m n.p.m. Wydmy pokryte są monotonnym, jednowiekowym lasem, głównie sosnowym, posadzonym tu po wielkiej klęsce spowodowanej pojawieniem się szkodników owadzych w okresie międzywojennym. Pozostałości drzewostanów naturalnych są chronione w rezerwach. Na terenie ostoi znajduje się ponad 50 jezior pochodzenia

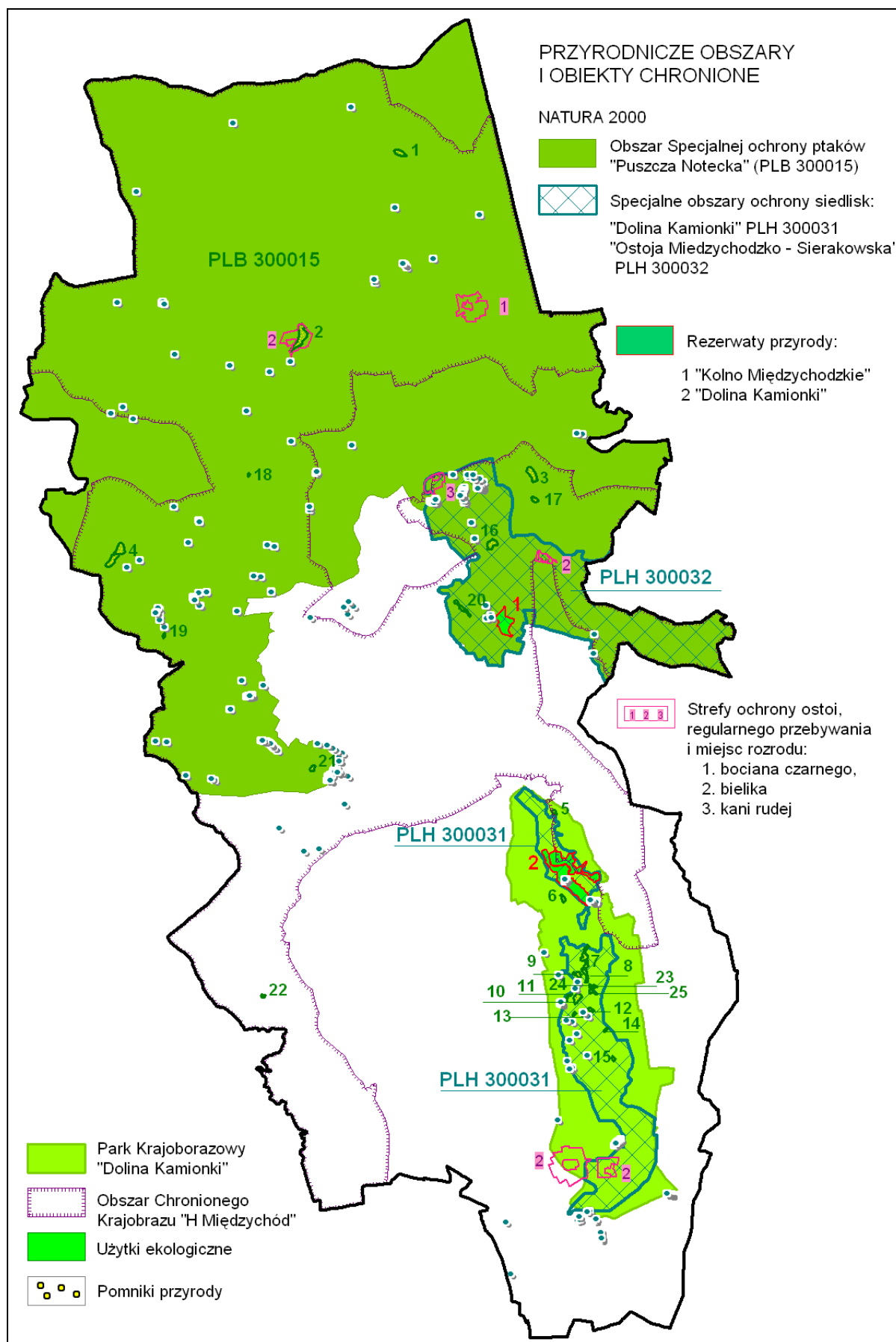
wytopiskowego, zwykle z grubą warstwą mułu i zakwitami glonów. W zagłębieniach terenu lub na brzegach jezior utrzymują się torfowiska, często w pewnym stopniu przekształcone.

Obszar Natura 2000 „Puszcza Notecka” posiada plan zadań ochronnych, który został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Notecka PLB300015 (Dz. Urz. Województwa Wielkopolskiego z 2014 poz.1793 i Dz.Urz. Województwa Lubuskiego z 2024 poz. 698). Plan zadań zawiera: identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz cele działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Tab. 4. Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń OSO „Puszcza Notecka”

Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń	
	istniejące	potencjalne
Bąk (<i>Botaurus stellaris</i>)	nie zidentyfikowano	- zmniejszenie powierzchni szuwaru i jego przesuszenie - zabudowa brzegów jezior - sporty wodne i rekreacja
Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>)	nie zidentyfikowano	- wyrob starodrzewi - prace leśne w okresie lęgowym - turystyka
Łabędź krzykliwy (<i>Cygnus cygnus</i>)	nie zidentyfikowano	- zmniejszenie powierzchni szuwaru - zabudowa brzegów jezior - sporty wodne i rekreacja - drapieżnictwo norki, szopa, jenota
Podgorzałka (<i>Aythya nyroca</i>)	nie zidentyfikowano	- zmniejszenie dostępności odpowiednich siedlisk tj. zbiorników z dobrze rozwiniętą roślinnością wynurzoną i pływającą - zabudowa brzegów jezior - sporty wodne i rekreacja - drapieżnictwo norki, szopa, jenota
Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>)	nie zidentyfikowano	prace leśne w okresie lęgowym
Kania czarna (<i>Milvus migrans</i>)	nie zidentyfikowano	- wyrob starodrzewi - prace leśne w okresie lęgowym - sporty wodne i rekreacja - elektrownie wiatrowe
Kania ruda (<i>Milvus milvus</i>)		
Bielik zwyczajny (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	nie zidentyfikowano	- wyrob starodrzewi - prace leśne w okresie lęgowym - sporty wodne i rekreacja - elektrownie wiatrowe - kłusownictwo
Rybołów (<i>Pandion haliaetus</i>)	sporty wodne i rekreacja	- wyrob starodrzewi - prace leśne w okresie lęgowym - kłusownictwo
Żuraw zwyczajny (<i>Grus grus</i>)	nie zidentyfikowano	- wiosenne wypalanie roślinności - drapieżnictwo norki, szopa, jenota

Puchacz (<i>Bubo bubo</i>)	- turystyka motorowa - zmniejszająca się baza pokarmowa (głównie dotyczy malejącej liczebności krzyżówki i łyski) spowodowana m.in. polowaniami oraz drapieżnictwem norki, szopa i jenota	prace leśne w okresie lęgowym
Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>)	nie zidentyfikowano	- usuwanie drzew dziuplastych - prace leśne w okresie lęgowym
Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	nie zidentyfikowano	- prace leśne w okresie lęgowym - turystyka i rekreacja
Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>)	nie zidentyfikowano	- niszczenie skarp - zanieczyszczenie wód skutkujące zmniejszaniem się przeźroczystości
Dzięcioł czarny (<i>Dryocopus martius</i>)	nie zidentyfikowano	- wyrąb starodrzewi - prace leśne w okresie lęgowym
Dzięcioł średni (<i>Dendrocopos medius</i>)		
Muchołówka mała (<i>Ficedula parva</i>)		
Lerka (<i>Lullula arborea</i>)	nie zidentyfikowano	- prace leśne w okresie lęgowym - turystyka i rekreacja - zmniejszanie się powierzchni otwartych
Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)	nie zidentyfikowano	usuwanie zakrzewień
Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>)		
Łabędź niemy (<i>Cygnus olor</i>)	nie zidentyfikowano	- zmniejszenie powierzchni szuwaru - sporty wodne i rekreacja - drapieżnictwo norki, szopa, jenota
Gęś zbożowa (<i>Anser fabalis</i>)	płoszenie w obrębie noclegowisk w wyniku polowań	- sporty wodne i rekreacja - elektrownie wiatrowe - zabudowa brzegów J. Chrzypskiego i J. Wielkiego noclegowiskami w szczególności obszaru pomiędzy południowo – wschodnią, wschodnią i północno – wschodnią linią brzegową J. Wielkiego a drogą woj. 186 i drogą Strzyżmin-Kłodzisko
Gęś białoczelna (<i>Anser albifrons</i>)		
Gągoł (<i>Bucephala clangula</i>)	nie zidentyfikowano	- usuwanie drzew dziuplastych w pobliżu rzek i jezior - zabudowa brzegów jezior i rzek - ogradzanie działek położonych nad jeziorami, stawami, rzekami - sporty wodne i rekreacja - drapieżnictwo norki, szopa, jenota
Nurogęś (<i>Mergus merganser</i>)	nie zidentyfikowano	- usuwanie drzew dziuplastych i wykrotów w pobliżu rzek i jezior - zabudowa brzegów rzek i jezior - ogradzanie działek położonych nad jeziorami, stawami, rzekami - sporty wodne i rekreacja - drapieżnictwo norki, szopa, jenota

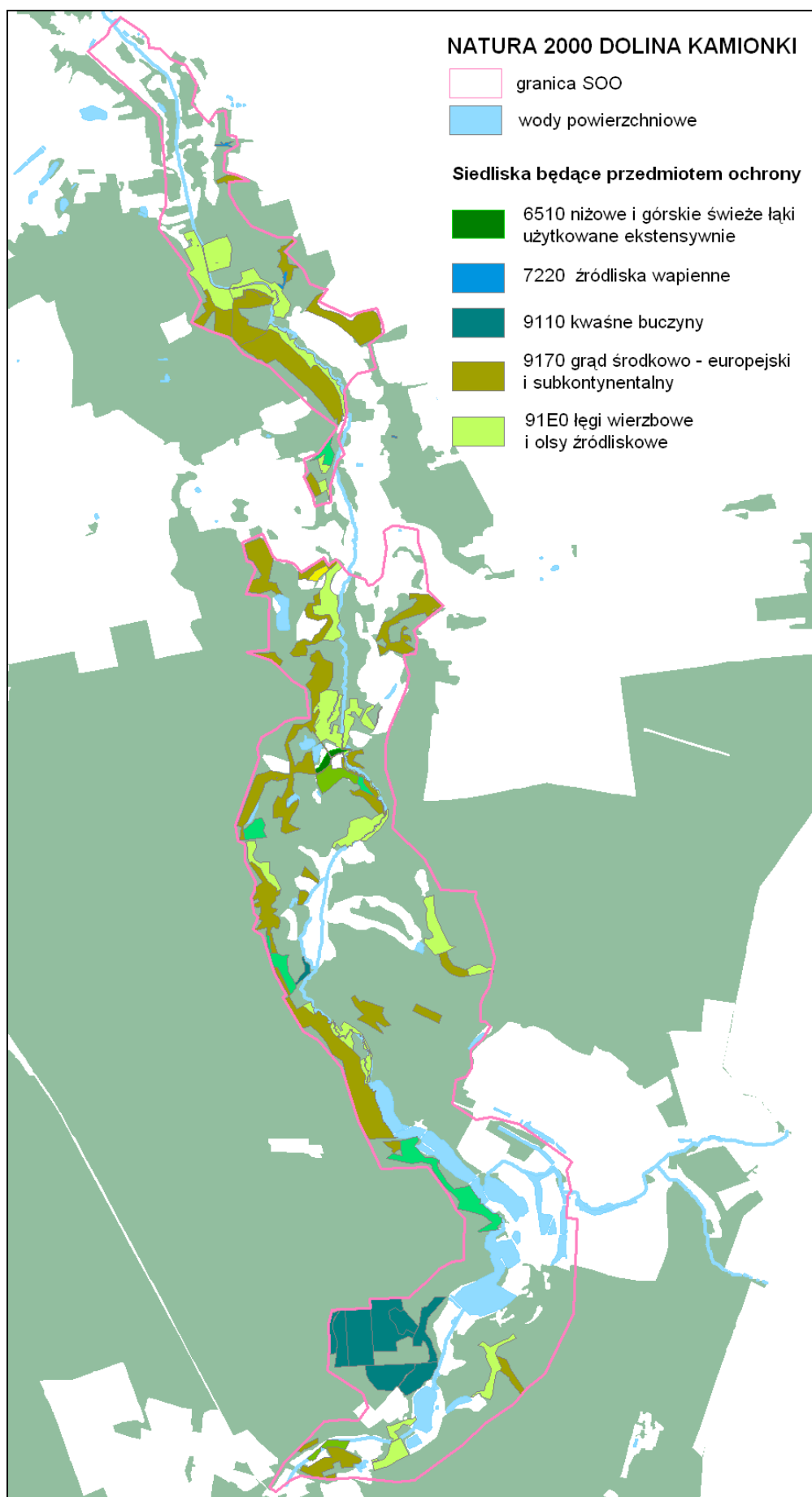
Wymienione zagrożenia w odniesieniu do gatunków będących przedmiotem ochrony podzielono na zagrożenia istniejące i potencjalne. Istniejące, dotyczą trzech gatunków: rybołowa, puchacza i gęsi białoczelnej. Do tych zagrożeń należy zaliczyć: płoszenie ptaków w obrębie noclegowisk, sporty wodne w szczególności motorowe, zmniejszającą się bazę pokarmową oraz drapieżnictwo innych gatunków. Zagrożenia potencjalne to postępująca zabudowa brzegów jezior, zmniejszanie powierzchni szuwarów i ich przesuszanie, turystyka i rekreacja, sporty wodne, wyrąb krzewów, starodrzewi, drzew dziuplastych, niszczenie skarp (zimorodek) zanieczyszczenie środowiska wodnego, elektrownie wiatrowe. Zagrożeniem jest również drapieżnictwo niektórych gatunków oraz działalność niedozwolona, taka jak: kłusownictwo. Wśród zagrożeń wymienia się również prace leśne w okresie lęgowym. Celem zadań ochronnych jest zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu gatunków będących przedmiotem ochrony. Działania te dotyczą uzupełnienia wiedzy, monitoringu oraz ochrony czynnej przedmiotów ochrony oraz ich siedlisk. Został wyznaczony obszar wdrażania działań dotyczących ochrony czynnej poza granicami gminy Międzychód.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Kamionki” (kod: PLH300031) został wyznaczony w drodze rozporządzenia z dnia 4 marca 2022 r. Ministra klimatu i Środowiska w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Dolina Kamionki” (Dz.U. z 2022 r. poz. 611). Obszar obejmuje fragment rynny polodowcowej, której dnem płynie rzeka Kamionka i jej otoczenie. Dominujące siedliska mineralne na wysoczyznach, są opanowane przez drzewostany gospodarcze w różnych klasach wieku, głównie z sosną pospolitą. Najcenniejsze części obszaru to zbocza doliny porośnięte przez lasy liściaste, głównie bukowe oraz usytuowane w dolinie siedliska higrofilne z podłożem organicznym wykorzystywane uprzednio jako użytki zielone. W obecnej chwili dawne łąki stanowią ustępujący typ siedliska, gdyż w dużej mierze zostały w wyniku sukcesji wtórnej porośnięte przez lasy olszowe. Część dna doliny została przekształcona w stawy rybne, co zagraża wzmożoną eutrofizacją.

Obszar Natura 2000 „Dolina Kamionki” posiada plan zadań ochronnych, który został ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 6 lipca 2016, poz. 4438). Plan zadań ochronnych zawiera opis granic, identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Poniższa tabela zawiera informacje dotyczące przedmiotów ochrony oraz opis zagrożeń potencjalnych i istniejących a załącznik graficzny (mapka) zawiera lokalizację siedlisk będących przedmiotem ochrony.

Przedmiot ochrony	Opis zagrożeń	
	istniejące	potencjalne
6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	uproszczona struktura gatunkowa i obecność gatunków nietypowych dla siedliska	- zaniechanie koszenia będące przyczyną zarastania łąk przez gatunki niezwiązane z siedliskiem, - niewłaściwe użytkowanie związane z koszeniem, nawożeniem, podsiewaniem, stosowaniem substancji chemicznych - zalesianie pól siedliska
7220 Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami <i>Cratoneurion commutati</i>	- erozja zboczowa - eutrofizacja siedliskowa w wyniku spływów powierzchniowych - zmiany poziomu trofii wód rzeki związanej z prowadzeniem gospodarki stawowej w zlewni Kamionki	- wycinka lasu wokół źródeł mogąca skutkować zwiększeniem erozji zboczowej i dopływem biogenów w zlewni - wahania poziomu wód skutkujące przesuszaniem lub zalewaniem siedliska - intensyfikacja rolnictwa w zlewni i zanieczyszczenia spowodowane wpływem powierzchniowym, - dopływ zanieczyszczonych wód do Kamionki
9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo - Fagetum</i>)	- udział w drzewostanie gatunków obcych - słabe naturalne odnowienia buka - brak odpowiedniej ilości martwego drewna - zbyt duże prześwietlenie warstwy drzew skutkujące ekspansją trzcinnika piaskowego	nie stwierdzono
9170 Grąd środkowo – europejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)	- słabe naturalne odnowienie dębu szypułkowego - zmonotypizowanie drzewostanu dębowego na siedlisku grądu - udział w drzewostanie gatunków obcych - występowanie w runie obcego gatunku inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego - brak odpowiedniej ilości martwego drewna	ekspansja buka uniemożliwiająca odnawianie się typowych dla grądów gatunków drzew
91E0 Łęgi wierzbowe i olsy źródłiskowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>)	- wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów w dolinie rzeki Kamionki - brak odpowiedniej ilości martwego drewna	- obniżanie poziomu wód gruntowych grożące przesuszeniem siedliska - prace prowadzone w korycie cieku mogą skutkować zmianami warunków wodno – glebowych - dopływ zanieczyszczeń do wód – eutrofizacja siedliska
kumak nizinny (<i>Bombina bombina</i>)	- wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów w dolinie rzeki Kamionki - zarastanie siedliska gatunku	- dopływ zanieczyszczeń do wód – eutrofizacja siedliska - wysychanie zbiorników stanowiących siedlisko gatunku
zatoczek łamliwy (<i>Anisus vorticulatus</i>)	- wahania poziomu wód wynikające z funkcjonowania stawów rybnych w dolinie rzeki Kamionki - zarastanie siedliska gatunku	- dopływ zanieczyszczeń do wód – eutrofizacja siedliska - wysychanie zbiorników stanowiących siedlisko gatunku

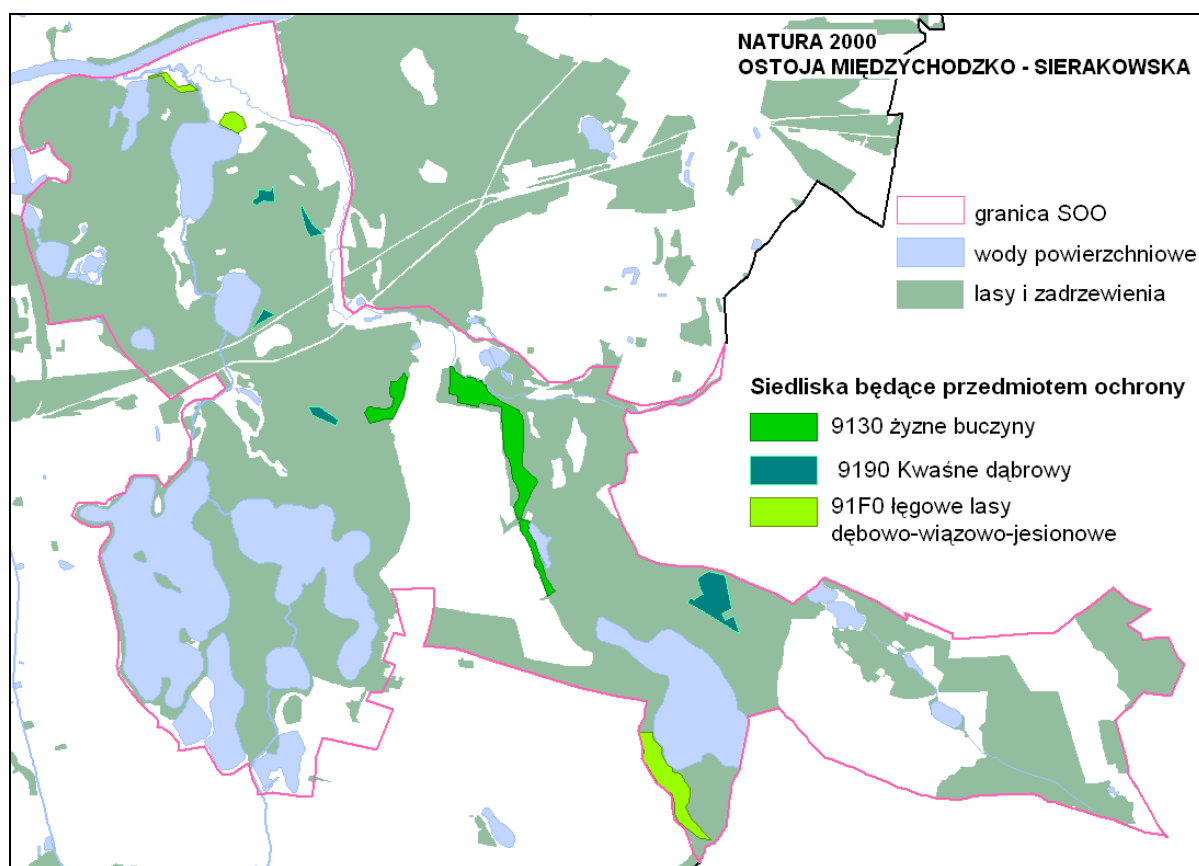
Wdrażanie działań ochronnych dotyczy terenów leśnych, a podmiotem odpowiedzialnym jest właściwy miejscowo nadleśniczy. Są to niżej wymienione działania.

- Zachowanie siedlisk położonych na trwałych użytkach zielonych, ekstensywne użytkowanie kośne; koszenie zgodne z wymogami programu rolno-środowisko-klimatycznego dla tego siedliska przyrodniczego (6510).
- Wyłączenie z zabiegów gospodarczych wydzieli w otoczeniu siedliska przyrodniczego, pozostawienie nienaruszonych cięćmi stref buforowych o szerokości min. 50 m od źródlisk i krawędzi nisz źródliskowych (7220).
- Wyłączenie z zabiegów gospodarczych płatów siedliska przyrodniczego, z wyjątkiem prowadzenia niezbędnych cięć sanitarnych i związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa powszechnego (9110, 9170, 91E0).
- Stopniowe usuwanie drzew gatunków obcych, wykorzystywanie w maksymalnym stopniu naturalnego odnowienia gatunkami typowymi dla siedlisk przyrodniczych stosowanie składów gatunkowych zgodnych z siedliskami przyrodniczymi przy odnawianiu sztucznym, pozostawianie na zrębach ok. 5% powierzchni drzewostanu w postaci kęp lub biogrup, w szczególności drzew starych, zamierających i dziuplastych (9110, 9170).
- Pozostawianie martwego drewna wydzielającego się naturalnie z zastrzeżeniem możliwości zapewnienia zachowania właściwego stanu sanitarnego lasu i utrzymania jego trwałości oraz możliwości zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego 9110, 9170, 91E0.

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska” (kod obszaru: PLH300032) został wyznaczony w drodze rozporządzenia z dnia 4 marca 2022 r. Ministra klimatu i Środowiska w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska” - PLH300032 (Dz.U. z 2022 r. poz. 610).

Obszar nie posiada planu zadań ochronnych Na terenie gminy znajduje się fragment zachodni tego obszaru. Obejmuje głównie część doliny Kamionki i jej dopływu Bieliny wraz z jeziorami oraz tereny leśne. „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska” w całości leży w granicach OSO „Puszcza Notecka”. Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko-Sierakowska” (PLH300032) w granicach gminy Międzychód to:

- 9130 żyzne buczyny (*Dentario glandulosae Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*),
- 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Rozwiązania mogące zapobiegać negatywnym wpływom antropogenicznym na obszarze Natura 2000 to:

- Poprawa stanu środowiska wodnego (rozwiązanie gospodarki ściekowej w jednostkach osadniczych). Obszar Natura 2000 Ostoja Międzychódzko – Sierakowska na terenie gminy Międzychódzko niemal w całości leży w granicach JCWP Kamionka i tylko drobny zachodni fragment leży w JCWP Warta od Kamionki do Obry. Wymienione JCWP charakteryzuje zły stan wód.
- Optymalizacja warunków retencji w zlewniach poprzez, zachowanie istniejących zbiorników wodnych wraz z otaczającą zielenią, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w miejscu, zachowanie istniejącej i wprowadzanie nowej zieleni, ochrona przed zmianą użytkowania łąk i pastwisk.

7.2. Rezerваты przyrody

Rezerваты przyrody obejmują obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Na terenie gminy Międzychódzko istnieją dwa rezerваты przyrody.

Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”. Obowiązującym aktem prawnym jest Zarządzenie Nr 6/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie rezerwatu "Kolno Międzychodzkie" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2011 r. Nr 105, poz. 1759) zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2017 r. (Dz.Urz. z 2017 r. poz. 4755).

Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”, obejmuje obszar gruntów leśnych o powierzchni 14,77 ha. Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie naturalnego lasu liściastego. Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony Rozporządzeniem nr 6/2005 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kolno Międzychodzkie" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2005 r. Nr 57, poz. 1771). Do rozwiązań, które mogą zapobiegać negatywnym wpływom antropogenicznym można zaliczyć:

- przestrzeganie przepisów w zakresie gospodarki ściekowej na obszarze wsi Kolno oraz na terenach przyległych, (działania wymienione w planie ochrony rezerwatu).

Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”. Utworzony w drodze Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 17 sierpnia 2016 (Dz.Urz. z 2016 r. poz. 5088). Celem jest ochrona i zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu ekosystemów związanych z doliną rzeki, wraz z charakterystycznymi dla nich gatunkami roślin. Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 9/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Kamionki" (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2008 r. Nr 31, poz. 641). Plan ochrony wprowadza ustalenia dotyczące eliminacji i ograniczenia zagrożeń zewnętrznych. Do rozwiązań, które mogą zapobiegać negatywnym wpływom antropogenicznym można zaliczyć:

- zachowanie istniejącego sposobu użytkowania gruntów w odległości 200 m od granic rezerwatu;
- zaniechanie lokalizacji nowych stawów w dolinie rzeki Kamionki oraz innych inwestycji mających wpływ na system hydrologiczny rzeki wraz z jej doliną.

7.3. Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”

Park Krajobrazowy Dolina Kamionki, to fragment Pszczewskiego Parku Krajobrazowego, który w drodze Uchwały Nr XIII/257/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2019. poz. 10165) na obszarze województwa wielkopolskiego, na terenie gminy Międzychód otrzymał nazwę Park Krajobrazowy Dolina Kamionki. Park obejmuje obszar o powierzchni 2046,86 ha. Nie wyznaczono otuliny, ponieważ granice Parku zostały wyznaczone w sposób, który w pełni zabezpiecza realizację celów ochronnych. Parki krajobrazowe to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Park Krajobrazowy

„Dolina Kamionki” nie ma planu ochrony. Do szczególnych celów ochrony na terenie Parku należy:

- ochrona i zachowanie krajobrazu doliny Kamionki,
- zachowanie naturalnych ekosystemów doliny Kamionki,
- zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk.

Na terenie parku wprowadza się zakazy zawarte w uchwale powołującej. Zakazy nie dotyczą ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy oraz decyzji o warunkach zabudowy obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

Zakazuje się:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; zakaz nie dotyczy ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie uchwały;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; zakaz nie dotyczy:
 - samosiewów drzew i krzewów w wieku do 20 lat, nie stanowiących siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713) na gruntach rolnych;
 - obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie uchwały;
 - rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej.
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych;
 - zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym;
 - ww. zakaz dotyczy rzeki Kamionki i nie ma zastosowania w przypadku budowy obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;
 - zakaz nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie uchwały, oraz rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno - błotnych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych (nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne).

7.4. Obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Obszar chronionego krajobrazu charakteryzuje urozmaicona rzeźba terenu. Północna część obszaru stanowi erozyjno-akumulacyjne pradolinne terasy Pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej, z licznymi wydzmami sięgającymi około 30 m. Centralną część zajmuje biegnąca ze wschodu na zachód dolina rzeki Warty. Południowa część to wysoczyzna morenowa falista, z licznymi wzgórzami morenowymi, pagórkami czołowo morenowymi dochodzącymi do około 118 m n.p.m. W morfologii terenu wyróżnia się południkowo zorientowana rynna lodowcowa doliny rzeki Kamionki.

Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód został powołany Rozporządzeniem nr 12 Wojewody Gorzowskiego z dnia 24 listopada 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Gorzowskiego Nr 20, poz.266) w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa gorzowskiego. Kolejne rozporządzenie Nr 18/07 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 20 lipca 2007 r. w sprawie Międzychodzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 121, poz. 2816, z późn. zm.) zostało przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu unieważnione (wyrok Nr IV SA/PO 1279/11). W związku z kolejnymi zmianami ustawy

o ochronie przyrody brak jest przepisów wykonawczych, lecz omawiany obszar stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu aktualnie obowiązującej ustawy.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

7.5. Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie gminy Międzychód znajduje się 25 użytków ekologicznych. Wszystkie znajdują się w granicach innych form ochrony przyrody, gdzie są ustanowione dopuszczalne sposoby zagospodarowania i użytkowania terenu. Są to przeważnie tereny podmokłe, w tym 5 wysp. Użytki ekologiczne podlegają ochronie prawnej polegającej na zakazach sformułowanych w uchwałach ustanawiających te formy ochrony, w oparciu o ustawę o ochronie przyrody. Zakazy sprowadzają się do zakazu niszczenia, uszkodzania, zmiany sposobu użytkowania lub przekształcania obszaru.

Nr	Nazwa	Lokalizacja	Opis
Uchwała nr XXVIII/164/2004 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 16 listopada 2004 r. (Dz.Urz. Woj. Wlkp. z 2005 r. Nr 11, poz. 246 Uchwała Nr XLV/381/2013 r. z dnia 23 października 2013 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVIII/164/2004 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 16 listopada 2004 r. Uchwała Nr XLV/382/2013 w sprawie nadania nazw użytkom ekologicznym ustanowionych Uchwałą nr XXVIII/164/2004 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 16 listopada 2004 r.			
1	Bagno Radusz	obręb Międzychód, oddz. 78g, 79i, 79j	
2	Makąty	obręb Międzychód, oddz., 183f, 209b	
3	Torfowisko Aleksandrowo	obręb Zatom Stary, oddz. 283d, 290a	
4	Bagno Maszyna	obręb Muchocin, oddz. 343f	
Uchwała Nr XLVI/352/2009 Rady Miejskiej Międzychód, w obrębie nadleśnictwa Bolewice (Dz.Urz. Woj. Wlkp. Nr 39, poz. 39)			
5	nieużytek	nr działki: 2, obręb Kamionna, nr działki: 2, oddz. 2b	gatunki roślin preferujących siedliska podmokłe
6	nieużytek	nr działki: 97, obręb Gralew, oddz. 9b	środowisko podmokłe – występuje olcha

7	nieużytek	nr działki: 81, 82; obręb Gralewo, oddz. 21a	środowisko podmokłe – występuje olcha, na części stwierdzono występowanie siedliska Natura 2000 – (91EO-4)
8	nieużytek	nr działki: 80, obręb Gralewo, oddz. 21c	stanowisko pełnika europejskiego
9	nieużytek	nr działki: 79, obręb Gralewo, oddz. 21g	powierzchnia śródleśna, dobra miejsce dla gniazdowania ptaków, siedlisko Natura 2000 – świeża łąka użytkowana ekstensywnie (6510)
10	nieużytek	nr działki: 22, obręb Tuczępy, oddz. 22d	powierzchnia śródleśna, dobra miejsce dla gniazdowania ptaków
11	nieużytek	nr działki: 22, obręb Tuczępy, oddz. 22h	siedlisko Natura 2000 – świeża łąka użytkowana ekstensywnie (6510)
12	nieużytek	nr działki: 34/1, obręb Tuczępy, oddz. 34g	obecność martwych drzew w zagłębieniu terenu, powierzchnia pokryta krzewami
13	nieużytek	nr działki: 35, obręb Tuczępy, oddz. 35 d, g,	zbiorniki wodne z roślinnością szuwarową – baza lęgowa ptactwa; gatunki chronione: grązel żółty, grzybień biały
14	nieużytek	nr działki: 51/8, obręb Tuczępy, oddz. 51b,	powierzchnia okresowo silnie podmokła, obecność olszy i martwego drewna
15	nieużytek	nr działki: 51/8, obręb Tuczępy, oddz. 51j,	olcha, w runie gatunki z rodzaju sit, obecność martwego drewna, gleba organiczna
Uchwała Nr XLVI/354/2009 Rady Miejskiej Międzychodu w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Międzychód, w obrębie Nadleśnictwa Międzychód (Dz.Urz. Woj. Wlkp z 2009 r. nr 39 poz. 972)			
16	Bagno Borek	obwód Kolno, działka ew. 302/2. oddz. 302k	wysokie walory przyrodnicze: bagno, dąb szypułkowy, jesion, olsza, jawor, krzewy: wierzbą, kruszyna, torfowiec nastroszony, torfowiec odgięty, bobrek trójlistkowy, żurawina błotna, rosiczka okrągłolistna
17	Mszar	obwód Międzychód, oddział 2790f; obwód Zatom Stary, działka 316	torfowisko przejściowe, samosiew olszy czarnej, bagno zwyczajne, welnianka pochwowata, żurawina błotna, rosiczka okrągłolistna
Rozporządzenie Wojewody Gorzowskiego nr 15 z dnia 26 listopada 1993 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych			
18	Wyspa na J. Mierzyńskim		
19	Wyspa na J. Winnogóra		
20	Trzy wyspy na J. Bielsko		
21	Wyspa na J. Gorzyńskim		
22	Wyspa na J. Duże Dornowskie		

Uchwała Nr LXIII/538 /2014 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 29 października 2014, w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych (Dz.Urz. Woj. Wlkp z 2014 r. poz. 6503)			
23	Podmokła łąka	obręb Tuczępy, działka 21/1, obręb 21n	teren wilgotny z wkraczającą roślinnością drzewiastą
24	Zabagnienia nad Kamionką	obręb Tuczępy, działka 21/1, obręb 21r	teren wilgotny, bogactwo mikrosiedlisk, flory i fauny między innymi kruszyny pospolitej, kaliny koralowej, storczyka błotnego
25	Zabagnienia nad Kamionką II	obręb Tuczępy, działka 21/1, obręb 21s	

7.6. Pomniki przyrody

Na terenie gminy znajduje się 179 pomników przyrody. Pomnikami są drzewa pojedyncze drzewa oraz skupiska drzew, a w dwóch przypadkach – pnącza. Większość stanowią pomniki jednoobiektywne (156 szt.). Ogółem ochroną objęto 585 drzew.

GATUNEK	ILOŚĆ
Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	237
Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	124
Grab zwyczajny (Grab pospolity) - <i>Carpinus betulus</i>	121
Cis pospolity - <i>Taxus baccata</i>	24
Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	22
Wiąz szypułkowy - <i>Ulmus laevis</i> (<i>Ulmus pedunculata</i> , <i>Ulmus effusa</i>)	10
Sosna zwyczajna (Sosna pospolita) - <i>Pinus sylvestris</i>	10
Lipa - <i>Tilia</i> sp.	6
Klon jawor (Jawor) - <i>Acer pseudoplatanus</i>	5
Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	5
Klon pospolity (Klon zwyczajny) - <i>Acer platanoides</i>	4
Wiśnia ptasia (Wiśnia dzika, Czereśnia, Trześnia) - <i>Prunus avium</i> (<i>Cerasus avium</i>)	2
Wierzba krucha - <i>Salix fragilis</i>	2
Wiąz pospolity (Wiąz polny) - <i>Ulmus minor</i>	2
Modrzew europejski - <i>Larix decidua</i>	2
Miłorząb dwuklapowy (Miłorząb chiński, Miłorząb dwudzielnny) - <i>Ginkgo biloba</i>	2
Pnącza	2
Żywotnik olbrzymi - <i>Thuja plicata</i> (<i>Thuja gigantea</i>)	1
Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	1
Lipa szerokolistna - <i>Tilia platyphyllos</i>	1
Dąb burgundzki - <i>Quercus cerris</i>	1
Dąb bezszypułkowy - <i>Quercus petraea</i>	1
Razem	585

Źródło: GDOŚ (14.12.2024)

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

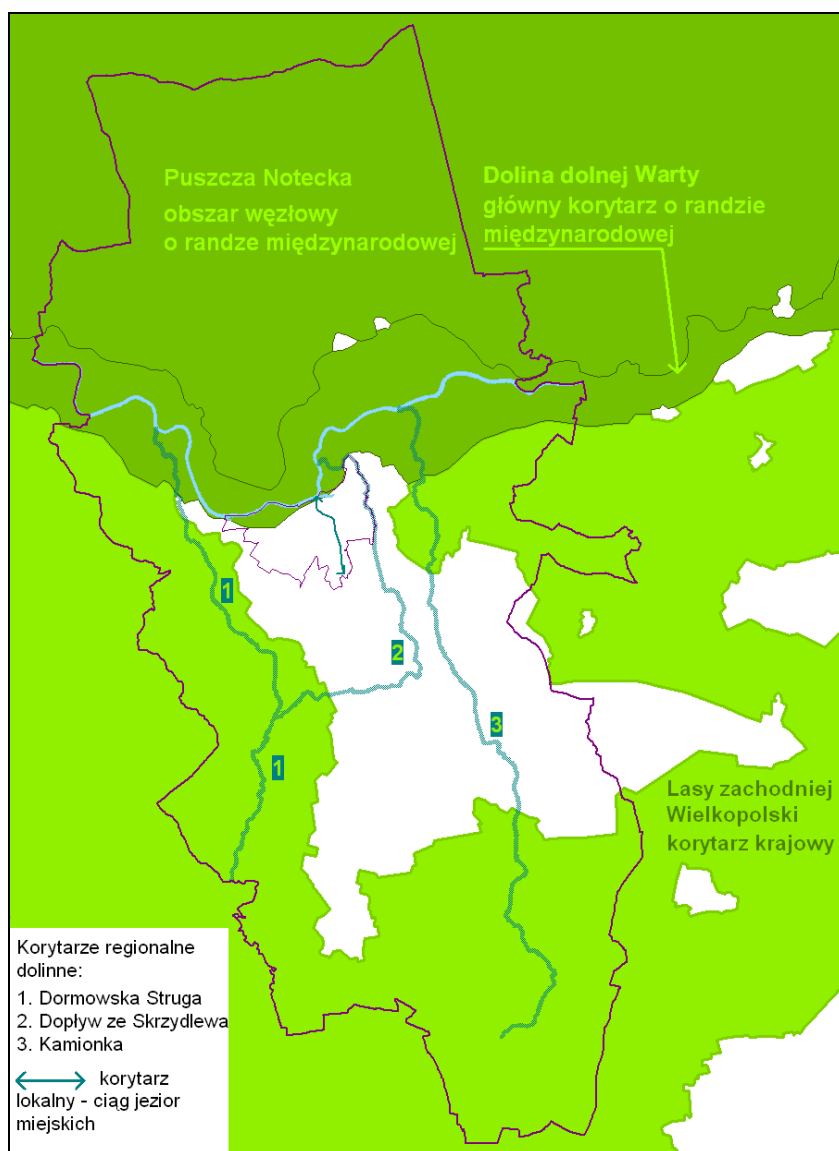
7.7. Ochrona gatunkowa

Na terenie gminy Międzychód znajdują się 4 strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika oraz 1 strefa ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania kani rudej i 1 strefa bociana czarnego.

Dla ptaków tych obowiązuje całoroczna strefa ochrony - 200 m w przypadku bielika i bociana czarnego oraz 100 m dla kani rudej. Strefa ochrony okresowej dla bociana czarnego wynosząca do 500 m od gniazda obowiązuje w okresie od 15.03 do 31.08; odpowiednio: dla bielika - do 500 m, w okresie od 01.01 do 31.07; dla kani rudej – do 500 m, w okresie od 1.03. do 31.08.

7.8. Korytarze ekologiczne

Jedną z przyczyn degradacji środowiska przyrodniczego jest dzielenie przestrzeni na izolowane obszary. Aby przeciwdziałać temu niekorzystnemu zjawisku stworzono koncepcję łączenia bogatych i dobrze zachowanych ekosystemów korytarzami ekologicznymi.

W Polsce opracowane zostały trzy sieci ekologiczne o charakterze ogólnokrajowym. Pierwszą była koncepcja korytarzy ekologicznych ECONET Polska,⁴ drugą - koncepcja korytarzy ekologicznych zapewniających spójność sieci Natura 2000.⁵ Najbardziej aktualną jest koncepcja spójnej sieci korytarzy ekologicznych łączących europejską sieć obszarów Natura 2000, opracowana w 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska.⁶ Sieć ta dowiązuje się do korytarzy ekologicznych w krajach sąsiednich, dzięki czemu stanowi ważne ogniwo w zapewnieniu łączności ekologicznej w skali kontynentalnej. Projekt korytarzy zaktualizowano w 2011 r.

Na terenie Polski wyróżniono siedem korytarzy głównych, które stanowią odcinki korytarzy paneuropejskich, a ich rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju i kontynentu.

Część gminy Międzychód leży w obrębie Korytarza Północno – Centralnego (KPN). Część północna, to obszar węzłowy „Puszcza Notecka” i główny korytarz „Dolina dolnej Warty” o randze międzynarodowej. Część zachodnia, południowa i fragment wschodni, to korytarz krajowy „Lasy Zachodniej Wielkopolski”. Rolę regionalnych korytarzy ekologicznych na terenie gminy pełnią doliny cieków: Dormowska Struga, Dopływ ze Skrzydlewa i Kamionka. Na terenie miasta ważną rolę środowiskotwórczą pełni lokalny korytarz, który tworzy ciąg jezior połączonych ciekami. Gminę Międzychód cechuje bogactwo przyrodnicze. Poza cennymi obszarami i obiektami objętymi ochroną prawną istnieją liczne ciekłe, rowy, ciągi zadrzewień stanowiące lokalne łączniki ekologiczne.

8. Krajobraz

Krajobraz to postrzegana przez ludzi otaczająca ich przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.

Z tego względu zasoby krajobrazu stanowią dobro ogólnospołeczne a jego walory podlegają ochronie. Dla województwa wielkopolskiego został opracowany Audyt krajobrazowy, który między innymi pozwala uzyskać wiedzę o występujących krajobrazach, ich cechach charakterystycznych, ich wartościach i potrzebach ochrony.

Ze względu na pokrycie terenu w granicach gminy Międzychód wyróżniono 8 typów krajobrazu.

- 1b – krajobraz wód powierzchniowych - systemy wód płynących (4,63%),
- 3a – leśny z przewagą siedlisk borowych (40,86%),
- 3b – leśny z przewagą siedlisk lasowych (20,06%),

⁴ Liro A., Głowacka I., Jakubowski W., Kaftan J., Matuszkiewicz A. i Szacki J. 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej Econet-Polska. Fundacja IUCN Polska, Warszawa.

⁵ Kiczyńska A. i Weigle A. 2003. Jak zapewnić spójność sieci Natura 2000, czyli o korytarzach ekologicznych. W: Makomaska-Juchiewicz M. i Tworek S. Ekologiczna sieć Natura 2000. Problem czy szansa. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.

⁶ Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H. i Pilot M. 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża. (aktualizacja 2011 r.)

- 6c – wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola (5,13%),
- 6d – wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (26,54%),
- 6g – wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (0,13%),
- 8c – podmiejskie osadnicze miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim (0,51%),
- 9a – miejski - miejscowości z zachowanym układem historycznym (2.15%).

Zdecydowanie dominują krajobrazy leśne (60,92%) ze znaczącą przewagą siedlisk borowych. Na drugim miejscu znalazły się krajobrazy wiejskie (31,80%) z dominacją krajobrazów wiejskich z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (26,54 %).

Na terenie gminy wyznaczono dwa krajobrazy priorytetowe „Rejon Łowynia” i „Dolina Warty Oborniki – granica województwa”.

Rejon Łowynia – krajobraz przyrodniczo-kulturowy ukształtowany w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych oraz świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka. Krajobraz jest zlokalizowany w paśmie wysokich wzniesień zwanych Dormowskimi Górami i charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Północno-zachodnią część krajobrazu stanowią pola uprawne z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości. W część południowej krajobraz tworzy mozaika jezior, pól uprawnych i niewielkich obszarów leśnych. Zabudowa na obszarze krajobrazu jest bardzo rozproszona.

Istotne walory krajobrazu stanowią jeziora: Małe Dormowskie, Duże Dormowskie, Głębokie, Płytke, Jesiniówek, Łowyńskie. Wszystkie jeziora łączy Struga Dormowska.

Walory estetyczno-widokowe to akcenty krajobrazowe: Jezioro Łowyńskie w Łowyniu i Jezioro Dormowskie w Dormowie.

Główne zagrożenia to:

- linie elektroenergetyczne: 110 kV i 400 kV,
- presja inwestycyjna związana z rozwojem turystyki oraz zabudową rekreacyjno-wypoczynkową wokół jezior oraz zabudowa wkraczająca w otwarte tereny rolne.

Dolina Warty Oborniki – granica województwa - krajobraz przyrodniczy, kulturowo (zazwyczaj ekstensywnie) użytkowany, funkcjonujący głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka. Krajobraz to obszar dolinny Warty. W strukturze krajobrazu występują grunty orne, wody powierzchniowe, łąki i pastwiska, obszary podmokłe oraz lasy. Najmniejszy udział mają obszary zabudowane. Sieć hydrograficzną tworzy Warta wraz z dopływami, a na terenie

gminy Międzychód Jezioro Radgoskie oraz stawy hodowlane, na zachód od wsi Kłosowice oraz na północ od wsi Muchocin.

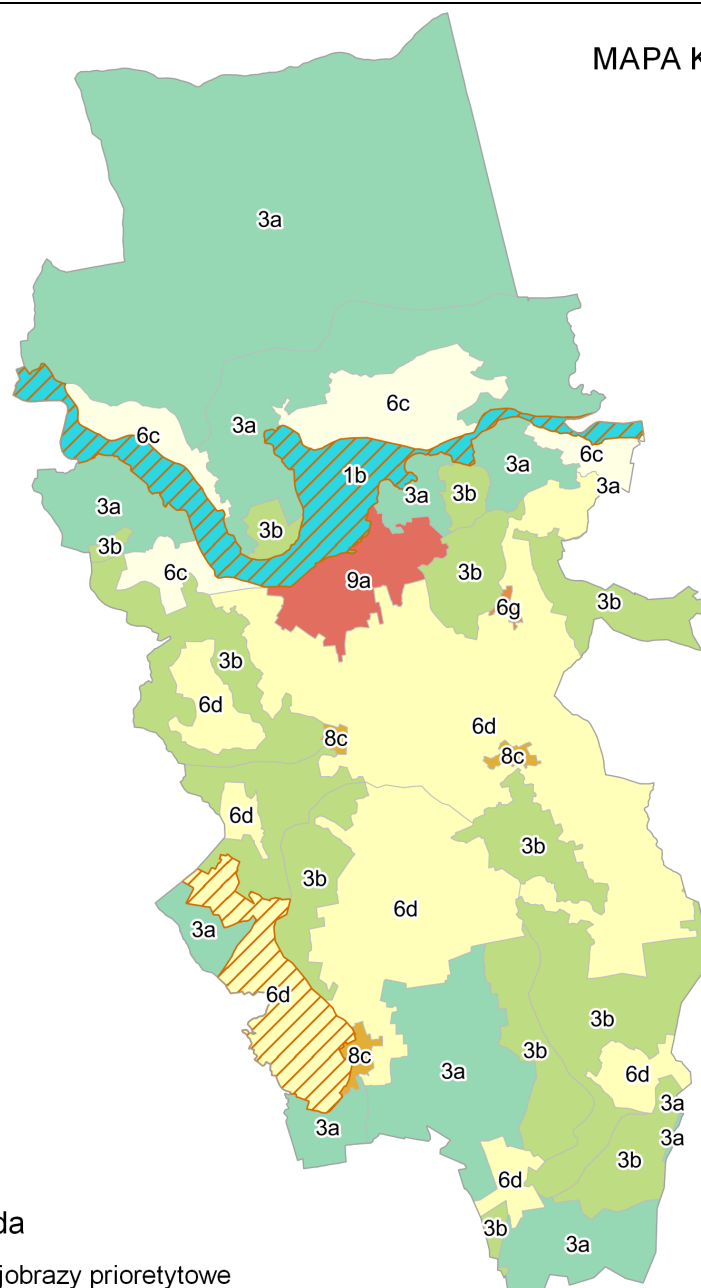
Na terenie gminy Międzychód na uwagę zasługują:

- obszarowy akcent krajobrazowy Jezioro Radgoskie w Radgoszczy,
- ciągi widokowe na Wartę: Wały Jana Kazimierza w Międzychodzie i droga wojewódzka nr 160 biegnąca przez most nad Wartą.

Główne zagrożenia w granicach gminy to:

- obszar wpływający negatywnie na zachowanie spójności struktury funkcjonalno - przestrzennej krajobrazu, to intensyfikacja zabudowy na obszarze dolinnym, rozwój terenów pod zabudowę w gminie Międzychód (Uchwała nr XVIII/125/2007 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 11 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Międzychód w obrębach: Międzychód, Bielsko, Dzieścielin, Wielowieś, oraz części obrębu Muchocin);
- obniżanie się poziomu wód gruntowych i powierzchniowych – degradacja siedlisk zwłaszcza wilgotnych, zmiana stosunków wodnych;
- fragmentacja terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych, murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania – zmiana struktury krajobrazów mozaikowych, utrata bioróżnorodności;
- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa (niedostateczny poziom skanalizowania).

MAPA KRAJOBRAZOWA

Legenda

 krajobrazy prioretytowe

krajobrazy - podtypy

 1b - Wód powierzchniowych - systemy wód płynących

 3a - Leśny z przewagą siedlisk borowych

 3b - Leśny z przewagą siedlisk lasowych

 6c - Wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych UR, tworzących małe pola

 6d - Wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych UR, tworzących pola średniej wielkości

 6g - Wiejski z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim

 8c - Podmiejski osadniczy - miejsc. o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim

 9a - Miejski - miejscowości z zachowanym układem historycznym

Źródło: Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego - Uchwała Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r.

9. Zasoby środowiska kulturowego

Rada Miejska Międzychodu uchwałą Nr LXVI/576/2023 z dnia 28 lutego 2023 r. przyjęła „Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Międzychód na lata 2023 – 2026.”

Wpisem do rejestru zabytków na obszarze gminy Międzychód objęto niżej wymienione obiekty zabytkowe, w tym 4 zespoły obiektów zabytkowych w postaci założeń zespołu kościoła ewangelickiego (Międzychód), dworca (Międzychód), oraz dwóch zespołów dworsko-folwarcznych (Mnichy, Mniszki).

Tab. 8. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Miejscowość	Opis obiektów zabytkowych (nr zgodny z mapą)
Gorzycko	- dom nr 1, nr rej.: 773 z 15.02.1964 - dom nr 2, nr rej.: 774 z 15.02.1964
Gorzyń	- dwór, XIX, nr rej.: 332 z 21.10.1968 - czworak nr 6, szach., XIX, nr rej.: 330 z 21.10.1968
Kamionka	kościół par. pw. Narodzenia NMP, 1499, nr rej.: 260 z 20.07.1979
Kolno	- park pałacowy, pocz. XIX-XX, nr rej.: 25/Wlkp/A z 21.04.2000 - przepompownia, pocz. XX, nr rej.: j.w.
Lewice	kościół par. pw. św. Mikołaja, 2 poł. XIX, nr rej.: 496 z 4.02.1969739
Łowyń	- kościół par. pw. Wniebowzięcia NMP, 1924-27, nr rej.: /Wlkp/A z 26.03.2009 - cmentarz kościelny, nr rej.: j.w.
Mierzynek	spichrz, drewn., nr rej.: 758/A z 10.11.1969 (przeniesiony do skansenu w Gorzowie)
Międzychód	- kościół par. pw. św. Jana Chrzyciela, XVI-XVII, 1903, nr rej.: 504/A z 10.03.1969 - zespół d. kościoła ewangelickiego, ul. Piłsudskiego 18, nr rej.: 747/Wlkp/A z 10.03.1969 i z 16.03.1992: kościół, ob. rzym.-kat. par. pw. Niepokalanego Serca Maryi, 1838, 1913; cmentarz przy kościele, XVII; ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi, XVII – XIX; - zespół stacji kolejowej, nr rej.: 10/Wlkp/A z 18.06.1999: dworzec kolejowy, magazyn, szale, 3 domy mieszkalne, przy dworcu, dom mieszkalny, ul. Gorzycka 5 parowozownia, 2 nastawnie; - dom, daw. ul. Bohaterów Stalingradu 21 (obecnie Dworcowa 5.), 1 poł. XIX, nr rej.: 916 z 21.02.1970; - szkoła, ul. Iczka 3, 1903, nr rej.: 252/Wlkp/A z 21.11.2005, - ogrodzenie z bramami; - dom, ul. Kilińskiego 9, pocz. XIX, nr rej.: 638 z 24.06.1969; - dom, ul. Kościelna 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 403 z 15.06.1992; - starostwo, ob. UMIG, ul. Piłsudskiego 2, 1880, 1911, nr rej.: 53/Wlkp/A z 2.04.2001, ogrodzenie murowane; - dom, ul. Piłsudskiego 33 (d. Armii Czerwonej 15), 1 poł. XIX, nr rej.: 918 z 21.02.1970; - dom, ul. Portowa 1, szach., pocz. XIX, nr rej.: 917 z 21.02.1970; - dom, Rynek 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 637 z 24.06.1969; - dom, Rynek 2, 1 poł. XIX, nr rej.: 919 z 21.02.1970; - dom, Rynek 3, 1 poł. XIX, nr rej.: 920 z 21.02.1970; - hotel „Pod Białym Orłem”, Rynek 11, pocz. XX, nr rej.: 54/Wlkp/A z 10.05.2001; - dom, ul. Rynkowa 1, XVIII/XIX, nr rej.: 502 z 10.03.1969; - dom, ul. Rynkowa 2, XVIII/XIX, nr rej.: 465 z 1.02.1969; - dom, ul. Rynkowa 3, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 443 z 1.02.1969; - dom, ul. Rynkowa 4, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 453 z 1.02.1969; - dom, ul. Rynkowa 6, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 464 z 1.02.1969; - dom, ul. Rynkowa 7, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 466 z 3.02.1969;

	• dom, ul. Rynkowa 8, 1 poł. XIX, nr rej.: 479 z 3.02.1969; • dom, ul. Rynkowa 9, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 488 z 4.02.1969; • gimnazjum miejskie, ul. Sikorskiego 27, 1904, 1925, nr rej.: 251/Wlkp/A z 10.10.2005; • dom, ul. 17 Stycznia 30, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 640 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 32, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 922 z 21.02.1970; • dom, ul. 17 Stycznia 33, 1 poł. XIX, nr rej.: 642 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 34, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 643 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 37, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 923 z 21.02.1970; • dom, ul. 17 Stycznia 38, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 644 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 40, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 645 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 48, szach., pocz. XIX, nr rej.: 646 z 24.06.1969; • dom, ul. 17 Stycznia 95, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 647 z 24.06.1969 ; • budynek Miejskiej kasy oszczędności, ob. muzeum, ul. 17 Stycznia 100, 1904, nr rej.: 123/Wlkp/A z 14.03.2003; • dom, ul. 17 Stycznia 121, poł. XIX, nr rej.: 648 z 24.06.1969;
Mnichy	• zespół dworski, nr rej.: 21/A/Wlkp z 20.03.2000: dwór, XVII -1908 r., rządówka z 2 poł. XIX'2 budynki gospodarcze z poł. XIX' gorzelnia z 1874, park z 2 poł. XIX
Mniszki	• zespół dworski i folwarczny, nr rej.: 555/Wlkp/A z 16.10.2007: dwór z890/XX, willa z 1919 r., park z XIX w., folwark -1863-1915, budynek wielofunkcyjny, stajnia, chlewnia, płatkarnia;
Radgoszcz	• dom (chata) nr 17, k. XVIII, nr rej.: 778 z 22.11.1969

Źródło: Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Międzychód na lata 2023-2026

Poza obiektami zabytkowymi wpisanymi do rejestru zabytków ponad 800 innych ujęto w spisie zabytków nieruchomych, w tym występujących w zespołach obiektów zabytkowych. Są to głównie zespoły dworsko-folwarczne, zagrody, zespoły szkoły, dworców kolejowych i inne. Pozostałe obiekty występują w zabudowie pojedynczej.

Na terenie gminy nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, a jest ich ponad 4000. Znane jest jednak 9 stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazu. Są to pozostałości dawnych założeń obronnych w ośmiu przypadkach grodzisk, a w jednym przypadku fortu nowożytnego.

- Bielsko – grodzisko wczesnośredniowieczne (?); nr. stan.1; AZP 47-18/82; grodzisko kultury łużyckiej (wczesna epoka żelaza?); nr. stan. 2; AZP 47-18/83;
- Dormowo – fort (?); nr. stan. 10; AZP 49-17/13;
- Gorzycko – grodzisko wczesnośredniowieczne, faza E; nr. stan. 1; AZP 48-17/74; grodzisko, chronologia nieokreślona; nr stan. 10; AZP 48-17/75;
- Kolno – grodzisko, późne średniowiecze; nr stan. 1; AZP 48-18/56;
- Mierzyn – grodzisko, chronologia nieokreślona; nr. stan. 26; AZP 47-17/32;
- Muchocin – grodzisko wczesnośredniowieczne, faza B-C; nr. stan. 1; AZP 48-17/33;
- Radgoszcz – gród stożkowaty, późne średniowiecze; nr stan. 25; AZP 47- 18/29.

10. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej W. Okołowicza Gmina Międzychód leży w obrębie regionu śląsko-wielkopolskiego, reprezentującego obszar przewagi wpływów oceanicznych. Amplitudy temperatur są mniejsze niż średnie w Polsce, wiosna wczesna i ciepła, długie lato, zima łagodna i krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną. Wilgotność względna powietrza kształtuje się podobnie jak na obszarze całego kraju. Jeśli chodzi o zachmurzenie, to najwyższe wartości notuje się również w okresie jesienno – zimowym a najniższe we wrześniu i czerwcu.

Opady kształtują się nieco poniżej średniej krajowej. Roczna suma opadów wynosi około 550 mm. Podobnie jak na terenie całego kraju przeważają wiatry zachodnie. Prędkości wiatrów są zróżnicowane, największe charakteryzują wiatry zachodnie, najmniejsze wiatry południowo – wschodnie.

Na charakter klimatu lokalnego na terenie gminy wpływa rzeźba terenu, sposób jego użytkowana, obecność wód, charakter szaty roślinnej.

Obszary wyniesione charakteryzują się wyrównanymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością i korzystną wymianą powietrza. Są zatem korzystne zarówno dla użytkowania rolniczego jak i dla osadnictwa.

Ciągi dolinne są miejscami gromadzenia i przemieszczania się mas chłodnego powietrza, charakteryzują się większą wilgotnością powietrza, niższymi temperaturami minimalnymi, skłonnością do mgieł i inwersji temperatur.

Tereny zalesione charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi o zmniejszonych dobowych wahaniach i nieco gorszymi warunkami solarnymi z uwagi na zacienienie.

Tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, to wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych. Ocieplanie spowodowane jest przede wszystkim zwiększającą się ilością gazów cieplarnianych wytwarzanych przez człowieka.

11. Powietrze

Zanieczyszczeniem powietrza jest wprowadzenie do atmosfery substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpłynąć na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku. O stanie powietrza decyduje wielkość i przestrzenny rozkład emisji ze wszystkich źródeł.

Na terenach zurbanizowanych źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest emisja niska pochodząca ze spalania paliw do celów grzewczych (charakter sezonowy) oraz emisja ze źródeł mobilnych.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonał rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim dotyczącej roku 2024. Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru stref określonych w załączniku do ustawy – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.). Zgodnie z ustawą - Poś w województwie

wielkopolskim strefy stanowią: aglomeracja poznańska, miasto Kalisz oraz strefa wielkopolska (tabela 3.1 i rysunek 3.1). Strefą w omawianym przypadku jest strefa wielkopolska (obszar województwa), wyłączając aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy (aglomeracja poznańska) i miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy (Kalisz), które stanowią odrębne strefy.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa wielkopolskiego za rok 2024 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla strefy wielkopolskiej. Została ona zakwalifikowana do klasy „C” ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. We wszystkich strefach, w tym również w wielkopolskiej został przekroczony poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2024 r. pomiary jakości powietrza i wyniki obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki matematycznego modelowania jakości powietrza nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenia w strefie wielkopolskiej stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

12. Klimat akustyczny

Wymagane standardy dotyczące klimatu akustycznego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Rozporządzenie podaje dopuszczalny poziom hałasu dla poszczególnych rodzajów źródeł (drog i linii kolejowych, linii elektroenergetycznych, startów, przelotów i lądowań statków powietrznych oraz pozostałych obiektów i grup źródeł hałasu) w stosunku do klas terenu wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje.

Dopuszczalne poziomy hałasu wyrażone w decybelach (dB) zawierają następujące kategorie wskaźników: L_{AeqD} i L_{AeqN} – równoważne poziomy dźwięku wg charakterystyki A odniesione do jednej doby (odpowiednio do 16 godzin w ciągu dnia i 8 godz. w ciągu nocy), mające zastosowanie do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska oraz L_{DWN} i L_N - długookresowe średnie poziomy dźwięku A wyznaczone w ciągu wszystkich dób w roku (dla L_{DWN} z uwzględnieniem pory dnia, wieczoru i nocy, dla L_N z uwzględnieniem pory nocy), mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem.

Klimat akustyczny na terenie gminy kształtuje hałas komunikacyjny - drogowy, głównie w otoczeniu drogi krajowej nr 24 oraz drogi wojewódzkiej nr 160 (szczególnie na terenie miasta Międzychód), skupiającej ruch lokalny i ponadlokalny, w tym tranzytowy).

W celu określenia stopnia zagrożenia hałasem komunikacyjnym na terenie gminy analizie poddano strategiczne mapy hałasu⁷ (SMH) dla odcinków dróg krajowych i wojewódzkich o natężeniu ruchu powyżej 3 mln. pojazdów rocznie oparte na wynikach Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR) z lat 2020/21 dla dróg krajowych oraz dróg wojewódzkich.

W gminie Międzychód dotyczy to odcinka drogi krajowej o przebiegu wschód-zachód (ok. 6,81 km w granicach gminy, tj. od jej wschodniej granicy z gm. Kwilcz do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 160 w miejsc. Gorzyń) oraz odcinka drogi wojewódzkiej nr 160 o długości ok. 1,48 km (Międzychód – przejście), tj. od południowej granicy miasta w kierunku północnym do skrzyżowania (rondo) z ul. Wały Jana Kazimierza.

Na podstawie GPR 2020/21 SDR (średni dobowy ruch) pojazdów na odcinkach pomiarowych drogi nr 24 przebiegających przez gminę wynosił od około 7,5 tys. do 9,4 tys. ogółem przy udziale pojazdów ciężkich od około 26,6 do ponad 30,9%. W stosunku do pomiarów GPR z 2015 roku nastąpił kilkunastoprocentowy wzrost natężenia ruchu (od 16 do 19%).

Otoczenie drogi krajowej stanowią głównie tereny rolne niewymagające ochrony akustycznej. Ochrony akustycznej wymagają tereny mieszkaniowo-usługowe, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Łącznie jest około 56 ha w miejscowościach Kamionna i Gorzyń.

Strategiczna mapa hałasu sporządzona dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie wielkopolskim oraz dokonana na jej podstawie analiza wykonana została w układzie powiatowym i w przypadku drogi krajowej nr 24 powiat międzychodzki obejmuje również odcinek drogi przebiegający przez gminę Kwilcz.

W celu określenia oddziaływania hałasu drogowego wyłącznie dla odcinka drogi w gminie Międzychód dokonano niezbędnych analiz (analizy przestrzenne GIS) i szacunków w oparciu o założenia przyjęte w części opisowej SMH (identyfikacja terenów podlegających ochronie, zabudowa chroniona – rodzaj zabudowy, liczba lokali mieszkalnych, liczba mieszkańców).

Analiza map akustycznych wykazała, że na części terenów wymagających ochrony akustycznej występują przekroczenia dopuszczalnych standardów określonych wskaźnikami długookresowymi. Dotyczy to terenów z określonym standardem 64 i 68 dB w ciągu doby i 59 dB w ciągu nocy. Obszary objęte ponadnormatywnym oddziaływaniem hałasu drogowego od drogi krajowej nr 24 w gminie Międzychód przedstawiono w poniższej w tabeli.

⁷ Strategiczna Mapa Hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie wielkopolskim (opracowanie wykonane przez firmę AkustiX Sp. z o.o. na zlecenie GDDKiA O/Poznań).
Strategiczna Mapa Hałasu dla dróg wojewódzkich o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie wielkopolskim (opracowanie wykonane przez firmę BAASA Acoustics sp.j. na zlecenie WZDW w Poznaniu).

Obszary ponadnormatywnego oddziaływania hałasu – droga krajowa nr 24

Wskaźnik	Standard [dB]	Poziom przekroczeń [dB]	Obszar zagrożeń [ha]			Odległość występowania* [m]	
			gmina	Gorzyń	Kamionna	od	do
L _{DWN}	64	1 - 5	1,759	0,409	1,350	18	76
		5 - 10	1,190	0,309	0,881	10	50
		10 - 15	0,068	0,015	0,053	5	24
	68	1 - 5	0,468	0,048	0,420	19	40
		5 - 10	0,060	0,034	0,026	10	24
L _N	59	1 - 5	2,124	0,501	1,623	12	62
		5 - 10	0,759	0,208	0,551	7	30
		10 - 15	0,004	0	0,004	15	22

Odległość występowania* [m] od osi jezdni

W zasięgu oddziaływania ponadnormatywnego hałasu może znajdować się około 100 osób (wskaźnik L_{DWN}) i około 90 osób dla poziomu określonego wskaźnikiem L_N. W zasięgu tym znajduje się też jeden obiekt związany ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży (Kamionna).

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego wraz z ograniczeniem uciążliwości drogi oczekiwana jest dzięki realizacji obwodnicy Kamionnej. Z miejscowości wyprowadzony zostanie ruch tranzytowy, nastąpi poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym znaczące ograniczenie uciążliwości spowodowanej hałasem komunikacyjnym. Zaplanowane przedsięwzięcie polega na budowie obwodnicy Kamionnej w ciągu drogi krajowej nr 24, drogi klasy GP (głównej ruchu przyspieszonego) o długości 3,5 km. W ramach inwestycji przebudowane zostaną połączenia z drogami lokalnymi oraz infrastruktura dla pieszych i rowerzystów. Powstaną przejścia dla małych zwierząt i płazów oraz niezbędne ekrany akustyczne. Na podstawie analizy przeprowadzonej w SMH realizacja zadania spowoduje 100% skuteczność w zakresie ograniczenia powierzchni, na której występują przekroczenia dopuszczalnych standardów akustycznych określonych wskaźnikami L_{DWN} i L_N (jedynie dla wskaźnika L_N w przedziale przekroczeń od 1 do 5 dB skuteczność oszacowano na 90%). Liczba mieszkańców narażonych na przekroczenia dopuszczalnego poziomu dźwięku zostanie znacząco ograniczona. Dla wskaźnika L_{DWN} dla wszystkich przedziałów przekroczeń średnio o 77% (od 59 do 100%), zaś dla wskaźnika L_N średnio o 82% (73 do 100%).

Drogi wojewódzkie na terenie gminy posiadają łączną długość ponad 65 km; są to drogi o numerach: 160 (z kierunku Drezdenka do Miedzichowa – w granicach gminy ponad 34,8 km), 182 (Międzychód – DW 160 w kierunku Sierakowa – w granicach gminy około 8,3 km), 195 (DW 182 – Zatom Nowy - DW 198 o długości ok. 2,1 km), 198 (Radgoszcz DW 160 w kierunku Sierakowa - w granicach gminy nieco ponad 11 km), 199 (z kierunku Skwierzyny - DW 159 do Międzychodu – DW 160 - w granicach gminy ponad 8,8 km).

Natężenie ruchu na odcinkach dróg wojewódzkich przebiegających przez gminę (GPR 2020/21) wynosiło od około 400 - 450 (DW 198 i 195) do 8,6 tys. (DW 160) pojazdów na dobę. Najwyższe natężenie ruchu odnotowano na odcinkach miejskich dróg nr 160 oraz nr 182 (odpowiednio 8,6 i 7,3 tys. pojazdów na dobę).

Udział pojazdów ciężkich w potoku ruchu najwyższy był na północnym odcinku drogi nr 160 - od granicy gminy do Międzychodu (13%), a najniższy na miejskim odcinku drogi nr 182 (ok. 4,1%).

Średnie natężenie ruchu na drogach wojewódzkich w gminie w stosunku do pomiarów z 2015 roku znacznie wzrosło na dwóch odcinkach dróg: nr 160 (Gorzyń – południowa granica gminy), nr 182 (granica miasta w kierunku Sierakowa) - odpowiednio o 44 i 35%. Na pozostałych odcinkach dróg wojewódzkich odnotowano umiarkowany wzrost SDR w granicach 14 do 18%, jedynie około 10% spadek odnotowano na północnym odcinku drogi nr 160 (Sowia Góra – Międzychód).

Drogi wojewódzkie na odcinkach pozamiejskich przebiegają głównie przez tereny leśne i rolnicze, słabo zurbanizowane. Miejscowości, przez które biegną charakteryzują się głównie zabudową zagrodową, mieszkaniowo-usługową oraz mieszkaniową jednorodzinną. Szczególne sytuacje występują w przypadku przebiegu drogi przez centrum miasta, gdzie tereny podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane są w ich bezpośrednim sąsiedztwie (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej).

Przeście przez teren miasta w kierunku północnym stanowi ciąg ulic Poznańskiej i Marszałka J. Piłsudskiego skupia ruch samochodowy w kierunku Sowiej Góry oraz przede wszystkim w kierunku Sierakowa (około 80% potoku ruchu - droga nr 182). W otoczeniu analizowanego odcinka drogi (pomiar GIS w zasięgu bufora 500 m) znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (37,7 ha) - dla których standard akustyczny określony wskaźnikami L_{DWN} i L_N wynosi odpowiednio 64 i 59 dB oraz tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny mieszkaniowo-usługowe (35,6 ha) - dla których standard akustyczny określony wskaźnikami L_{DWN} i L_N wynosi odpowiednio 68 i 59 dB.

Równocześnie ze sporządzeniem map akustycznych przeprowadzono pomiary hałasu w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Międzychodzie przy ul. Poznańskiej 17. Pomiary wykonano w dniach od 25 do 26 października 2021 r. Poziom hałas określony wskaźnikami L_{Aeq} mającymi zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby wyniósł 65,7 dB w ciągu 16 h pory dnia i 59,0 dB w ciągu 8 h pory nocy. Standard akustyczny określony dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (norma 61 dB dla pory dnia) znajdujących się w rejonie punktu pomiarowego przekroczony został o 4,7 dB; dla pory nocy przekroczony został o 3 dB (norma 56 dB).

Według szacunków przedstawionych w części opisowej do strategicznej mapy hałasu dla dróg wojewódzkich o ruchu powyżej 3000000 pojazdów rocznie w województwie wielkopolskim, przekroczenia w przedziale od 1 do 5 dB występują na obszarze 0,21 ha dla

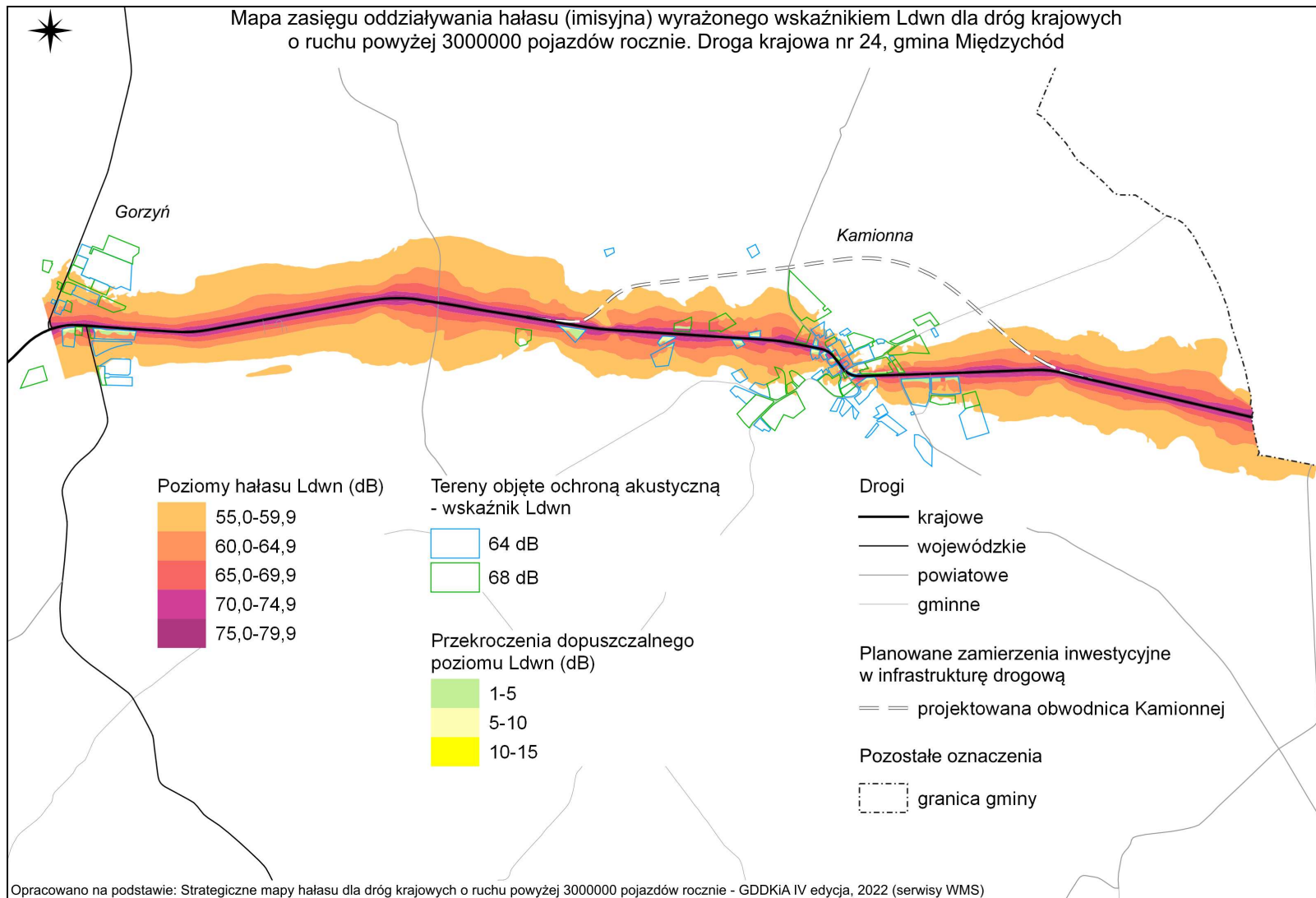
standardu akustycznego określonego wskaźnikiem L_{DWN} oraz 0,01 ha dla standardu określonego wskaźnikiem L_N .

W zasięgu oddziaływania zagrożenia hałasem może znajdować się około 300 osób (wskaźnik L_{DWN}) i około 200 osób dla poziomu określonego wskaźnikiem L_N . Liczbę osób narażonych na znaczną dokuczliwość hałasu drogowego oszacowano na 47, zaś 16 osób może być narażonych na znaczne uciążliwości snu powodowane hałasem drogowym.

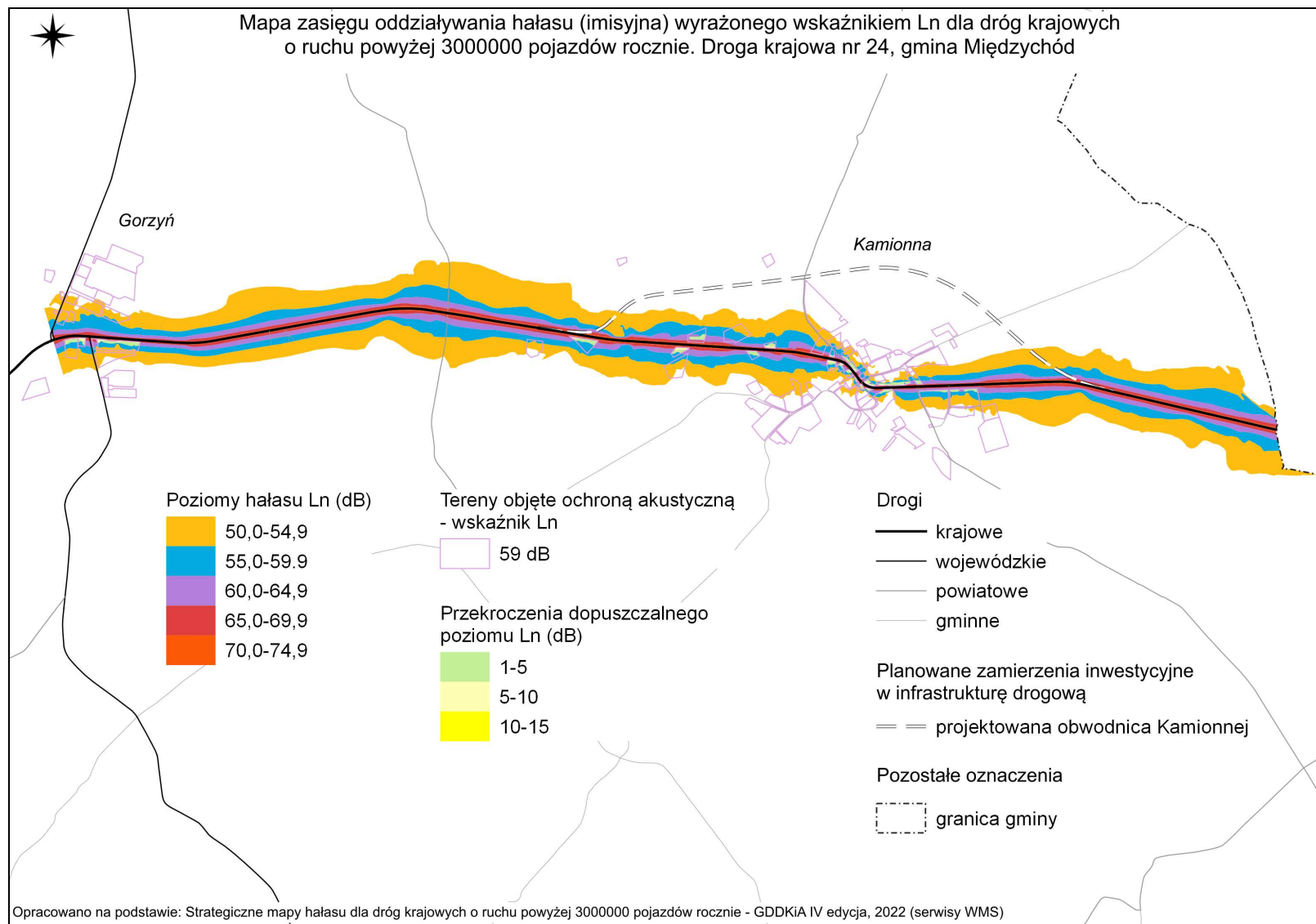
Nie jest wykluczone, że na innych odcinkach dróg wojewódzkich o dość znaczącym natężeniu ruchu pojazdów (odcinek DW 160 Gorzyń – Międzychód - 6,6 tys. poj. na dobę; odcinek DW 182 przejście przez miasto – 7,3 tys., odcinek pozamiejski DW 182 – 3,7 tys. poj. na dobę) hałas generowany przez ruch pojazdów może powodować przekroczenie wartości dopuszczalnych na granicy terenów chronionych akustycznie, usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie ww. dróg w miejscowościach, przez które przebiega (np. Wielowieś, Międzychód, Bielsko).

Zasięg oddziaływania hałasu od dróg DK 24 i DW 160 oraz obszary występowania przekroczeń przedstawiono na załączonych mapach.

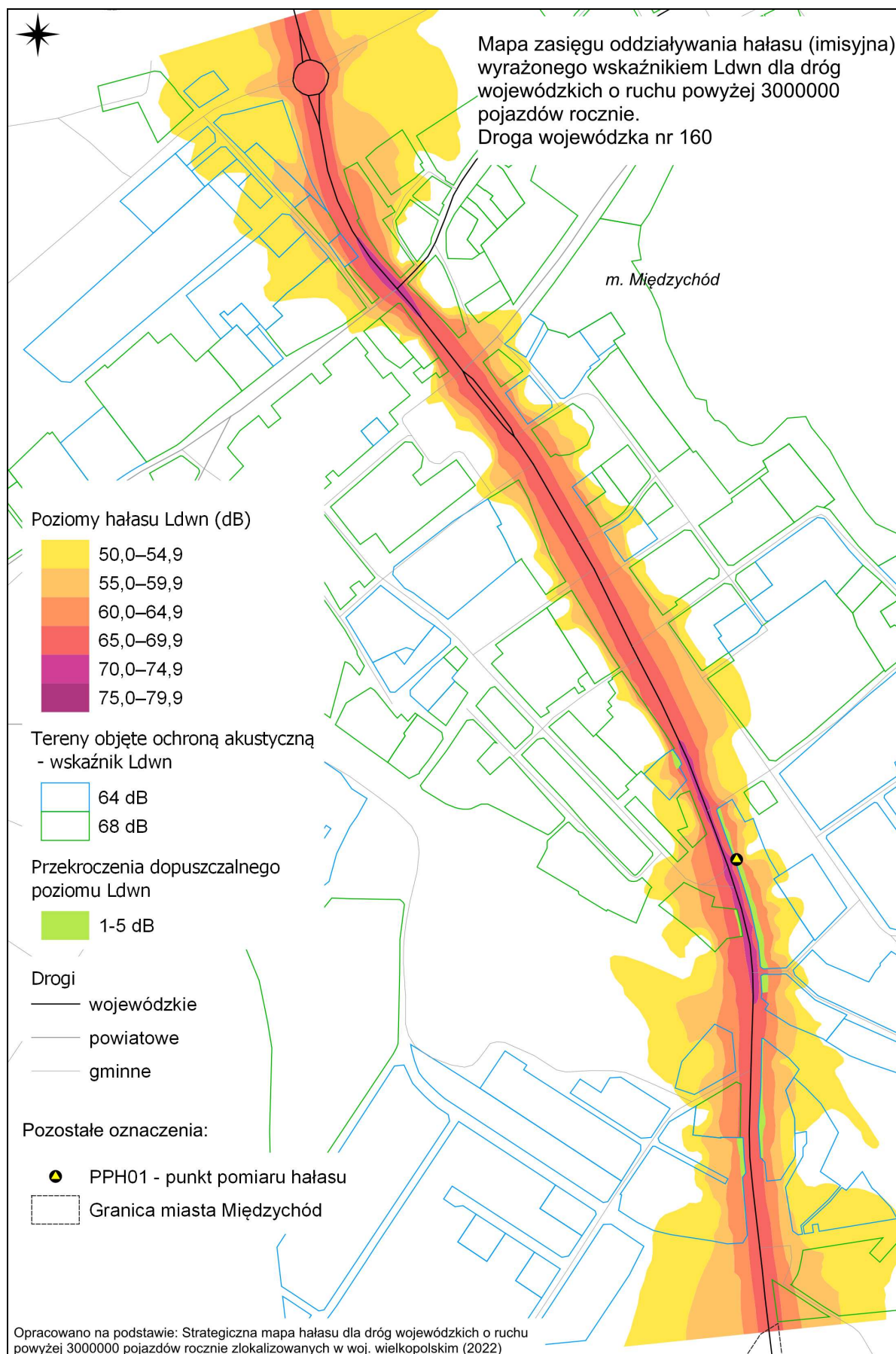
Mapa imisyjna hałasu w otoczeniu drogi krajowej nr 24 (Ldwn)

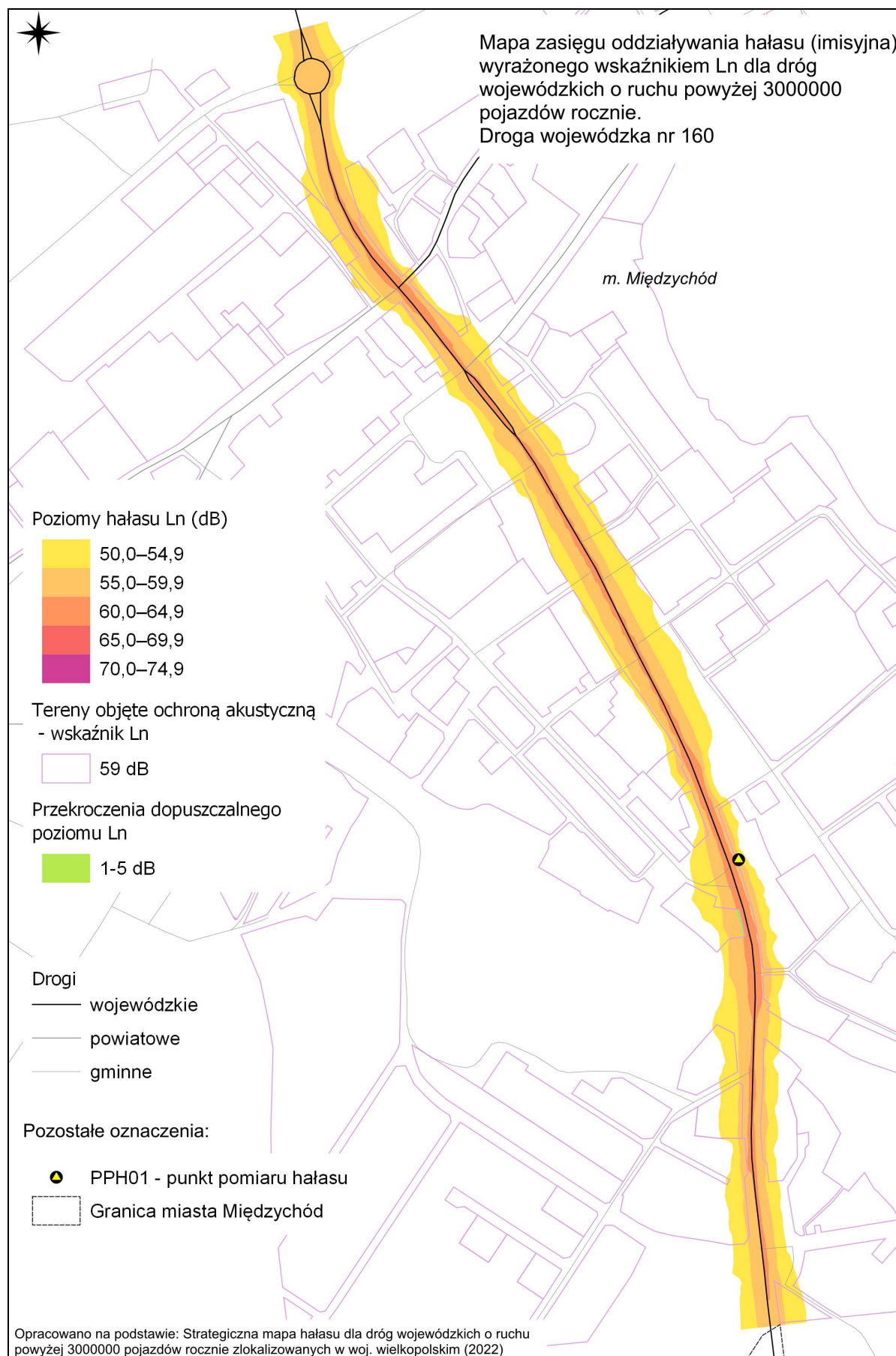
Mapa imisyjna hałasu w otoczeniu drogi krajowej nr 24 (Ln)

Mapa imisyjna hałasu w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 160 (Ldwn)

Mapa imisyjna hałasu w otoczeniu drogi wojewódzkiej nr 160 (Ln)

13. Elektroenergetyka

Przez teren gminy przebiegają tranzytowe linie najwyższego napięcia 400 kV. Wzdłuż linii wyznaczono pas technologiczny o szerokości 80 m (40 m od osi po obu stronach. Na terenie miasta zlokalizowana jest stacja transformatorowa GPZ 110/15 kV o mocy znamionowej 10MVA, która jest zasilana liniami wysokiego napięcia 110 kV.

14. Gazociągi, rurociągi naftowe, światłowód

Przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, których operatorem jest GAZ-SYSTEM S.A. Są to:

- gazociąg tranzytowy DN1400 Jamał - Europa Zachodnia, rok budowy 1996, o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa, szerokość strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 200 m, (tj. po 100 m na stronę od osi gazociągu), w obrębie Kaliska występuje częściowe zmniejszenie szerokości strefy kontrolowanej do 100 m, (tj. po 50 m na stronę od osi gazociągu);
- gazociąg DN1000 relacji Goleniów – Lwówek (odcinek Ciecierzycy – Lwówek), rok budowy 2022, o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 1,6 MPa, szerokość strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 12 m, (tj. po 6 m na stronę od osi gazociągu);
- gazociąg DN 700 relacji Szczecin-Lwówek, rok budowy 2014, o ciśnieniu roboczym powyżej 1,6 MPa, szerokość strefy kontrolowanej 12 m, (tj. po 6 m na stronę od osi gazociągu);
- gazociąg DN 500 relacji Lwówek - Skwierzyna, rok budowy 1981, o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa, szerokość zmniejszonej strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 65m, (tj. po 32,5 m na stronę od osi gazociągu);
- gazociąg DN100 odgałęzienie Międzychód, rok budowy 1983, o maksymalnym ciśnieniu roboczym gazu powyżej 2,5 MPa, szerokość zmniejszonej strefy kontrolowanej o maksymalnym zasięgu 70 m, (tj. po 35 m na stronę od osi gazociągu);
- stacja gazowa Międzychód, rok budowy 1983; nie wyznacza się strefy kontrolowanej.

15. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

Na terenie gminy funkcjonuje 6 systemów wodociągowych eksploatowanych przez Miejską Spółkę Komunalną AQUALIFT Sp. z o.o. z siedzibą w Międzychodzie. Są to następujące systemy wodociągowe:

- **SUW Międzychód** - zaopatruje w wodę miejscowości: Międzychód, Zatom Stary, Bielsko, Kolno, Dzięcielin, Wielowieś, Gorzyń, Gorzycko Stare, Muchocin.

- **SUW Radgoszcz** — zaopatruje w wodę: Radgoszcz, Kaplin, Zwierzyniec, Mokrzec, Zatom Nowy, Przedlesie, Mierzyn (wieś, Puszcza, ośrodek wypoczynkowy), Zamyślin, Piłka.
- **SUW Kamionna**) - zaopatruje w wodę Miejscowość Kamionna. Ustanowiona strefa ochrony – teren ochrony bezpośredniej jest wygradzona i oznakowana w granicach istniejącego ogrodzenia. Woda ujmowana jest z dwóch studni (Ng).
- **SUW Głazewo** - zaopatruje w wodę: Głazewo, Skrzydlewa, Mnichy, Mniszki, Tuczępy, Gralewo, Dormowo.
- **SUW Łowyń** - zaopatruje w wodę miejscowość Łowyń.
- **SUW Lewice** - zaopatruje w wodę wieś Lewice.

Miejscowość Popowo jest zaopatrywana w wodę z zewnątrz.

Wszystkie komunalne ujęcia wody, które zaopatrują mieszkańców gminy w wodę do celów bytowych posiadają wyznaczone strefy ochronne obejmujące teren ochrony bezpośredniej. Wg danych GUS z 2023 r. z urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę korzystało 97,4% ludności miejskiej i 86,6 % ludności wiejskiej;

Na podstawie Uchwały Nr LXV/567/2023 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 24 stycznia 2023r. zmieniającej uchwałę nr XXII/199/2020 Rady Miejskiej Międzychodu z dnia 30 marca 2020 r. wyznaczono aglomerację Międzychód o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) 19694. Obszar aglomeracji Międzychód wyznacza się na terenie miasta Międzychód oraz następujących miejscowości: Bielsko, Dzieścielin, Głazewo, Gorzyń, Kamionna, Kaplin, Łowyń, Mierzyn, Muchocin, Przedlesie, Piłka, Radgoszcz, Wielowieś.

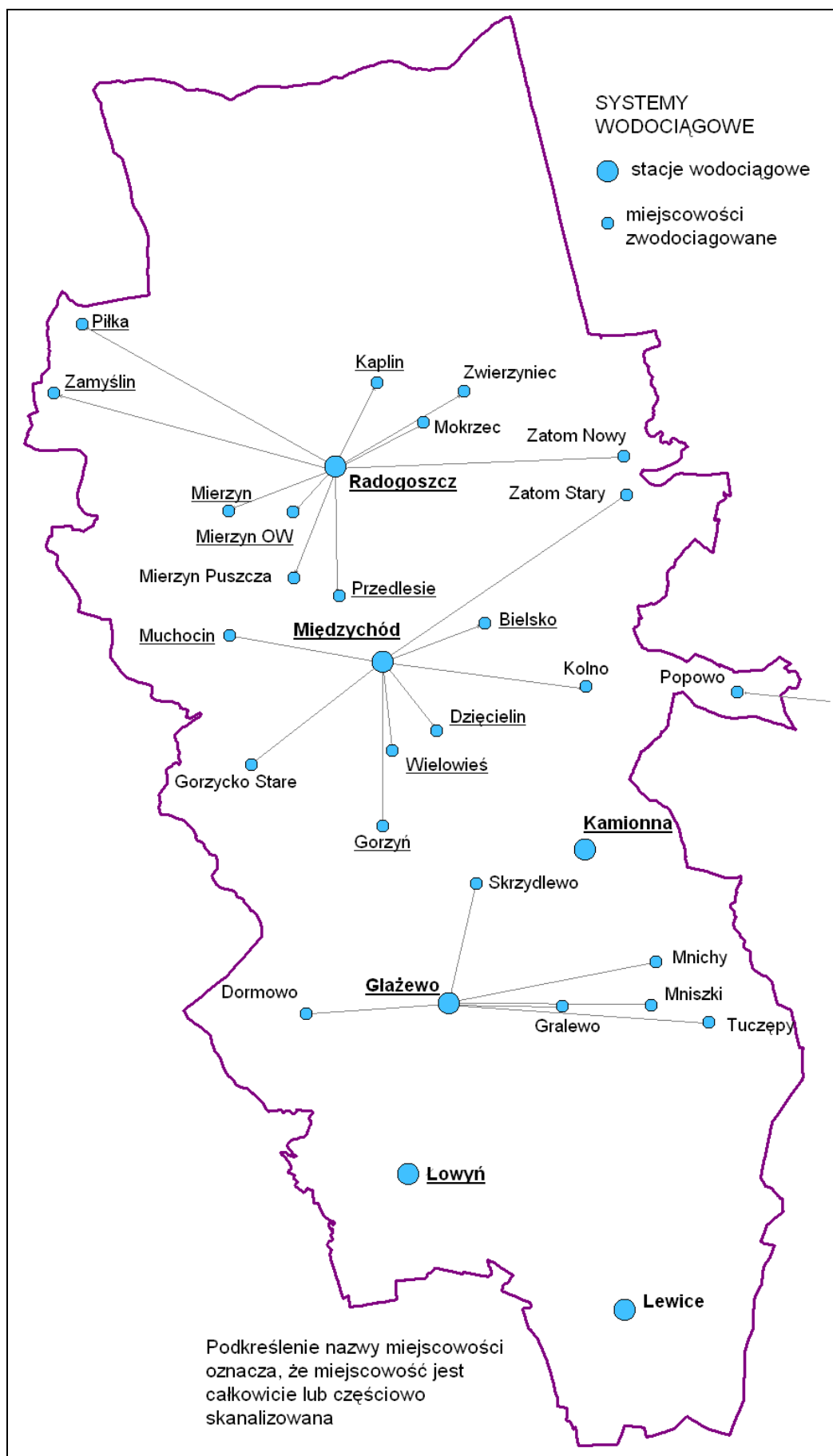
Aglomeracja posiada biologiczną oczyszczalnię ścieków, w miejscowości Międzychód przy ulicy Muchocińskiej 7. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest rzeka Warta za pośrednictwem rowu melioracji szczegółowej. Oczyszczalnię ścieków zarządza Miejska Spółka Komunalna AQUALIFT Sp. z o.o.

Miejscowości skanalizowane to: Międzychód, Bielsko, Dzieścielin, Wielowieś, Gorzyń, Kamionna, Głazewo, Łowyń, Muchocin, Przedlesie, Mierzyn Wieś, Mierzyn Ośrodek, Radgoszcz, Kaplin, Zaniemyśl DP, Piłka DPS.

Pozostałe miejscowości położone poza aglomeracją są wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Wg danych GUS z 2023 r.:

- ze zbiorowej kanalizacji korzystało 93,6% ludności miejskiej, 48,5% ludności wiejskiej;
- na terenie gminy funkcjonowało 149 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 790 zbiorników bezodpływowych.

16. Gospodarka odpadami

Zasady gospodarki odpadami reguluje ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 z zm.) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 399 ze zm.). Gmina posiada Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Międzychód przyjęty w dniu 11 lutego 2020 r. uchwałą Nr XX/180/2020 Rady Miejskiej Międzychodu, zmieniony uchwałą Nr LXVI/568/2023 z dnia 28 lutego 2023 r.

Na terenie gminy w miejscowości Mnichy znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów Clean City. Na terenie znajduje się instalacja do mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych zebranych selektywnie (część mechaniczna MBP), instalacja do przetwarzania bioodpadów (kompostownia) oraz instalacja do produkcji paliwa alternatywnego.

Na terenie miasta Międzychód przy ul. Chrobrego działa punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony przez Miejską Spółkę Komunalną Aqualift Sp. z o.o.

17. Cmentarze

Na terenie gminy istnieje 7 czynnych cmentarzy, dwa w Międzychodzie, dwa w Kamionnej, w Lewicach, Łowyniu.

18. Główne problemy ochrony środowiska

Z przedstawionego w poprzednich rozdziałach opisu stanu środowiska wynikają niekorzystne zmiany. Dotyczą one przede wszystkim stanu wód, stanu powietrza atmosferycznego, zagrożenia powodziowego, klimatu akustycznego.

Przyczyną złego stanu wód jest niedostateczny stopień skanalizowania, a także presja rolnicza. Obserwuje się postępujący rozwój systemów kanalizacyjnych, a także rozwój indywidualnych systemów rozwiązywania gospodarki ściekowej, w miejscach, gdzie nie przewiduje się budowy systemów kanalizacyjnych. Produkcja rolna powinna być prowadzona w sposób zapobiegający zanieczyszczaniu wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. został przyjęty „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. z 2023 r. poz. 244). Program jest wdrażany na obszarze całego kraju. Oczekiwanym rezultatem jest poprawa stanu wód.

Istotnym elementem środowiska przyrodniczego, oddziałującym w sposób bezpośredni na zdrowie, a tym samym na jakość życia człowieka, jest stan czystości powietrza atmosferycznego. Na terenach zurbanizowanych źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza jest emisja niska pochodząca ze spalania paliw do celów grzewczych (charakter sezonowy)

oraz emisja ze źródeł mobilnych. Poprawy stanu powietrza atmosferycznego spodziewać się można spodziewać się po zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Zarówno stan czystości wód jak i powietrza jest problemem wymagającym zmian w skali globalnej.

Na terenie gminy znajdują się obszary zagrożenia powodziowego. Problem dotyczy doliny Warty.

Problemem na terenie gminy jest zagrożenie hałasem głównie w otoczeniu drogi krajowej nr 24 oraz drogi wojewódzkiej nr 160 (szczególnie na terenie miasta Międzychód), skupiającej ruch lokalny i ponadlokalny, w tym tranzytowy).

Otoczenie drogi krajowej w większości stanowią głównie tereny rolne niewymagające ochrony akustycznej. Ochrony akustycznej wymagają tereny mieszkaniowo-usługowe, tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Łącznie jest około 56 ha w miejscowościach Kamionna i Gorzyń.

Drogi wojewódzkie na odcinkach pozamiejskich przebiegają głównie przez tereny leśne i rolnicze, słabo zurbanizowane. Miejscowości, przez które biegną charakteryzują się głównie zabudową zagrodową, mieszkaniowo-usługową oraz mieszkaniową jednorodzinną. Szczególne sytuacje występują w przypadku przebiegu dróg 160 i 182 przez centrum miasta, gdzie tereny podlegające ochronie akustycznej zlokalizowane są w ich bezpośrednim sąsiedztwie (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowe).

19. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji planu ogólnego

Plan ogólny gminy będąc aktem prawa miejscowego ma na celu skoordynowanie polityki przestrzennej gminy i zapewnienie harmonijnego rozwoju, który uwzględnia aspekty środowiskowe i potrzeby mieszkańców. Zapewnia spójność polityki przestrzennej gminy z innymi dokumentami strategicznymi, w tym z planem zagospodarowania województwa. Plan ogólny nie jest dokumentem szczegółowym, a jedynie określa ogólne kierunki i zasady zagospodarowania. Szczegółowe regulacje dotyczące zagospodarowania terenu i ochrony środowiska określone są w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

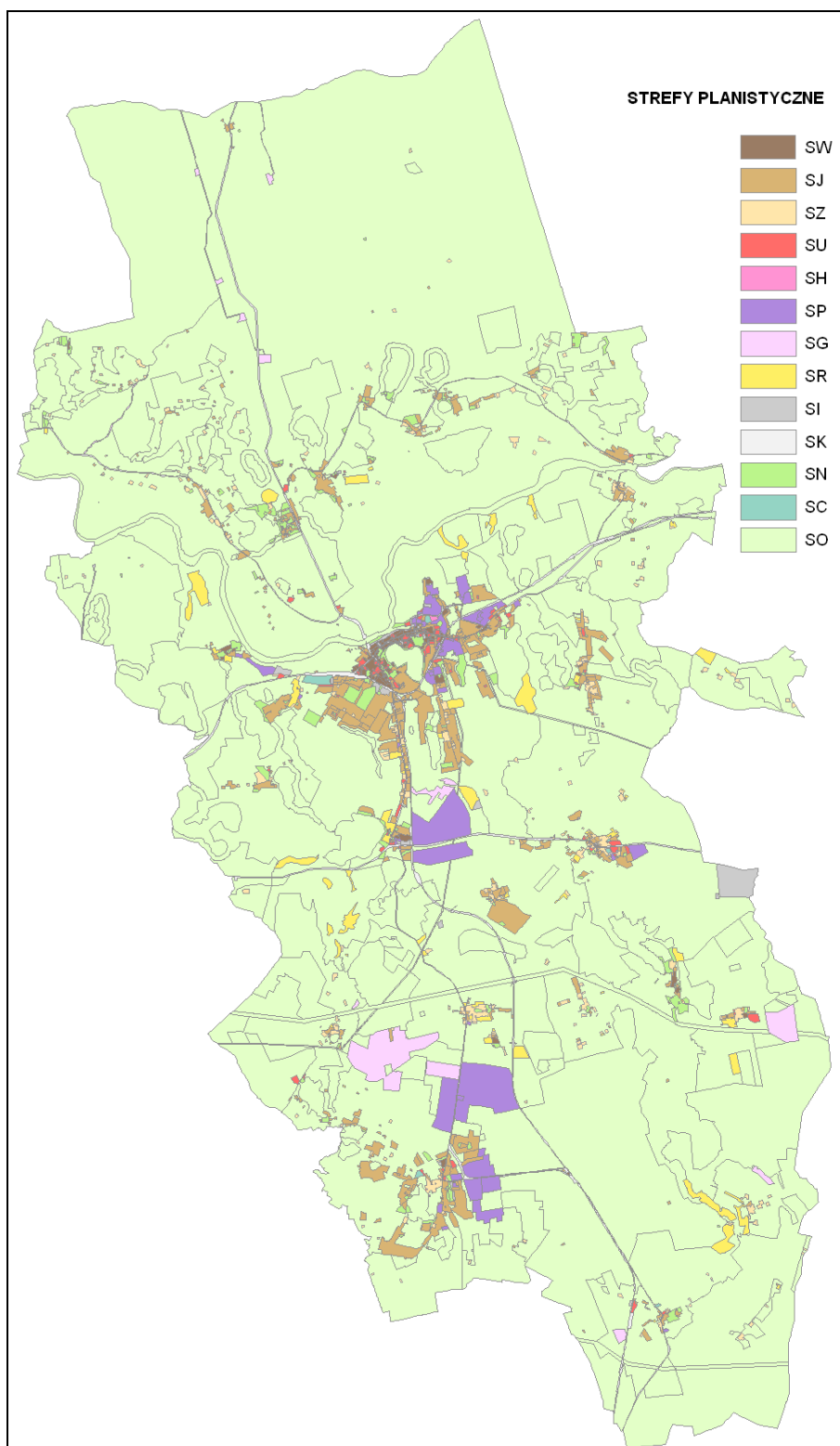
Potencjalne negatywne zmiany środowiska w przypadku braku planu ogólnego gminy mogą wynikać przede wszystkim z niekontrolowanego zagospodarowania przestrzeni. Rozpraszanie zabudowy może wiązać się z brakiem dostępu do zbiorowych urządzeń zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków i ostatecznie mieć negatywny wpływ na jakość wód. W gminnym katalogu stref planistycznych określa się profil funkcjonalny strefy oraz fakultatywnie profil funkcjonalny dodatkowy, dla części stref maksymalną intensywność i wysokość zabudowy, maksymalny udział powierzchni zabudowy, minimalny udział powierzchni i biologicznie czynnej. Wymienione parametry mogą mieć wpływ na lokalne

warunki klimatyczne, retencję wód opadowych, warunki dla zachowania różnorodności przyrodniczej, a także na krajobraz. Wyznaczenie stref planistycznych pozwala na uniknięcie konfliktów przestrzennych wynikających z sąsiedztwa funkcji mieszkaniowych z funkcjami stanowiącymi uciążliwość dla mieszkańców spowodowaną np. hałasem. Chaotyczne gospodarowanie terenami zieleni i rekreacji może prowadzić do ich degradacji, co poza umniejszeniem atrakcyjności rekreacyjnej również ujemnie wpłynie na funkcję ekologiczną tych terenów.

Plan ogólny ustala ramy wskazujące możliwości gospodarowania przestrzenią biorąc pod uwagę zrównoważony rozwój. Stanowi on akt prawa miejscowego, którego ustalenia są wiążące dla sporządzanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy.

III. IDENTYFIKACJA I OCENA ODDZIAŁYWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

W rozdziale tym opisano potencjalne zmiany, które mogą wystąpić wskutek istniejącego oraz realizacji planowanego przeznaczenia terenu oraz wskazano działania mające na celu łagodzenie negatywnych oddziaływań.

W planie ogólnym gminy Międzychód wyznaczono 13 stref planistycznych. Zgodnie z obowiązującym prawem w każdej strefie obowiązuje podstawowy profil niepodlegający modyfikacji. Wydzielenia stref planistycznych dokonano na podstawie istniejącego stanu zagospodarowania terenu, obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów miejscowych, które wejdą w życie przed uchwaleniem planu ogólnego oraz obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Część stref została wyznaczona w wyniku pozytywnego rozpatrzenia wniosków. Aktualnie gmina Międzychód jest w 16,4 % pokryta obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Plany te obowiązują dla całego obszaru miasta oraz najintensywniej zagospodarowanych obrębów stycznych do miasta, tj. obr. Bielsko, Dzieścielin i Wielowieś. Na terenach, na których nie obowiązują plany miejscowe, doboru parametrów zabudowy dokonano na podstawie inwentaryzacji urbanistyczno-architektonicznej oraz w oparciu o udostępnione materiały geodezyjne i dane przestrzenne: mapę zasadniczą, bazę danych ewidencji gruntów i budynków (EWID), obiektów topograficznych (BDOT 10k), uzbrojenia (GESUD), ortofotomapy, numerycznego modelu pokrycia terenu oraz numerycznego modelu terenu.

- **SW - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną** to tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny usług, komunikacji, zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SJ - strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną** to tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny usług, komunikacji, tereny zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową** to tereny zabudowy zagrodowej, tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, tereny akwakultury i obsługi rybactwa, tereny komunikacji, tereny zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SU – strefa usługowa** obejmuje tereny usług, tereny komunikacji, tereny zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SP – strefa gospodarcza** obejmuje tereny produkcji, tereny komunikacji, tereny zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SG – strefa górnictwa** obejmuje tereny górnictwa i wydobywania, tereny komunikacji, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SR – strefa produkcji rolniczej** obejmuje tereny produkcji w gospodarstwach rolnych, tereny wielkotowarowej produkcji rolnej, tereny akwakultury i obsługi rybactwa, tereny komunikacji, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.

- **SI – strefa infrastrukturalna** obejmuje tereny infrastruktury technicznej, komunikacji, tereny ogrodów działkowych.
- **SK –strefa komunikacji obejmuje tereny autostrad**, tereny dróg ekspresowych, tereny dróg głównych ruchu przyspieszonego, teren dróg głównych, tereny komunikacji kolejowej i szynowej, tereny komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, tereny obsługi komunikacji, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SN – strefa zieleni i rekreacji** to tereny zieleni urządzonej, teren plaż, tereny wód, tereny komunikacji, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.
- **SC – strefa cmentarzy** obejmuje tereny cmentarza, tereny komunikacji, tereny zieleni urządzonej, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej
- **SO – strefa otwarta** obejmuje tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej, tereny wód, tereny komunikacji, tereny ogrodów działkowych, tereny infrastruktury technicznej.

Na terenie całej gminy Międzychód ponad 91% stanowi strefa otwarta. Na drugim miejscu znalazła się strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną 2,95%, na trzecim – strefa gospodarcza (1,56%). Każda z pozostałych stref stanowi poniżej 1 %.

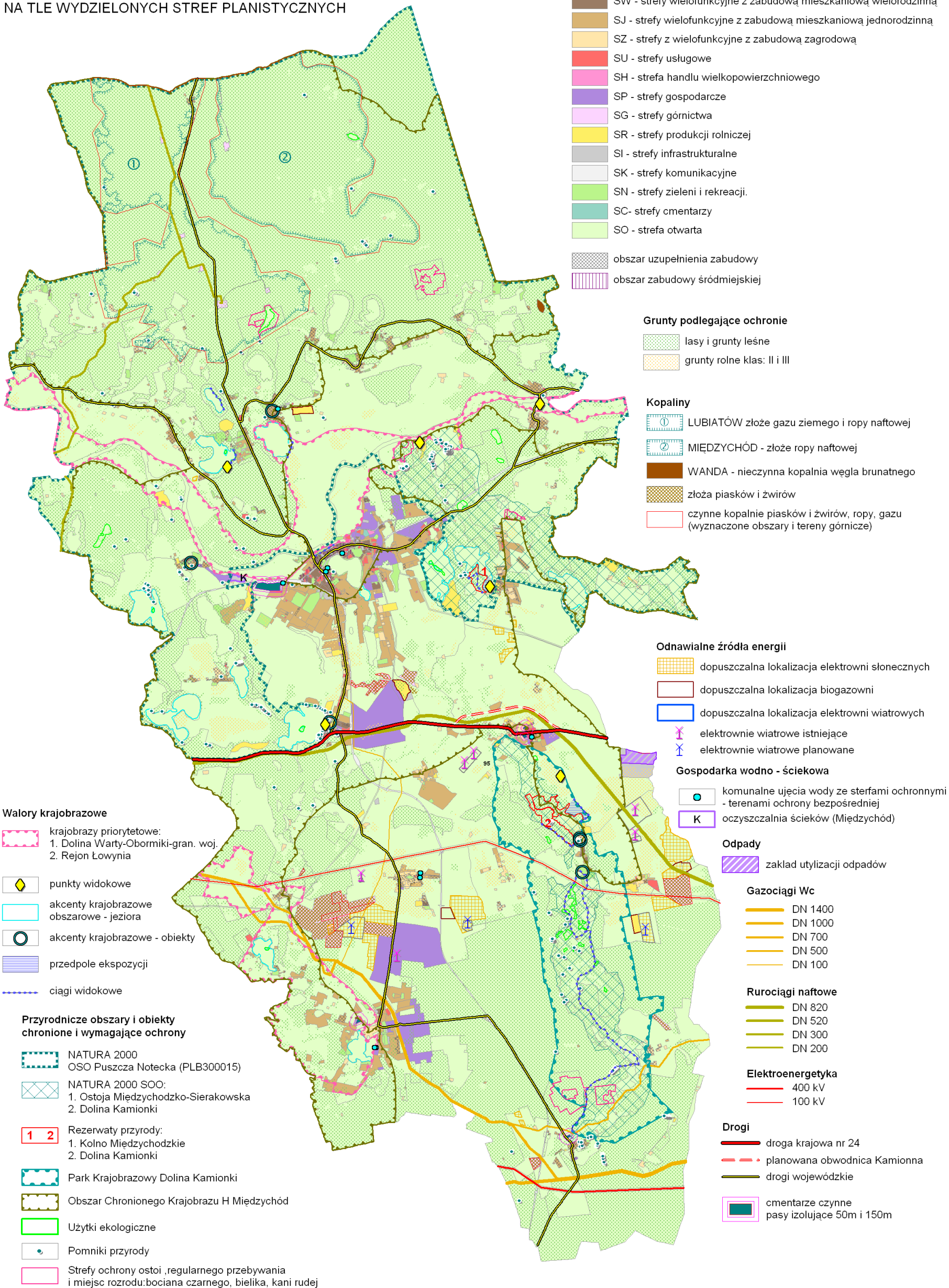
Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową (SW, SJ, SZ) – 3,85%, Strefy: usługowa (U), gospodarcza (SP), produkcji rolniczej (SR) i górnictwa (SG) stanowią łącznie – 3,2%

Strefy planistyczne	Powierzchnia /%I
Strefa otwarta	90,79
Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną	2,91
Strefa gospodarcza	1,55
Strefa produkcji rolniczej	0,88
Strefa górnictwa	0,81
Strefa zieleni i rekreacji	0,80
Strefa komunikacyjna	0,80
Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	0,65
Strefa infrastrukturalna	0,31
Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	0,24
Strefa usługowa	0,21
Strefa cmentarzy	0,05
Strefa handlu wielkopowierzchniowego	0,005

Źródło: Plan ogólny Gminy Międzychód – uzasadnienie.

GMINA MIĘDZYCHÓD

ISTNIEJĄCE I PLANOWANE ZAGOSPODAROWANIE TERENU
NA TLE WYDZIELONYCH STREF PLANISTYCZNYCH

1. Ochrona powierzchni ziemi

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie POS powierzchnia ziemi to naturalne ukształtowanie terenu, gleba oraz znajdująca się pod nią ziemia do głębokości oddziaływania człowieka. Ochrona powinna polegać na: racjonalnym gospodarowaniu, zachowaniu funkcji środowiskowych, gospodarczych, społecznych, kulturowych.

Racjonalne gospodarowanie gruntami to zapobieganie rozpraszania zabudowy poprzez jej koncentrację w obrębie zwartych struktur funkcjonalno-przestrzennych jednostek osadniczych. W ramach działań mających na celu umożliwienie racjonalnego gospodarowania przestrzenią oraz przeciwdziałaniu powstawania rozproszonej zabudowy, w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zostały określone zasady wyznaczania stref umożliwiających realizację zabudowy mieszkaniowej.

W projekcie planu ogólnego gminy Międzychód obliczono zapotrzebowanie na nową zabudowę, co jest elementem obligatoryjnym w przypadku wyznaczania stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową. Ostatecznie w gminie nie przewiduje się wyznaczenia nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, poza obszarami uzupełnienia zabudowy. W planie ogólnym, można określić obszary zabudowy śródmiejskiej (OZS), które stanowią tereny zwartej, intensywnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Wyznaczanie tych terenów ma charakter fakultatywny. Wiąże się z tym dopuszczenie mniejszej powierzchni biologicznie czynne (minimum 2/3 obowiązującej w danej strefie) oraz daje możliwość zastosowania złagodzonych wymagań dotyczących nasłonecznienia i oświetlenia dla budynków zawierających pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi oraz lokalizacji urządzeń rekreacyjnych. W Międzychodzie wyznaczono obszar zabudowy śródmiejskiej, który swoim zasięgiem objął historyczne centrum miasta Międzychód, co na etapie sporządzania planów miejscowych dla obszaru zabudowy śródmiejskiej, pozwoli na kształtowanie parametrów zabudowy, w sposób najbardziej zbliżony do faktycznego zagospodarowania terenów.

Strefy usługowe (SU) rozmieszczone są punktowo w sąsiedztwie terenów zabudowy mieszkaniowej, najwięcej w mieście Międzychód, gdzie z oczywistych względów znajdują się między innymi usługi centralne.

Strefy gospodarcze (SP) wyznaczono w obszarach istniejących stref przemysłowych lub poszerzając te strefy. Największe wyznaczono w granicach miasta Międzychód i Bielska oraz na terenach obrębów Gorzyń, Głazewo i Łowyń. Strefy gospodarcze koncentrują się w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych: droga krajowa nr 24 i drogi wojewódzkie nr 160 i 182, co jest racjonalnym rozwiązaniem z uwagi na dostępność komunikacyjną. Strefa ta obejmuje 1,55% powierzchni gminy.

Na terenie gminy wyznaczono strefy górnictwa (SG) w zasięgu złóż gazu ziemnego i ropy naftowej. Pozostałe strefy górnictwa wyznaczono w zasięgu złóż kruszyw naturalnych. Zmiany powierzchni ziemi w przypadku odkrywkowej eksploatacji kruszyw są znaczące w fazie

eksploatacji. Wyznaczenie tych stref jest uwarunkowane w sposób naturalny w zgodzie z ofertą środowiska. Wskazana jest sukcesywna rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych. Jeśli jest to wyrobisko zawodnione można po uporządkowaniu pozostawić zbiornik wodny, który w krótkim czasie zostanie otoczony roślinnością, a także pojawia się gatunki fauny, którym odpowiada takie siedlisko. Wyznaczone strefy górnictwa stanowią 0,81% powierzchni gminy. Złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących, a zasady ochrony określa ustawa Prawo geologiczne i górnicze.

Strefą produkcji rolniczej (SR) zostały objęte m.in. największe istniejące gospodarstwa oraz mniejsze przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją rolniczą. Do strefy włączono stawy hodowlane oraz obszary, dla których w planie ogólnym przewiduje się możliwość poszerzenia istniejących gospodarstw rolnych, w szczególności na gruntach klasy III. Strefa ta obejmuje 0,88% powierzchni gminy.

Wyznaczono również strefy infrastrukturalne (0,31%), komunikacyjne (0,80%), zieleni i rekreacji (0,80%), cmentarzy (0,05%), które towarzyszą głównym strefom planistycznym i są związane z potrzebami mieszkańców.

Na terenie gminy wyznaczona została strefa otwarta (SO), która obejmuje 90,79% powierzchni gminy. Ze względu na koncentrację terenów o wysokim potencjale przyrodniczym gmina Międzychód, charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem przestrzeni do potencjalnego zainwestowania. Z jednej strony strefą SO, objęto jeziora, grunty leśne i rolne niezabudowane, ustalając parametry zakazujące lokalizacji zabudowy na tych terenach. Z drugiej strony strefą SO objęto tereny, gdzie dopuszcza się realizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii - elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej. Przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymaga zgody odpowiednich organów, a zmiany tej dokonuje się miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przepisów cytowanej ustawy nie stosuje się w przypadku gruntów rolnych położonych w granicach administracyjnych miast. W planie ogólnym grunty rolne klas I - III, w większości zostały włączone do strefy SO (ok. 87% gruntów). Grunty z profilem funkcjonalnym dopuszczającym działalność rolniczą w strefach SR i SZ zajmują ok. 5% gruntów. Pozostałe grunty występujące w strefach SC, SI, SJ, SK, SN, SU, SP, SW, wyznaczono w oparciu o ustalenia obowiązujących planów miejscowych oraz maksymalne rozszerzenie granic OUZ, zgodnie z zasadami przewidzianymi w rozporządzeniu dotyczącym OUZ.

Z ochroną powierzchni ziemi związane jest zachowanie funkcji środowiskowych. Kształtowanie tej funkcji wiąże się z tworzeniem warunków sprzyjających zachowaniu

bioróżnorodności. W planie ogólnym gminy, niemal w każdej strefie planistycznej, czy to w profilu podstawowym czy dodatkowym jest mowa o terenach zieleni, terenach wód. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę określa się parametry zabudowy, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, która często jest zagospodarowywana zielenią. Należy dążyć do zachowania istniejącej zieleni śródpolnej i przydrożnej oraz wprowadzać nowe tereny zieleni (gatunki rodzime).

Ochrona powierzchni ziemi polega również na ochronie dziedzictwa archeologicznego. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego w granicach terenów ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych podczas prac ziemnych związanych z zabudowaniem bądź zagospodarowaniem terenu należy prowadzić badania archeologiczne i uzyskać na nie pozwolenia konserwatora zabytków

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że Plan Ogólny Gminy Międzychód w sposób kompleksowy wpływa na ochronę powierzchnię ziemi, dbając o racjonalne gospodarowanie gruntami, ochronę gruntów rolnych i leśnych, ograniczenie rozpraszania zabudowy, chroniąc bioróżnorodność.

2. Krajobraz

Krajobraz to postrzegana przez ludzi otaczająca ich przestrzeń, zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka. Z tego względu zasoby krajobrazu stanowią dobro ogólnospołeczne, a jego walory podlegają ochronie. W krajobrazie wyróżnia się elementy ekspozycji biernej tj. elementy i miejsca eksponowane o charakterze stałym oraz elementy ekspozycji czynnej, czyli miejsca, z których ogląda się elementy eksponowane (czynniki o charakterze zmiennym zależne od obserwatora). Do elementów ekspozycji biernej zalicza się dominanty krajobrazowe (architektoniczne i przyrodnicze) oraz elementy obszarowe i liniowe o charakterze przyrodniczym (atrakcyjne ściany lasu, zadrzewienia). Elementy ekspozycji czynnej to: drogi stanowiące ekspozycję dynamiczną, zależną od obserwatora poruszającego się po drodze oraz jednostki osadnicze stanowiące ekspozycję stałą. Na krajobraz ma wpływ głównie charakter zagospodarowania i użytkowania przestrzeni. W planie ogólnym ochrona krajobrazu realizowana jest poprzez wyznaczenie stref planistycznych, w których dopuszczone funkcje i parametry zabudowy zapewniają możliwości ochrony krajobrazowej terenów.

W planie ogólnym gminy wyznaczono strefy otwarte, którym przypisano dwojaką funkcję. W części strefą SO, objęto jeziora, grunty leśne i rolne niezabudowane, ustalając parametry zakazujące lokalizacji zabudowy na tych terenach. Jest to strefa dominująca w granicach występujących na terenie gminy form ochrony przyrody, gruntów rolnych oraz lasów. Druga część SO obejmuje tereny, gdzie dopuszcza się realizację inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii - elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych. W strefach 27SO, 79SO,

80SO, 81SO, 83SO, 92SO, 93SO, 94SO, 129SO, 130SO, 131SO, 133SO, 135SO, 136SO, 137SO, 234SO, 254SO, 292SO dopuszczono możliwość lokalizowania terenu elektrowni słonecznej, a w strefach 95SO, 96SO, 97SO, 98SO, 130SO, 131SO, 135SO terenu elektrowni wiatrowych, przy czy strefami 95SO, 96SO, 97SO, 98SO objęto obszary, na których zrealizowano już elektrownie wiatrowe. Elektrownia wiatrowa istniejąca znajduje się też w strefie gospodarczej 19SP.

Elektrownie słoneczne często są lokalizowane na dachach budynków i nie stanowią elementu znacząco oddziałującego na krajobraz, natomiast na przestrzeni otwartej elektrownie fotowoltaiczne o dużej powierzchni są nieodłącznym elementem krajobrazu. Możliwe jest maskowanie poprzez wprowadzenia w otoczeniu farm krzewów w takiej odległości, aby nie przesłaniały promieni słonecznych.

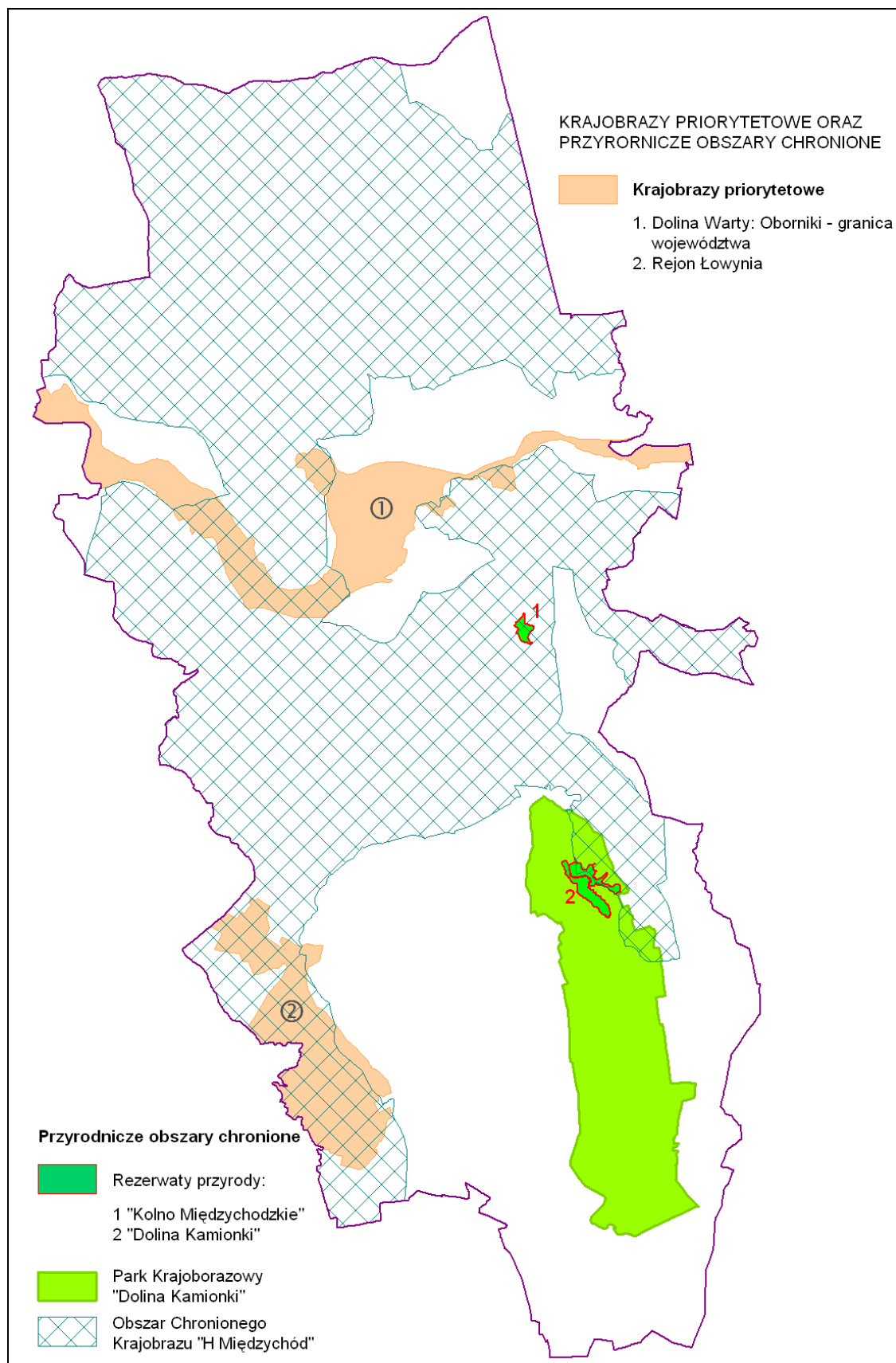
Obiektami stanowiącymi dominanty krajobrazowe są elektrownie wiatrowe. Jak są oceniane elektrownie wiatrowe zależy od nastawienia obserwatora. Mogą być postrzegane np. jako źródła czystej energii - wiatraki nie szpecą krajobrazu w tak dużym stopniu jak dymiące kominy. Turbiny wiatrowe w dzisiejszych czasach harmonizują z rolnictwem i w przyszłości mogą podobnie jak dawniej wiatraki – młyny być nieodłącznym elementem rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Na terenach strefy gospodarczej możliwa jest wszelkiego rodzaju działalność i lokalizacja obiektów z nią związanych, podobnie jak w strefach produkcji rolniczej jest możliwa lokalizacja obiektów związanych z produkcją rolniczą np. strefach 2SR, 40SR, 56SR dopuszczono możliwość lokalizowania biogazowni. Lokalizację biogazowni przewidziano również w strefie otwartej (292SO). Powstające obiekty kubaturowe można otaczać zielenią izolacyjną, co wpłynie pozytywnie na krajobraz. We wszystkich strefach, czy to w profilu podstawowym, czy dodatkowym dopuszcza się wprowadzanie zieleni.

Znaczące zmiany w krajobrazie powoduje odkrywkowa eksploatacja piasków i żwirów (strefa górnictwa). Negatywne zmiany w krajobrazie dotyczą fazy eksploatacji. Wskazana jest sukcesywna rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych. Jeśli jest to wyrobisko zawodnione można po uporządkowaniu pozostawić zbiornik wodny, który w krótkim czasie zostanie otoczony roślinnością, a także pojawia się gatunki fauny, którym odpowiada takie siedlisko.

Na terenie gminy w miejscowości Mnichy znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Wyznaczono tu strefę infrastrukturalną. Pod względem krajobrazowym jest to obiekt dysharmonijny. Należy dodać, że instalacja zlokalizowana jest z dala od jednostek osadniczych. W otoczeniu wyznaczono strefę otwartą z zakazem zabudowy. Zarówno na terenie składowiska, jak i w otoczeniu dopuszcza się tereny zieleni. Na terenie gminy Międzychód wyznaczono obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji, do których zaliczono grunty położone w granicach miasta Międzychód oraz w obrębach: Sowia Góra, Międzychód Nadleśnictwo, Zatom Stary, Zatom Nowy, Gorzycki, Gorzyń, Mnichy, Tuczępy i Kaliska. Do obszarów rewitalizacji zaliczono część miasta Międzychód oraz wsie

Mniszki i Tuczępy. Rozwiązania planu ogólnego na wymienionych obszarach wskazują możliwości utworzenia wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych i obszarów zieleni.

W dniu 27 marca 2023 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego. Metodyka audytu krajobrazowego ogranicza zakres formułowania rekomendacji i wniosków do krajobrazów priorytetowych oraz krajobrazów położonych na występujących terenach objętych formami ochrony (rezerваты przyrody: „Kolno Międzychodzkie” i „Dolina Kamionki”, Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”, Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód). Na terenie gminy Międzychód wyznaczono dwa krajobrazy priorytetowe: „Rejon Łowynia” i „Dolina Warty Oborniki – granica województwa”.

Rekomendacje i wnioski mają charakter dość szczegółowy i nie wszystkie można bezpośrednio przypisać do ustaleń planu ogólnego. Plan ogólny uwzględnia zapisy audytu poprzez wprowadzanie stref planistycznych uwzględniających rekomendacje i wnioski w zakresie kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów oraz dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu.

Krajobraz priorytetowy „Rejon Łowynia”

Obszar leży w całości w granicach gminy Międzychód. Jest to krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących pola średniej wielkości (6d). Walory przyrodnicze krajobrazu stanowią Jeziora: Małe Dormowskie, Duże Dormowskie, Głębokie, Płytkie, Jesiniówek, Łowyńskie. Wszystkie jeziora łączy Struga Dormowska. Układ ruralistyczny wsi Dormowo (wieś zaulkowa) jest ujęty w gminnej ewidencji zabytków. Obszarowe akcenty krajobrazowe tworzą Jeziora: Łowyńskie w Łowyniu i Dormowskie w Dormowie.

Ustalenia planu ogólnego odzwierciedlają ustalenia obowiązujących planów miejscowych oraz istniejącą zabudowę, przewidując strefy: SC, SG, SJ, SU, SN, SR, SZ oraz ich uzupełnienie. Nie wprowadza się zabudowy wielorodzinnej. Dla stref SJ, SU, SN, SZ ustalono parametry zabudowy w sposób uwzględniający kontynuację gabarytów zabudowy zespołu oraz ekspozycję wyróżników kompozycji przestrzennej. Dla terenów rolniczych, wód, lasów, zieleni naturalnej i strefy nadbrzeżnej jezior w POG w granicach krajobrazu priorytetowego wyznaczono strefy SO, bez możliwości lokalizacji elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych, dla ochrony funkcji przyrodniczej krajobrazu. Przy rozmieszczeniu stref planistycznych brano pod uwagę występujące formy ochrony przyrody w celu zachowania ochrony ich walorów. Zachowuje się korytarz ekologiczny wzdłuż Strugi Dormowskiej ze strefami planistycznymi SO, przy czym ulega on znacznemu przewężeniu w obszarze istniejącej zabudowy wsi Dormowo.

Krajobraz priorytetowy „Dolina Warty: Oborniki – granica województwa”

Obszar obejmuje dolinę Warty w granicach gmin: Oborniki Wlkp., Obrzycko, Wronki, Sieraków i Międzychód. W granicach gminy Międzychód obejmuje fragmenty obrębów: Mierzyn - Drzewce Muchocin, Puszcza, Radogoszcz, Polanka, Bielsko, Zatom Nowy i Zatom Stary. Jest to krajobraz dolinny wód powierzchniowych płynących (1b). Na terenie gminy Międzychód na uwagę zasługują: obszarowy akcent krajobrazowy Jezioro Radgoskie w Radgoszczy, ciągi widokowe na Wartę: Wały Jana Kazimierza w Międzychodzie i droga wojewódzka nr 160 biegnąca przez most nad Wartą.

Ustalenia planu ogólnego odzwierciedlają ustalenia obowiązujących planów miejscowych oraz istniejącą zabudowę, wyznaczając strefy: SC, SG, SJ, SU, SN, SR, SZ oraz ich uzupełnienie w sposób uwzględniający kontynuację gabarytów zabudowy zespołu oraz ekspozycję wyróżników kompozycji przestrzennej. Dla terenów rolniczych, wód, lasów, zieleni naturalnej i strefy nadbrzeżnej wyznaczono strefy SO, bez możliwości lokalizacji elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych. Dla jeziora Radgoskiego zachowuje się powiązania widokowe i krajobrazowe z doliną rzeki Warty. Wyznaczone strefy planistyczne chronią punkty i ciągi widokowe, nie wprowadzają zainwestowania przesłaniającego widok. Nie wskazuje się lokalizacji infrastruktury technicznej wysokościowej. Zachowuje się istniejące zespoły zabudowy i dopuszcza się ich dalszy rozwój i uzupełnienie. Przewiduje się lokalizację mariny w strefach 3SO i 113SU. Zakłada się kontynuację gospodarki leśnej, wodnej i rolniczej w strefach SO. W granicach krajobrazu priorytetowego w POG dominują strefy SO, które zapewniają ciągłość korytarza ekologicznego doliny Warty. Zapisy dla stref SO pozwalają na nowe zalesienia i wprowadzanie zieleni izolacyjnej o charakterze naturalnym. Strefy zabudowane wyznaczono w obrębie jednostek istniejących, jako ich uzupełnienie i rozszerzenie.

Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”

Park obejmuje krajobraz o urozmaiconej rzeźbie terenu. Zajmuje fragment południkowo usytuowanej doliny rzeki Kamionki.

Walory estetyczno – widokowe to:

- gorzelnia w Mnichach (dominanta krajobrazowa,
- akcenty krajobrazowe – obiekty: dwór i rządcówka w Mnichach oraz dwór w Mniszkach,
- akcenty krajobrazowe – obszary: zespoły dworskie w Mnichach i Mniszkach,
- punkt widokowy – zbocze Kozich Gór w Kamiennej (widok na dolinę),
- ciąg widokowy i przedpole ekspozycji w Mnichach.

Ustalenia planu ogólnego odzwierciedlają zapisy obowiązujących planów miejscowych oraz istniejącą zabudowę, przewidując strefy: SJ, SU, SN, SR, SW, SZ oraz ich uzupełnienie w sposób uwzględniający kontynuację gabarytów zabudowy zespołu oraz ekspozycję wyróżników kompozycji przestrzennej. Dla większości terenów rolniczych, wód, lasów, zieleni naturalnej i strefy nadbrzeżnej rzek, jezior i zbiorników naturalnych wyznaczono strefy SO,

bez możliwości lokalizacji elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych. Wyjątek stanowi istniejąca, historycznie ukształtowana zabudowa (uwzględniona w obowiązującym planie miejscowym) w miejscowościach Kamionna, Mnichy, Mniszki i Tuczępy, występująca w zbliżeniu do linii brzegowej (strefy 153SN, 173SN, 128SW, 405SJ, 543SJ, 544SJ, 545SJ, 548SJ, 157SZ, 160SZ). W planie ogólnym nie wskazuje się lokalizacji infrastruktury technicznej napowietrznej i wysokościowej, nie dopuszcza się lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych, a zapisy dla stref SO pozwalają na nowe zalesienia i wprowadzanie zieleni izolacyjnej o charakterze naturalnym. W granicach parku krajobrazowego nie wskazano terenów, dla których w profilu funkcjonalnym strefy dopuszczono tereny handlu wielkopowierzchniowego. Funkcja usługowa możliwa jest w strefach SW, SJ, SZ, SU oraz w ograniczonym zakresie w strefach SN. Wyznaczone strefy planistyczne chronią punkty i ciągi widokowe, przedpola krajobrazowe oraz akcenty krajobrazowe, nie wprowadzając zainwestowania przesłaniającego widok i obiekty o wysokich walorach. Na dominującym obszarze wyznacza się strefy SO bez możliwości zabudowy, a na pozostałym obszarze zachowuje się istniejące zespoły zabudowy i dopuszcza się ich ograniczony rozwój oraz uzupełnienie, co sprzyja utrzymaniu funkcji krajowego korytarza ekologicznego Lasy Zachodniej Wielkopolski oraz regionalnego korytarza Dolina Kamionki.

Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód

Obszar leży w całości na terenie gminy Międzychód. W granicach obszaru chronionego krajobrazu znajdują się wszystkie typy krajobrazu wyodrębnione w gminie a także wszystkie pozostałe formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie gminy.

Walory estetyczno – widokowe:

- dominanta krajobrazowa – kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP w Łowyniu;
- akcenty krajobrazowe (obiekty: dwór w Gorzynie, dwór w Muchocinie, dom (chata) nr 17 w Radgoszczy;
- akcenty krajobrazowe – obszarowe: Jezioro Łowyńskie, Jezioro Dormowskie, Jezioro Gorzyńskie, Jezioro Gorzyckie, Jezioro Wielkie, Jezioro Tuczo, Jezioro Winnogórskie, Jezioro Mierzyńskie, Jezioro Głębocek, Jezioro Radgoskie, Jezioro Kuchenne, Jezioro Bielskie, Jezioro Koleńskie, Jezioro Lubiwiec.

Ustalenia planu ogólnego sprzyjają ochronie krajobrazu w granicach OChK poprzez wyznaczenie stref SO obejmujących cenne ekosystemy leśne, zgrupowania zadrzewień, wody powierzchniowe, torfowiska, obszary dolin rzecznych oraz obszary wodne i błotne. Wokół jezior i zbiorników wodnych w POG wyznaczono strefy buforowe zakwalifikowane jako strefy SO (dla zachowania użytkowania rolnego, leśnego lub zieleni naturalnej) lub w wybranych miejscach wyznaczono strefy SN (dla lokalizacji terenów zieleni urządzonej i miejsc rekreacji, w tym plaż). Zabudowa koncentruje się w istniejących jednostkach osadniczych. W granicach złóż piasków i żwirów w obrębach Wielowieś i Dziecielin wyznaczono strefy górnictwa (SG). Odkrywkowa eksploatacja kopalin powoduje negatywne zmiany w krajobrazie. Wskazana jest sukcesywna rekultywacja wyrobisk poeksploatacyjnych. Dużą planowaną zmianą jest

lokalizacja strefy przemysłowej w Gorzynie po północnej stronie drogi krajowej nr 24 o powierzchni ok. 90 ha. Lokalizacja ta stanowi rozwinięcie obecnej strefy przemysłowej (po południowej stronie drogi krajowej). Strefa 43SP lokalizowana jest w obszarach otwartych kompleksów rolniczych poza terenami o wysokich walorach krajobrazowych. Główne drogi generują rozwój przestrzenny terenów przemysłowych ze względu na dogodną dostępność komunikacyjną. Na terenie gminy brak terenów pod inwestycje z uwagi na walory przyrodnicze, w tym tereny objęte ochroną prawną. Dlatego lokalizacja stref przemysłowych przy ciągach komunikacyjnych jest uzasadniona. W granicach OCHK wskazano strefy, w których dopuszczono tereny elektrowni słonecznych (strefy 27SO, 80SO i 81SO obejmują elektrownie już zrealizowane, a 83SO – elektrownię projektowaną). Elektrownie słoneczne zlokalizowano na gruntach rolnych poza terenami o wysokich walorach krajobrazowych, tylko elektrownia w strefie 27SO położona jest w dolinie rzeki Warty z ekspozycją z drogi wojewódzkiej nr 199. W planie nie wskazano terenów, dla których w profilu funkcjonalnym strefy dopuszczono tereny handlu wielkopowierzchniowego. Funkcja usługowa jest dopuszczona w strefach SW, SJ, SZ, SU oraz w ograniczonym zakresie w strefach SP, SN, SK i SI. Wyznaczone strefy planistyczne chronią punkty i ciągi widokowe, przedpola ekspozycji krajobrazu oraz akcenty krajobrazowe, nie wprowadzają zainwestowania przesłaniającego widoki i obiekty o wysokich walorach, w tym zachowują strefy SO lub SN wokół jezior wskazanych w audycie jako akcenty krajobrazowe. Na dominującym obszarze wyznacza się strefy SO bez możliwości zabudowy, a na pozostałym obszarze zachowuje się istniejące zespoły zabudowy i dopuszcza się ich ograniczony rozwój i uzupełnienie, co sprzyja utrzymaniu funkcji obszaru węzłowego o randze międzynarodowej „Puszcza Notecka” i głównego korytarza ekologicznego o randze międzynarodowej „Dolina Dolnej Warty”.

Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”

Krajobraz rezerwatu przyrody obejmuje obszar o urozmaiconej rzeźbie terenu, ukształtowany podczas ostatniego zlodowacenia. Występuje tu głęboka, o płaskim dnie dolina otoczona wysokimi krawędziami, które przecinają liczne wąwozy i zbocza.

Walory estetyczno – widokowe na terenie rezerwatu to:

- żółty szlak pieszy Wierzbno–rzeka Drawa w Mnichach – widok na zwarte kompleksy leśne rezerwatu przyrody w Gralewie, wraz z przedpolem ekspozycji w postaci otwartych terenów pól uprawnych;
- fragment czerwonego szlaku pieszego Międzychód–Kamionna–Lewice prowadzący wzdłuż granicy rezerwatu przyrody w Gralewie – widok na urozmaiconą rzeźbę i zwarte kompleksy leśne.

W planie ogólnym gminy w granicach rezerwatu wyznaczono strefę 248SO, bez możliwości zabudowy oraz ze 100% minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

Strefy planistyczne w zasięgu 200 m od granic rezerwatu (112SO, 197SO, 199SO, 155SN, 36SR, 544SJ, 545SJ, 546SJ, 547SJ, 125SW) są dobrane z uwzględnieniem obecnego

sposobu użytkowania terenów. Wyznaczone strefy planistyczne chronią punkty i ciągi widokowe, przedpola ekspozycji krajobrazu (poza granicami rezerwatu), dominanty oraz akcenty krajobrazowe, nie wprowadzają zainwestowania przesłaniającego widoki i obiekty o wysokich walorach krajobrazowych.

Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”

Rezerwat obejmuje wysoczyznę morenową falistą ukształtowaną w okresie ostatniego zlodowacenia, z tarasami o dość stromych zboczach opadających w kierunku jezior: Koleńskiego i Kludno.

Walory estetyczno – widokowe na terenie rezerwatu to:

- punkt widokowy – plaża nad Jeziorem Kolno - widok na jezioro i rezerwat przyrody, wraz z przedpołem ekspozycji w postaci tafli jeziora Kolno;
- ciąg widokowy - czerwony szlak pieszy Międzychód-Kamionna-Lewice w Kolnie – widok na urozmaiconą rzeźbę terenu oraz ekosystemy leśne.

W planie ogólnym gminy w granicach rezerwatu wyznaczono strefę 250SO, bez możliwości zabudowy oraz ze 100% min. udziałem powierzchni biologicznie czynnej.

W wyznaczonych strefach planistycznych 38SO, 43SO, 146SO, położonych w zasięgu 100 m od granic rezerwatu nie przewiduje się możliwości lokalizacji zabudowy, przy czym w POG uwzględniono jedynie istniejące gospodarstwo rolne - strefa 139SZ. Ponadto w zasięgu 100 m od granic rezerwatu wyznaczono strefę 113SN, w której dopuszczone są usługi sportu i rekreacji bez możliwości lokalizacji budynków. Wyznaczone strefy planistyczne chronią ciągi widokowe, a także punkty widokowe, przedpola ekspozycji krajobrazu i akcenty krajobrazowe (poza granicami rezerwatu). Nie wprowadzono zainwestowania przesłaniającego widoki i obiekty o wysokich walorach.

3. Ochrona środowiska wodnego

Ochrona wód polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej.

Cele środowiskowe przyjęte dla JCWP rzecznych to dobry stan/potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Cele środowiskowe dla JCWPd, to dobry stan chemiczny i dobry stan ilościowy. Cele te można osiągnąć poprzez zapobieganie lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń oraz zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem tych wód. Istotne znaczenie ma retencja wód opadowych i roztopowych najlepiej w miejscu ich powstawania.

W granicach gminy znajduje się sześć ujęć wody i dla każdej studni została ustalona strefa ochronna – teren ochrony bezpośredniej. Wszystkie tereny stacji wodociągowych, ujęć wody wraz z terenami ochrony bezpośredniej zostały wyznaczone w planie ogólnym jako odrębne strefy infrastruktury (SI).

Korzystny wpływ na retencję wód opadowych i roztopowych ma włączenie lasów i gruntów rolnych do strefy otwartej (SO). Szczególnie tereny lasów stwarzają bardzo dobre warunki dla retencjonowania wody (magazynowanie nadmiaru wody i równomierny, stopniowy odpływ oraz przekazywanie do głębszych warstw). Na terenach gruntów rolnych duże znaczenie mają zadrzewienia i zakrzewienia przydrożne, śródpolne i wzdłuż cieków a także w otoczeniu śródpolnych oczek wodnych. Roślinność wodna i przybrzeżna oczek wychwytuje substancje biogenne i metale ciężkie, ograniczając migrację związków chemicznych z pól i zatrzymując je, co sprzyja samooczyszczaniu się środowiska. Oczka wodne mogą magazynować dodatkowe ilości wód poza ich aktualny stan pojemności, stymulować ewapotranspirację, co może mieć znaczenie dla kształtowania małego obiegu wody, a także ograniczać spływy wody ze zlewni. W strefie funkcjonalnej SO przewidziano tereny lasów, zieleni, tereny wód. Możliwe jest też zwiększanie lesistości poprzez zalesianie w pierwszej kolejności nieużytków oraz gruntów o małej przydatności rolniczej

W innych strefach związanych z zabudową przewiduje się również tereny zieleni i wód, co daje możliwość retencji w miejscu poprzez gromadzenie wody w dołach chłonnych, zbiornikach retencyjnych, oczkach wodnych, a także zastosowanie drenażu rozsączającego. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie mówi, że działka budowlana, na której sytuowane są budynki powinna być wyposażona w kanalizację umożliwiającą odprowadzanie wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej. Zgodnie z cytowanym rozporządzeniem w przypadku budynków niskich (do 12 m) lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub zbiorników retencyjnych.

Dla ochrony wód istotne znaczenie ma odprowadzanie ścieków. W profilu funkcjonalnym podstawowym wszystkich stref planistycznych dopuszcza się inwestycje związane z infrastrukturą techniczną. Jest zatem możliwa rozbudowa systemów kanalizacyjnych względnie budowa oczyszczalni przydomowych.

W planie ogólnym wyznacza się strefy komunikacyjne (SK) i strefy gospodarcze (SP), w których znajdują się również parkingi, czy place manewrowe. Wody opadowe i roztopowe z zanieczyszczonych powierzchni szczelnych, przed wprowadzeniem do urządzeń wodnych powinny być podczyszczone. Warunki, jakie należy spełnić przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych, w tym najwyższe dopuszczalne wartości substancji zanieczyszczających, określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. (Dz.U. z 2029 r. poz. 1311). W związku z tym podmiot odprowadzający deszczówkę ze swojego terenu powinien czuwać nad tym, aby odbywało się to zgodnie z warunkami określonymi w cytowanym rozporządzeniu. Oznacza to, że może zachodzić konieczność oczyszczenia wód opadowych

np. poprzez zastosowanie osadników, separatorów substancji ropopochodnych czy też piaskowników.

Na zanieczyszczenie wód może mieć wpływ niewłaściwy sposób gospodarowania odpadami. Gromadzenie i segregacja odpadów na terenie gminy Międzychód odbywa się zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Międzychód przyjęty w dniu 11 lutego 2020 r. uchwałą Nr XX/180/2020 Rady Miejskiej Międzychodu, zmieniony uchwałą Nr LXVI/568/2023 z dnia 28 lutego 2023 r. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów Clean City. Na terenie znajduje się instalacja do mechanicznego przetwarzania odpadów komunalnych zebranych selektywnie (część mechaniczna MBP), instalacja do przetwarzania bioodpadów (kompostownia) oraz instalacja do produkcji paliwa alternatywnego.

Na terenie miasta Międzychód przy ul. Chrobrego działa punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony przez Miejską Spółkę Komunalną Aqualift Sp. z o.o.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że plan ogólny poprzez optymalne gospodarowanie przestrzenią tworzy odpowiednie warunki dla ochrony wód przed zanieczyszczeniem, a także warunki dla ich retencji, co ma szczególne znaczenie w okresie postępujących zmian klimatycznych.

4. Wpływ na jakość powietrza

Na podstawie klasyfikacji stref województwa wielkopolskiego za rok 2024 stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla strefy wielkopolskiej. Została ona zakwalifikowana do klasy „C” ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości. Gmina Międzychód posiada założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2023 – 2030. Główne cele strategiczne wyznaczone w cytowanym dokumencie to: redukcja emisji gazów cieplarnianych w stosunku do 1999 r. o min. 40%, poprawa wydajności energetycznej o min. 32,5 %, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych o min. 32 %.

Główne źródła emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy to emisja niska pochodząca ze spalania paliw do celów grzewczych (charakter sezonowy) oraz emisja ze źródeł mobilnych. Z uwagi na podejmowaną działalność produkcyjną w wyznaczonych strefach gospodarczych do potencjalnych źródeł emisji można zaliczyć procesy z energetycznego spalania paliw oraz z przemysłowych procesów technologicznych.

Poprawy jakości powietrza można oczekiwać przy znaczącym udziale energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych i to w skali globalnej. Na terenie gminy Międzychód

w planie ogólnym tworzy się warunki dla lokalizacji instalacji służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Lokalizację elektrowni słonecznych zaplanowano w strefach otwartych: 27SO, 79SO, 80SO, 812SO, 83SO, 92SO, 93SO, 94SO, 129SO, 130SO, 131SO, 133SO, 135SO, 137SO, 234SO, 254SO. Elektrownie słoneczne mogą być również realizowane na dachach budynków w strefach gospodarczych a także mikroinstalacje na dachach budynków mieszkalnych. W strefach produkcji rolniczej przewidziano możliwość lokalizacji biogazowni (2SR, 40SR, 56SR, 73SR) oraz biogazownię w strefie otwartej (292SO). Na terenie gminy wyznaczono również tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych głównie w strefie otwartej a jedną turbinę w strefie gospodarczej (95SO, 96SO, 97SO, 98SO, 130SO, 131SO, 135 SO, 19SP).

W strefach gospodarczych mogą powstawać zakłady produkcyjne emitujące substancje zanieczyszczające powietrze. W przypadku, procesów energetycznego spalania paliw oraz przemysłowych procesów technologicznych, gdy substancje będą odprowadzane do powietrza w sposób zorganizowany (emitorem), oczyszczanie powietrza sprowadzać się powinno do oczyszczania gazów odlotowych poprzez np. stosowanie katalizatorów spalin, montowanie urządzeń odpylających - filtrów i elektrofiltrów itp.

W przypadku lokalizacji biogazowni istnieje obawa o uciążliwość zapachową. Dziś istnieją już technologie w znacznym stopniu hermetyczne, gdzie uciążliwość odorowa jest niewielka. Ograniczanie emisji odorów polega na zapobieganiu tej emisji (wybór technologii) oraz dezodoryzacji gazów odlotowych, która polega na usuwaniu zanieczyszczeń zapachowych, przekształcaniu w bezwonne oraz wprowadzaniu domieszek zmieniających charakter zapachu.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza ma zieleń. Wpływa na stan jakości powietrza głównie poprzez pochłanianie zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Pochłania dwutlenek węgla i produkuje tlen, który, jest wytwarzany w zielonych częściach roślin w procesie fotosyntezy z udziałem energii słonecznej i wody. Zieleń jest skutecznym filtrem zatrzymującym zawarte w powietrzu pyły. W planie ogólnym gminy tworzy się warunki dla zachowania istniejącej a także wprowadzania nowej zieleni. Niemal w każdej strefie planistycznej, czy to w profilu podstawowym czy dodatkowym są uwzględnione tereny zieleni naturalnej, urządzonej, tereny lasów. W planie określa się też parametry zabudowy, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, która często jest zagospodarowana jako zieleń (wskazane gatunki rodzime). Należy dodać, że na terenie gminy ponad połowę jej powierzchni stanowią lasy, co jest elementem niezwykle korzystnym.

Poza rozwiązaniami przestrzennymi należy dążyć do stosowania paliw niskoemisyjnych i urządzeń do ich spalania o wysokim stopniu sprawności; zmniejszenia zapotrzebowania na energię ciepłą poprzez termomodernizację budynków, wymianę oświetlenia ulicznego. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (art. 96) Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 18 grudnia 2017 r. przyjął uchwałę Nr XXXIX/941/17 w

sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, która została zmieniona uchwałą Nr XXXVI/700/21 z dnia 30 listopada 2021 r. Cytowane dokumenty określają rodzaje podmiotów oraz instalacje, dla których wprowadza się ograniczenia lub zakazy. Podmiotami tymi są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, eksploatujące instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych, takich jak kocioł, kominek lub piec. Uchwała wprowadza zakaz stosowania następujących paliw:

1. węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z jego wykorzystaniem;
2. mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem;
3. paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15%;
4. węgla kamiennego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla, nie spełniających któregokolwiek z poniższych parametrów jakościowych:
 - a) wartość opałowa co najmniej 23 MJ/kg,
 - b) zawartość popiołu nie więcej niż 10%,
 - c) zawartość siarki nie więcej niż 0,8%.
5. biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20%.

Istotnym dokumentem jest „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P” przyjęty Uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 roku (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 20 lipca 2020 r., poz. 5954), który wskazuje działania naprawcze polegające na ograniczeniu emisji z urządzeń grzewczych, termomodernizację budynków, zachęty finansowe na modernizację budynków oraz wymianę kotłów. Działania te są w gminie wdrażane.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza jest komunikacja. Ograniczenie emisji ze źródeł mobilnych można uzyskać wymieniając pojazdy na niskoemisyjne, promując komunikację zbiorową, budowę i modernizację dróg wraz z budową ścieżek rowerowych. Ścieżki rowerowe skłaniają wielu użytkowników dróg do zmiany samochodu na rower. W POG w każdej strefie planistycznej dopuszcza się lokalizację infrastruktury, co ułatwia realizację inwestycji drogowych.

Biorąc powyższe pod uwagę można zakładać, że planowany sposób zagospodarowania i użytkowania przyjęty w planie ogólnym może mieć pozytywny wpływ na stan powietrza atmosferycznego. Należy jednak podkreślić, że pozytywnych efektów można oczekiwać przy znaczącym udziale energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych i to w skali globalnej.

5. Klimat

Pokrycie terenu jest czynnikiem decydującym o zróżnicowaniu warunków klimatycznych w skali lokalnej. Inne warunki panują w lasach, inne nad polami i łąkami. Odmienne, warunki

występują w obrębie terenów zurbanizowanych. Na terenach zabudowanych ściany domów, dachy, ciągi komunikacyjne itp., stanowiące powierzchnię absorbującą promieniowanie słoneczne akumulować będą energię cieplną, a nocą będą one emitować pochłonięte ciepło, powodując podwyższenie temperatury minimalnej powietrza w najbliższym otoczeniu. Na terenach zurbanizowanych zmienia się również wilgotność powietrza. Zawartość pary wodnej w przyziemnej warstwie atmosfery zależy przede wszystkim od wilgotności podłoża – od rodzaju powierzchni parującej. Powierzchnie zabudowane przyczyniają się do zmniejszenia parowania. Budynki stanowią przeszkodę dla swobodnego przepływu mas powietrza, przyczyniają się do zmniejszenia prędkości wiatru przy powierzchni ziemi i jej wzrostu na wyższych poziomach. Znając lokalne warunki oraz elementy wpływające na klimat, można go w pewnym stopniu modyfikować np. wymuszając określoną najkorzystniejszą wymianę powietrza, poprawiając zmianę własności termicznych i wilgotnościowych powietrza, a także wpływając na skład chemiczny.

Obecnie obserwuje się tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej. Jest to między innymi wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych. Ocieplanie spowodowane jest przede wszystkim zwiększającą się ilością gazów cieplarnianych wytwarzanych przez człowieka.

Główną przyczyną zmian klimatu jest spalanie paliw kopalnych. Jednocześnie jest to głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza. Istotne znaczenie ma zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W planie ogólnym tworzy się warunki dla lokalizacji instalacji fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych czy biogazowni. Zagadnienie to zostało opisane w poprzednim rozdziale.

Dwutlenek węgla jest jednym z gazów odpowiedzialnych z zmiany klimatu. W tym wypadku dużą rolę odgrywa zieleń, która wpływa na stan jakości powietrza głównie poprzez pochłanianie zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Pochłania dwutlenek węgla i produkuje tlen, który, jest wytwarzany w zielonych częściach roślin w procesie fotosyntezy z udziałem energii słonecznej i wody. W planie ogólnym gminy tworzy się warunki dla zachowania istniejącej a także wprowadzania nowej zieleni. W każdej strefie planistycznej, czy to w profilu podstawowym czy dodatkowym są uwzględnione tereny zieleni naturalnej, urządzonej, tereny lasów. W planie określa się też parametry zabudowy, a także minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, która często jest zagospodarowana jako zieleń. Stwarza to możliwości zwiększenia lesistości poprzez zalesianie gruntów najsłabszych, wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, wprowadzanie zieleni izolacyjnej na terenach działalności gospodarczej itp. Szata roślinna wpływa na złagodzenie dobowych i rocznych wahań temperatury, zwiększa wilgotność i parowanie, stanowi barierę dla wiatrów wiejących blisko powierzchni.

Istotną rolę w kształtowaniu warunków klimatycznych odgrywają korytarze ekologiczne tworzące ciągi klimatyczne sprzyjające wymianie mas powietrza Część gminy Międzychód

leży w obrębie Korytarza Północno – Centralnego (KPN). Część północna, to obszar węzłowy „Puszcza Notecka” i główny korytarz „Dolina dolnej Warty” o randze międzynarodowej. Część zachodnia, południowa i fragment wschodni, to korytarz krajowy „Lasy Zachodniej Wielkopolski”. Rolę regionalnych korytarzy ekologicznych na terenie gminy pełnią doliny cieków: Dormowska Struga, Dopływ ze Skrzydlewa i Kamionka. Na terenie miasta ważną rolę środowiskotwórczą pełni lokalny korytarz, który tworzy ciąg jezior połączonych ciekami a także istnieją liczne ciek, rowy, ciągi zadrzewień stanowiące lokalne łączniki ekologiczne. Należy dodać, że ponad 90% powierzchni gminy objęto strefą otwartą w zdecydowanej większości bez prawa zabudowy.

Tendencje zmian klimatycznych w skali globalnej, to wzrost temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych, w tym również powodzi. Mając na uwadze zmiany klimatu w skali globalnej Ministerstwo Klimatu i Środowiska pracowało nad dokumentem „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020), do których zaliczono gospodarkę przestrzenną i obszary zurbanizowane uznając, że zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju. W przypadku gminy Międzychód należy brać pod uwagę zagrożenie powodziowe, które dotyczy doliny Warty. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w planie ogólnym w większości przypadków zostały włączone do strefy otwartej (SO), w której znalazła się zdecydowana większość terenów, lecz częściowo występują również w zasięgu innych stref planistycznych:

- stref infrastruktury (2SI, 27SI);
- stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (8SJ, 31SJ, 84SJ, 85SJ, 86SJ, 87SJ, 93SJ, 96SJ, 103SJ, 107SJ, 119SJ, 129SJ, 130SJ, 131SJ, 169SJ, 208SJ, 209SJ, 210SJ, 211SJ, 225SJ, 249SJ, 250SJ, 252SJ, 260SJ, 261SJ, 262SJ, 263SJ, 266SJ, 269SJ, 562SJ);
- stref komunikacji (2SK, 18SK, 19SK, 20SK, 21SK, 22SK, 23SK, 24SK, 26SK, 27SK, 28SK, 31SK, 34SK);
- stref zieleni i rekreacji (1SN, 6SN, 7SN, 35SN, 38SN, 46SN, 78SN, 89SN, 161SN, 164SN, 165SN, 206SN, 211SN),
- stref gospodarczych (3SP, 8SP, 9SP, 17SP, 18SP, 26SP, 27SP);
- stref produkcji rolniczej (1SR, 4SR, 6SR, 10SR, 15SR, 16SR, 17SR, 69SR, 70SR);
- stref usługowych (43SU, 44SU, 66SU, 113SU, 135SU);
- stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową wielorodzinną (57SW, 61SW, 62SW, 63SW, 65SW, 68SW, 103SW, 105SW);
- stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (30SZ, 62SZ, 63SZ, 65SZ, 66SZ, 67SZ, 68SZ, 74SZ, 77SZ, 96SZ, 265SZ).

Ww. strefy planistyczne dotyczą istniejącej zabudowy a także terenów objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Wyznaczając w POG nowe strefy planistyczne, nie dopuszcza się lokalizacji nowej zabudowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, ograniczono również obszary uzupełnienia zabudowy z wyjątkiem obszarów położonych w zasięgu: 29OUZ, 32OUZ, 34OUZ, 35OUZ, 37OUZ, 45OUZ, 68OUZ, 73OUZ, 157OUZ, 151OUZ. Dla terenów położonych w zasięgu obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zamierzenia inwestycyjne będą odbywać się na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy, poprzedzonych uzgodnieniem w zakresie zagospodarowania tych terenów. Na terenie gminy po obu stronach Warty znajdują się odcinki wałów przeciwpowodziowych. W zasięgu 50 m od stopy wału przeciwpowodziowego w POG wyznaczono strefy otwarte, w których wykluczono możliwość lokalizacji budynków a dominować będą użytkowanie rolnicze, lasy lub wody powierzchniowe (1SO, 3SO, 5SO, 22SO, 27SO, 59SO, 242SO; w strefie 27SO dopuszczono lokalizację elektrowni słonecznej).

Realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Międzychód nie będzie miała znaczącego oddziaływania na klimat. POG porządkuje przestrzeń zachowując system powiązań przyrodniczych, umożliwia wprowadzanie zieleni na terenach przeznaczonych pod zabudowę, tworzy warunki dla realizacji instalacji OZE. Ustala warunki zagospodarowania terenów w granicach szczególnego zagrożenia powodzią.

6. Wpływ na różnorodność biologiczną, przyrodnicze obszary chronione, system powiązań przyrodniczych

W rozdziale tym przeanalizowano rozwiązania, które mają na celu zapobieganie ograniczanie lub ewentualną kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu ogólnego, a w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 („Puszcza Notecka”, „Dolina Kamionki”), rezerwaty przyrody („Kolno Międzychodzkie”, „Dolina Kamionki.”), Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”, Obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód, użytki ekologiczne, pomniki przyrody.

6.1. Obszar Natura 2000 „Puszcza Notecka”

Obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka” posiada plan zadań ochronnych, który zawiera identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 oraz cele działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania. Do tych zagrożeń należy zaliczyć: płoszenie ptaków w obrębie noclegowisk, sporty wodne w szczególności motorowe, zmniejszającą się bazę pokarmową oraz drapieżnictwo innych gatunków. Zagrożenia potencjalne to postępująca zabudowa brzegów jezior, zmniejszanie powierzchni szuwarów i ich przesuszanie, turystyka

i rekreacja, sporty wodne, wyrąb krzewów, starodrzewi, drzew dziuplastych, niszczenie skarp (zimorodek) zanieczyszczenie środowiska wodnego, elektrownie wiatrowe.

Na terenie objętym projektem planu w granicach obszaru Natura 2000 znajdują się głównie tereny leśne, tereny otwarte użytkowane rolniczo oraz rozproszona zabudowa. W obszarze „Puszcza Notecka” w POG wyznaczono głównie strefy planistyczne SO, w których profilu funkcjonalnym podstawowym są tereny rolnictwa z zakazem zabudowy, tereny lasu, tereny zieleni naturalnej i tereny wód. Zachowano również istniejące obszary zabudowy, dążąc do ich uzupełnienia i rozwoju bez rozpraszania zabudowy. W dolinie Warty (ca 100 m od brzegów) wyznaczono strefę gospodarczą (3SP) - jest to zgodne z obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W obszarze „Puszcza Notecka” w POG nie dopuszczono lokalizacji elektrowni wiatrowych. W sąsiedztwie jezior w POG wyznaczono również tereny zieleni i rekreacji (SN), na których dopuszczone są różne formy zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, w tym plaże, lecz każdorazowo obejmują one część linii brzegowej, pozostawiając resztę obszaru bez zmian. Nie można wykluczyć znacząco negatywnego oddziaływania planowanego przeznaczenia stref 176 SN, 177 SN, 178 SN i 456SJ wyznaczonych nad Jeziorem Radgoskim. Planowane zagospodarowanie mogłoby generować wzmożoną antropopresję, co wiązałoby się pogorszeniem siedliska wykorzystywanego przez ptaki, jako miejsc lęgowych, odpoczynku, żerowania. Biorąc powyższe pod uwagę dla stref: 456SJ oraz 176 SN, 177 SN, 178 SN dokonano w POG zmiany wprowadzając strefę otwartą. Poza tym, na obecnym etapie nie przesądza się o wystąpieniu innych znacząco negatywnych oddziaływań na gatunki ptaków będących przedmiotem ochrony.

6.2. Obszar Natura 2000 „Dolina Kamionki”

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Kamionki” posiada plan zadań ochronnych, który zawiera identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000, cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wdrażanie.

Na terenie objętym planem ogólnym dominują tereny leśne, otwarte tereny użytkowane rolniczo oraz, dolina cieku oraz rozproszona zabudowa. W PGO dominującą część obszaru Natura 2000 włączono do strefy otwartej (SO), gdzie zapewnia się możliwość zachowania dotychczasowego użytkowania terenów. W obrębie siedlisk będących przedmiotem ochrony wyznaczono strefy planistyczne otwarte (SO) z zakazem zabudowy. Strefy związane z zabudową wyznaczono na terenach obecnie zabudowanych oraz w ich sąsiedztwie. Przy zachodniej granicy wyznaczonej strefy planistycznej 63SR znajdują się płaty siedliska przyrodniczego Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Ga/io-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), będącego przedmiotem ochrony ww. obszaru Natura 2000.” Wg planu zadań

ochronnych zagrożenia istniejące to: słabe naturalne odnowienie dębu szypułkowego, zmonotypizowanie drzewostanu dębowego na siedlisku grądu, udział w drzewostanie gatunków obcych, występowanie w runie obcego gatunku inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego, brak odpowiedniej ilości martwego drewna. Zagrożenie potencjalne to ekspansja buka uniemożliwiająca odnawianie się typowych dla grądów gatunków drzew..

Obszar Natura 2000 „Dolina Kamionki” posiada plan zadań ochronnych, wg którego wdrażanie działań ochronnych dotyczy terenów leśnych, a podmiotem odpowiedzialnym jest właściwy miejscowo nadleśniczy. Wyznaczona strefa 63SR, to wody powierzchniowe w dolinie rzeki Kamionki i najprawdopodobniej w tej formie będzie wykorzystana (akwakultura). Taki typ zagrożenie nie występuje w katalogu wymienionych zagrożeń.

Ustalenia planu ogólnego zapewniają możliwość zachowania dotychczasowego użytkowania terenów, stanowiących siedliska i miejsca bytowania zagrożonych gatunków zwierząt.

6.3. Obszar Natura 2000 „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska”

Specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska” nie posiada planu zadań ochronnych. Na terenie gminy Międzychód znajduje się fragment zachodni tego obszaru. Siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w granicach gminy to: żyzne buczyny, kwaśne dąbrowy, łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

W POG dominującą część obszaru Natura 2000 włączono do strefy otwartej (SO), gdzie zapewnia się możliwość zachowania dotychczasowego użytkowania terenów, stanowiących siedliska i miejsca bytowania zagrożonych gatunków zwierząt. W obrębie siedlisk będących przedmiotem ochrony wyznaczono strefy planistyczne (SO) bez możliwości lokalizacji zabudowy. Ponadto na terenie wyznaczono strefy planistyczne: 6SR, gdzie zinwentaryzowano stanowisko traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*, w granicach strefy planistycznej 8SR - bobra europejskiego *Castor fiber*, a w granicach strefy planistycznej 9SR - traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* i kumaka nizinnego *Bombina bombina*. Wymienione strefy stanowią zbiorniki wodne z otaczającą roślinnością i w tej formie prawdopodobne będą użytkowane (akwakultura). Zinwentaryzowane gatunki są związane ze środowiskiem wodnym i mogą dalej bytować w tym środowisku, jeśli nie w tych strefach, to w sąsiedztwie znajdują się inne zbiorniki wodne oraz jeziora. Poza tym, w granicach strefy planistycznej 38SO (Jezioro Kolno) znajduje się stanowisko bobra europejskiego *Castor fiber*. W profilu dodatkowym dopuszczono teren zieleni urządzonej. Teren zieleni urządzonej nie stanowi zagrożenia dla tego gatunku.

Ze względu na ogólny charakter planu ogólnego na obecnym etapie nie można przesądzać o wystąpieniu znacząco negatywnego oddziaływania planowanego przeznaczenia terenów na obszary Natura 2000..

6.4. Rezerwat przyrody „Kolno Międzychodzkie”

Rezerwat posiada plan ochrony zatwierdzony Rozporządzeniem nr 6/2005 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kolno Międzychodzkie". Wśród zagrożeń wymienia się zanieczyszczenie Jeziora Koleńskiego oraz niszczenie brzegów jezior.

W POG w obrębie rezerwatu wyznaczono strefy planistyczne otwarte SO bez możliwości zabudowy i bez profilu dodatkowego. Takie rozwiązanie zapewnia utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania. Są to tereny leśne, których ochrona spoczywa na właściwych nadleśnictwach.

6.5. Rezerwat przyrody „Dolina Kamionki”

Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Nr 9/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 5 lutego 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Kamionki". Plan ochrony wprowadza ustalenia dotyczące eliminacji i ograniczenia zagrożeń zewnętrznych. Jednym z ograniczeń w zagospodarowaniu jest zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów w odległości 200 m od granic rezerwatu.

Ustalenia POG respektują zasady ochrony rezerwatu i wskazują strefy planistyczne dla obszaru rezerwatu (248SO) bez możliwości zabudowy i z minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej wynoszącym 100%, a dla obszaru w strefie 200 m od granic wyznacza strefy planistyczne stosowne do zachowania w dotychczasowym użytkowaniu gruntów, tj. strefy: 112SO, 197SO, 199SO, 155SN, 54SJ, 544SJ, 546SJ, 547SJ, 125SW, 250SZ.

6.6. Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”

Szczególne cele ochronny na terenie Parku, to ochrona i zachowanie krajobrazu doliny Kamionki, naturalnych ekosystemów doliny oraz zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk. Park nie posiada planu ochrony. Na terenie Parku wprowadza się zakazy zawarte w uchwale nr XIII/257/'19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 listopada 2019 r.

Realizacja szczególnych celów ochrony:

- Zachowanie krajobrazu doliny Kamionki. Projekt POG na obszarach niezabudowanych, które stanowią zdecydowana większość, wyznacza głównie strefy otwarte bez dodatkowych profili funkcjonalnych (SO) oraz niewielkie strefy zieleni i rekreacji (SN). Nowe strefy związane z zabudową wyznacza się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących obszarów zabudowanych i zagospodarowanych. Planowany sposób zagospodarowania terenu Parku nie naruszy walorów krajobrazowych doliny Kamionki.
- Zachowanie naturalnych ekosystemów doliny Kamionki. Projekt POG strefy związane z zabudową wyznacza się w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych. Na pozostałych

terenach, gdzie znajdują się naturalne ekosystemy w dolinie rzeki plan wyznacza tereny otwarte bez dodatkowych profili funkcjonalnych. Biorąc powyższe pod uwagę uznaje się, że realizacja postanowień planu ogólnego nie stanowi zagrożenia dla zachowania naturalnych ekosystemów doliny Kamionki.

- Zachowanie populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk. Projekt POG nie przewiduje zagospodarowania i użytkowania terenu, które mogłyby oddziaływać negatywnie na rzadkie gatunki występujące na terenie Parku.

Zakazy:

W przypadku zakazu realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w PGO brak możliwości ustalenia tego zakazu. Zakaz niezależnie od ustaleń planu ogólnego obowiązuje.

Zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych.. W POG wyznaczono strefy planistyczne w sposób niepowodujący konieczności likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, oraz możliwością wkomponowania zadrzewień w planowane zagospodarowanie terenu. Szczegółowość zakazu wykracza poza zakres ustaleń POG.

Zakaz pozyskiwania do celów gospodarczych skał oraz dokonywania zmian stosunków wodnych wykracza poza zakres ustaleń POG.

Zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych, zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym; zakaz ten dotyczy rzeki Kamionki i nie ma zastosowania w przypadku budowy obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej; zakaz nie dotyczy obszarów przeznaczonych pod zabudowę w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy obowiązującego w dniu wejścia w życie uchwały, oraz rozbudowy i przebudowy istniejących obiektów budowlanych oraz budowy obiektów budowlanych w miejscu istniejących wcześniej. W POG wyznaczono strefy planistyczne w sposób umożliwiający zachowanie 100 m strefy wolnej od zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych lub nieobjętych obowiązującymi planami miejscowymi.

Zakaz likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych. Na obszarach zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych wyznaczono strefy SO.

Zakaz organizowania rajdów motorowych i samochodowych (nie dotyczy części Parku obejmującej drogi publiczne) wykracza poza zakres ustaleń PGO.

Zakazy obowiązujące na terenie parku krajobrazowego są zawarte w rozdziale II.7.3 niniejszej prognozy i mimo, że na obecnym etapie ocena w wielu przypadkach jest niemożliwa, to należy pamiętać, że zakazy obowiązują na każdym etapie planowania.

Ustalenia POG w zakresie wyznaczenia stref planistycznych pod zabudowę odzwierciedlają ustalenia obowiązujących planów miejscowych oraz istniejącą zabudowę, przewidując strefy: SJ, SU, SN, SR, SW, SZ oraz ich uzupełnienie w sposób uwzględniający kontynuację gabarytów zabudowy zespołu oraz ekspozycję wyróżników kompozycji przestrzennej. Dla większości terenów rolniczych, wód, lasów, zieleni naturalnej i strefy nadbrzeżnej rzek, jezior i zbiorników naturalnych w POG wyznaczono strefy SO, bez możliwości lokalizacji elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych. W POG w granicach parku krajobrazowego nie wskazano terenów, dla których w profilu funkcjonalnym strefy dopuszczono tereny handlu wielkopowierzchniowego. Na dominującym obszarze wyznacza się strefy SO bez możliwości zabudowy, a na pozostałym obszarze zachowuje się istniejące zespoły zabudowy i dopuszcza się ich ograniczony rozwój i uzupełnienie, co sprzyja utrzymaniu funkcji korytarza ekologicznego Lasy Zachodniej Wielkopolski oraz regionalnego korytarza Dolina Kamionki.

W związku z powyższym stwierdza się, że realizacji ustaleń planu jest zgodna z celami ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Dolina Kamionki.

6.7. Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarza ekologicznego. W związku z kolejnymi zmianami ustawy o ochronie przyrody brak jest przepisów wykonawczych, lecz Obszar Chronionego Krajobrazu „H” Międzychód stał się obszarem chronionego krajobrazu w rozumieniu aktualnie obowiązującej ustawy. Na obszarze chronionego krajobrazu mogą być wprowadzone zakazy określone w Art. 24 ustawy o ochronie przyrody. Oceniając wpływ ustaleń planu ogólnego można się odnieść wyłącznie do oceny wpływu ustaleń planu na zachowanie pełnienia funkcji obszaru chronionego krajobrazu określonych w ustawie o ochronie przyrody (korytarz ekologiczny, turystyka i wypoczynek).

Ustalenia POG sprzyjają ochronie krajobrazu „H” Międzychód poprzez wyznaczenie stref SO obejmujących cenne ekosystemy leśne, zgrupowania zadrzewień, wody powierzchniowe, torfowiska, obszary dolin rzecznych oraz obszary wodne i błotne. Wokół jezior i zbiorników wodnych w POG wyznaczono strefy buforowe zakwalifikowane jako strefy SO (dla zachowania użytkowania rolnego, leśnego lub zieleni naturalnej). W wybranych miejscach wyznaczono strefy SN (dla lokalizacji terenów zieleni urządzonej i miejsc rekreacji, w tym plaż,

co jest zgodne z przewidzianą funkcją dla tej formy ochrony przyrody). Zabudowa w granicach POG koncentruje się w istniejących jednostkach osadniczych, dla których zapewniono możliwość uzupełnienia i rozwoju, w tym kontynuacji dotychczasowych funkcji mieszkaniowych, zagrodowych i usługowych, ale również techniczno-produkcyjnych i produkcji rolniczej. Na terenach we wsiach Wielowieś i Dziecielin w obrębie istniejących złóż piasków i żwirów wyznaczono strefy górnicze (SG), w których prowadzona działalność górnicza może mieć wpływ na powierzchnie ziemi, środowisko wodne, krajobraz. Jeśli jest to wyrobisko zawodnione można po uporządkowaniu pozostawić zbiornik wodny, który w krótkim czasie zostanie otoczony roślinnością, a także pojawia się gatunki fauny, którym odpowiada takie siedlisko. Dużą planowaną zmianą jest lokalizacja strefy przemysłowej w Gorzynie po północnej stronie drogi krajowej nr 24 o powierzchni ok. 90 ha. Lokalizacja ta stanowi rozwinięcie obecnej strefy przemysłowej (po południowej stronie drogi krajowej). teren lokalizuje się poza terenami o wysokich walorach krajobrazowych w OChK. Główne drogi generują rozwój przestrzenny terenów przemysłowych ze względu na dogodną dostępność komunikacyjną. Na terenie gminy brak terenów pod inwestycje z uwagi na walory przyrodnicze. Dlatego lokalizacja stref przemysłowych przy ciągach komunikacyjnych jest uzasadniona. W granicach OChK wskazano strefy, w których dopuszczono tereny elektrowni słonecznych (strefy 27SO, 80SO i 81SO obejmują elektrownie już zrealizowane, a 83SO – elektrownię projektowaną). Elektrownie słoneczne zlokalizowano na gruntach rolnych poza terenami o wysokich walorach krajobrazowych. W granicach OChK „H” Międzychód nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, że ustalenia POG nie są sprzeczne z celem ochrony omawianego obszaru.

6.8. Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Międzychód znajduje się 25 użytków ekologicznych. Wszystkie znajdują się w granicach innych form ochrony przyrody, gdzie są ustanowione dopuszczalne sposoby zagospodarowania i użytkowania terenu. Są to przeważnie tereny podmokłe, w tym 5 wysp. W PGO na tych terenach wyznaczono strefy otwarte bez prawa zabudowy.

6.9. Pomniki przyrody

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

6.10. Ochrona gatunkowa

Na terenie gminy Międzychód znajdują się 6 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania bielika oraz kani rudej i bociana czarnego. Dla ptaków tych obowiązuje całoroczna strefa ochrony - 200 m w przypadku bielika i bociana czarnego oraz 100 m dla kani rudej. Strefa ochrony okresowej dla bociana czarnego wynosząca do 500 m od

gniazda obowiązuje w okresie od 15-03 do 31.08); odpowiednio: dla bielika – do 500 m, w okresie od 01.01 do 31.07; dla kani rudej – do 500 m, w okresie od 1.03. do 31.08. W POG na tych terenach wyznaczono strefę otwartą bez prawa zabudowy.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdza się, że ustalenia POG spełniają wymogi ochrony przyrodniczych obszarów i obiektów objętych ochroną prawną, a także nie wpływają negatywnie na różnorodność biologiczną. Ponadto na terenie gminy jest w pełni zachowany lokalny system powiązań przyrodniczych oraz jego łączność z systemem powitań krajowych i międzynarodowych.

6.11. Odnawialne źródła energii i ich wpływ na środowisko biotyczne

Na terenie gminy Międzychód planuje się elektrownie wiatrowe, Część już istnieje, a część jest projektowana. Elektrownie wiatrowe mogą mieć negatywny wpływ na ptaki. Ich lokalizacja w każdym przypadku powinna być poprzedzona oceną oddziaływania na awifaunę. Procedura oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na awifaunę powinna przebiegać w 3 kolejno następujących po sobie etapach: ocena wstępna, monitoring przedrealizacyjny i monitoring porealizacyjny, zgodnie z „Wytycznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki”. Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki „stanowią zestaw dobrych praktyk postępowania w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na awifaunę.”

W przypadku występowania na terenie gminy nietoperzy - nie zaleca się lokalizowania elektrowni wiatrowych w odległości mniejszej niż 200 m od granicy lasu i skupisk drzew o powierzchni 0,1 ha lub większej oraz w odległości mniejszej niż 200 m od brzegów zbiorników wodnych i cieków naturalnych, zgodnie z „Tymczasowymi wytycznymi dotyczącymi oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (dokument przyjęty przez Komisję ds. Ochrony Zwierząt przy Państwowej Radzie Ochrony Przyrody w styczniu 2010 r.). Przed realizacją proponuje się wykonanie ekspertyzy chiropterologicznej, która da jednoznaczną odpowiedź, czy na terenach agrocenoz, gdzie planuje się lokalizację turbin pojawiają się nietoperze. Na obecnym etapie trudno jest o jednoznaczną ocenę o ewentualnych zagrożeniach.

Każda działalność człowieka związana z tworzeniem infrastruktury wpływa na przyrodę, również elektrownie słoneczne. W przypadku instalacji na gruncie należy przebadать teren pod kątem ewentualnych siedlisk lęgowych a najlepiej prace związane z budową prowadzić poza okresem lęgowym ptaków; terminy i sposoby wykonywania prac budowlanych powinny być ustalone tak, aby zminimalizować ich wpływ na biologię poszczególnych gatunków i ich siedliska. Zwierzęta, które bytowały na tych powierzchniach zmuszone są do odnalezienia nowego siedliska, z drugiej strony na etapie eksploatacji instalacji farmy przyczyniają się do zwiększenia bioróżnorodności na tym terenie. Ma to miejsce w przypadku utrzymywania pod panelami roślinności. Obecność roślin atrakcyjnych dla owadów zapylających powoduje ich

znaczący wzrost. Jednak w przypadku utrzymywania roślinności pod panelami koszenie należy wykonywać poza okresem lęgowym. Należy również pamiętać, aby w przypadku obsiewania powierzchni pod panelami stosować gatunki rodzime. Instalując elektrownie słoneczne należy stosować panele nowej generacji wyposażone w warstwy antyrefleksyjne, skutkujące brakiem efektu odbicia światła. Panele wskutek efektu odbicia lustrzanego mogą imitować taflę wody. Przy próbie lądowania ptaków może dochodzić do kolizji. Dotyczy to również owadów składających jaja w wodzie (np. jętki, widelnice), które również mogłyby traktować panele jako obiekty wodne i składać na nich jaja, co w efekcie mogłoby oznaczać znaczny spadek sukcesu rozrodczego owadów, a co za tym idzie ograniczenie zasobów pokarmowych dla ptaków.

Jeśli chodzi o biogazownie, to nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko biotyczne. Ich lokalizacja wiąże się głównie z zajęciem przestrzeni. Przed rozpoczęciem realizacji należy dokonać inwentaryzacji pod kątem występowania gatunków chronionych, a także lęgówisk ptaków i realizacji dokonać poza okresem lęgowym..

6.12. System powiązań przyrodniczych

Kształtowanie systemu przyrodniczego dotyczyć powinno optymalnych rozwiązań w ramach obszarów o dużej bioróżnorodności poprzez tworzenie spójnego systemu ekologicznego zapewniającego prawidłowe funkcjonowanie środowiska. Kształtowanie systemu przyrodniczego powinno uwzględniać dwa powiązane ze sobą cele:

- utrzymanie bądź kształtowanie pożądanego systemu środowiska przyrodniczego zapewniającego prawidłowe funkcjonowanie przyrody na omawianym obszarze;
- utrzymanie bądź kształtowanie pożądanego stanu środowiska przyrodniczego z punktu widzenia potrzeb mieszkańców.

Jednym z warunków zachowania równowagi przyrodniczej jest utrzymanie powiązań pomiędzy ekosystemami, a taką rolę pełnią korytarze ekologiczne. Utrzymanie tych powiązań jest w wielu przypadkach zagrożone przez różnego rodzaju przeszkody – bariery ekologiczne, przegradzające korytarze ekologiczne i utrudniające przemieszczanie się organizmów. Bariery ekologicznymi są drogi o dużym natężeniu ruchu, linie kolejowe, linie energetyczne, zapory na rzekach, odcinki rzek o silnie zanieczyszczonych wodach, zwarta zabudowa, długie ogrodzenia, rozległe tereny pól uprawnych pozbawione zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

Ustalenia planu ogólnego zapewniają utrzymanie prawidłowego funkcjonowania systemu powiązań przyrodniczych. Gwarantują utrzymanie funkcji korytarzy ekologicznych dla dużych zwierząt lądowych poprzez zachowanie zalesień, zadrzewień i wysp leśnych na terenach rolnych. Na terenie gminy 90,79% stanowi strefa otwarta w znaczącej części bez prawa zabudowy. W większości utrzymuje się istniejące użytkowanie terenu, a odbudowę i wzbogacanie korytarzy umożliwia dopuszczenie wprowadzania zieleni we wszystkich strefach planistycznych.

7. Ochrona przed hałasem

Źródłem hałasu na terenie gminy Międzychód są drogi o dużym natężeniu ruchu, co ma szczególne znaczenie w przypadku terenów wymagających ochrony akustycznej. Dotyczy to w szczególności drogi krajowej nr 24 (Kamionna, Gorzyń) oraz drogi wojewódzkiej nr 160 (szczególnie na terenie miasta Międzychód: ul. Poznańska i Marszałka J. Piłsudskiego), skupiającej ruch lokalny i ponadlokalny, w tym tranzytowy).

W sąsiedztwie dróg o wysokim udziale ruchu zachowuje się istniejące enklawy zabudowy w strefach SW, SJ, SZ, SU i SN z możliwością ich uzupełnienia i rozwoju. Ograniczenia dla zabudowy w sąsiedztwie dróg należy uwzględniać na etapie opracowania planów miejscowych lub wydawania warunków zabudowy, określając przeznaczenie terenu i kwalifikując tereny do poszczególnych kategorii w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Poza istniejącymi jednostkami osadniczymi w POG nie wskazuje się nowych obszarów chronionych akustycznie w zasięgu hałasu drogowego.

Uciążliwość związana z hałasem może wynikać również z lokalizacji obiektów generujących hałas w pobliżu terenów wymagających ochrony akustycznej. Wyznaczając tereny o zróżnicowanych funkcjach, należy na etapie mpzp uwzględnić dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla poszczególnych rodzajów terenów celem wyeliminowania konfliktów przestrzennych spowodowanych emisją hałasu.

8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Przez obszar gminy przebiegają napowietrzne linie elektroenergetyczne 400 kV i 110 kV. Wzdłuż linii elektroenergetycznej 400 kV w wyodrębnionych strefach SO ustalono parametr maksymalnej wysokości o wartości 50 m, dla umożliwienia modernizacji i rozbudowy linii. Trasa napowietrznych linii elektroenergetycznych oraz zasięg ich pasów technologicznych w znacznym stopniu znalazła się w graniach stref otwartych (SO). W nielicznych przypadkach wskazano inne strefy, których profil funkcjonalny uwzględnia istniejące zagospodarowanie lub ustalenia obowiązujących planów miejscowych.

9. Wpływ na zasoby naturalne

Zasoby naturalne definiowane jako wszelkie występujące na ziemi naturalne dobra możliwe do wykorzystania przez człowieka, zostały omówione w poprzednich rozdziałach. Żadne z występujących dóbr nie będzie wykorzystywane w sposób powodujący zakłócenie równowagi w środowisku, a więc realizacja ustaleń planu ogólnego nie będzie miała znaczącego oddziaływania na zasoby naturalne.

10. Wpływ na zabytki i dobra materialne

W granicach gminy Międzychód znajdują się zabytki objęte różnymi formami ochrony konserwatorskiej: wpisem do rejestru zabytków, ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji

zabytków oraz ochroną ustaloną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Na terenie gminy nie wskazano obiektów zaliczonych do dóbr kultury współczesnej

Ustalenia planu ogólnego gminy Międzychód, uwzględniają ochronę zabytków objętych ww. formami ochrony konserwatorskiej, ujętych w rejestrze zabytków, w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków poprzez wyznaczenie strefy planistycznej dostosowanej do funkcji pełnionej przez dany obiekt i określenie odpowiednich parametrów zabudowy.

Dobrami materialnymi z definicji jest wszystko to, co dana jednostka ludzka może gromadzić wokół siebie tworząc własne środowisko materialne. Należy dodać, że osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej mogą składać uwagi do projektu planu ogólnego.

11. Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi

Celem ustaleń planu ogólnego jest harmonijne połączenie rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska i tym samym poprawy jakości życia ludzi, w taki sposób, aby zaspokoić potrzeby obecnego pokolenia nie zagrażając potrzebom przyszłych pokoleń. Wpływ realizacji ustaleń projektu planu ogólnego gminy na zdrowie i życie ludzi jest wypadkową stanu poszczególnych komponentów środowiska, które zostały omówione w poprzednich rozdziałach.

Plan ogólny organizuje przestrzeń tworząc warunki dla zabudowy mieszkaniowej w sposób uporządkowany, unikając rozpraszania zabudowy. Wyznaczając strefy planistyczne zadbano o możliwość ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Szczególną rolę przywiązuje się do obszarów cennych pod względem przyrodniczym ograniczając na ich terenie zabudowę, wykluczając lokalizację nowych inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko, w tym instalacji OZE. Zachowanie tych obszarów nie tylko sprzyja ochronie poszczególnych komponentów środowiska, ale również tworzy miejsce rekreacji dla mieszkańców. Miejsca sprzyjające wypoczynkowi mieszkańców, to też tworzone strefy zieleni i rekreacji. Na poprawę jakości życia mieszkańców ma wpływ łatwy dostęp do niezbędnych usług. Mając to na uwadze wyznaczono strefy usługowe.

W planie ogólnym wyznaczono również strefy gospodarcze i strefy produkcji rolniczej tworząc warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i tym samym tworzenia nowych miejsc pracy. W celu ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej do strefy otwartej włączono grunty rolne bez prawa zabudowy.

Mając na uwadze zdrowie mieszkańców uwzględniono ochronę powietrza i klimatu poprzez umożliwienie lokalizacji instalacji służących do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Ponadto poprawie jakości powietrza i warunków klimatycznych sprzyja ochrona zieleni. Lasy zostały włączone do strefy otwartej a niemal w każdym profilu dodatkowym stref umożliwia się wprowadzanie zieleni naturalnej, urządzonej i wód. Wprowadzając nowe tereny zieleni należy pamiętać, aby stosować gatunki rodzime.

Plan uwzględnia ochronę ujęć wód poprzez wyznaczenie stref infrastrukturalnych dla terenów ochrony bezpośredniej. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem gwarantuje mieszkańcom możliwość korzystania z wody odpowiedniej jakości. W podstawowym profilu funkcjonalnym każdej ze stref planistycznych istnieje możliwość realizacji infrastruktury technicznej, co pozwala na budowę kanalizacji.

Istotne znaczenie dla zachowania dziedzictwa kulturowego mają zabytki. Ustalenia planu ogólnego gminy uwzględniają ochronę zabytków objętych formami ochrony konserwatorskiej, ujętych w rejestrze zabytków, w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz wskazanych dóbr kultury współczesnej, poprzez wyznaczenie strefy planistycznej dostosowanej do funkcji pełnionej przez dany obiekt i indywidualne określenie parametrów zabudowy.

Problemem na terenie gminy jest hałas komunikacyjny, który koncentruje się przede wszystkim w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych. Wyznaczając strefy planistyczne starano się lokalizować w sąsiedztwie dróg strefy, które nie wymagają ochrony akustycznej. Biorąc pod uwagę istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu ustalenia planu ogólnego gminy w sposób optymalny rozwiązują problem hałasu.

Problemem na terenie gminy są tereny zagrożenia powodziowego. Na terenach bezpośredniego zagrożenia powodzą nie wyznacza się nowych terenów pod zabudowę.

Podsumowując, plan ogólny gminy Międzychód będzie miał pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców. Wyznacza on ramy ogólne, których nie można przekraczać, ale są na tyle elastyczne, że w dokumentach planistycznych mogą być dostosowane w sposób uwzględniający lokalne uwarunkowania.

12. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Realizacja ustaleń planu ogólnego w każdym przypadku ma wpływ na zmianę istniejącego stanu środowiska. W przypadku gminy Międzychód zmiany te są niewielkie. Nie wyznacza się nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, poza obszarami uzupełnienia zabudowy. Największe zmiany dotyczą wyznaczenia stref gospodarczych w Międzychodzie i Bielsku oraz na terenach obrębów Gorzyń, Głazewo, Łowyń, Kamionna. W strefach gospodarczych mogą powstawać zakłady produkcyjne emitujące substancje zanieczyszczające powietrze, działalność może być związana z emisją hałasu. Ponadto wydzielone strefy gospodarcze leżą przy drogach o dużym natężeniu ruchu. W przypadku tych terenów możemy spodziewać się potencjalnego znaczącego oddziaływania skumulowanego. Na etapie planu ogólnego nie jest jednak znany charakter podejmowanej

działalności, a tym samym skala uciążliwości. Ponadto w aktualnym stanie prawnym brak wskazanych kryteriów wskazujących sposoby ustalenia oddziaływań skumulowanych⁸.

Podstawowym celem każdej gminy jest osiągnięcie stabilnego rozwoju, w którym byłoby zapewnione zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców, warunki umożliwiające wzrost poziomu życia oraz zaspokojenie przyszłych potrzeb następnych pokoleń. Cel ten osiągnąć można poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki przestrzennej, w ramach, której przeznaczanie terenów dla określonych działalności oraz zasady ich zagospodarowania oparte będą na zasadach rozwoju zrównoważonego (ekorozwoju). Określenie uwarunkowań dla funkcjonowania przyrody oznacza rozpoznanie i ocenę elementów środowiska oraz zagrożeń z pozycji jego składników biotycznych, w tym również człowieka, natomiast określenie uwarunkowań przyrodniczych dla zagospodarowania przestrzennego stanowi ofertę środowiska dla rozwoju różnych funkcji z uwzględnieniem stosownych ograniczeń. Taka kompleksowa ocena jest przedmiotem opracowania ekofizjograficznego, które zostało wykonane dla potrzeb opracowania planu ogólnego W planie ogólnym Gminy Międzychód strefy planistyczne wyznaczono w oparciu o analizę istniejącego zagospodarowania terenu, zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów miejscowych, które wejdą w życie przed uchwaleniem planu ogólnego, obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy oraz w oparciu o uwzględnione wnioski i potrzeby rozwojowe gminy. Podział gminy na strefy planistyczne został przeprowadzony w taki sposób, aby ograniczyć nadmierne rozpraszanie zabudowy i zapewnić harmonijne współistnienie terenów mieszkalnych, gospodarczych, rolniczych i przyrodniczych. Planowany podział na strefy planistyczne jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju.

13. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Ponieważ z poprzednich rozdziałów wynika, że planowane zagospodarowanie gminy nie będzie miało znaczącego negatywnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska oraz na zdrowie i życie ludzi, mając również na uwadze położenie geograficzne omawianego terenu, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

14. Alternatywne rozwiązania

Niniejsza prognoza nie przewiduje alternatywnych rozwiązań. ponieważ przyjęty sposób jest wynikiem szczegółowych analiz i wyboru zagospodarowania odpowiadającego potrzebom gminy oraz zapewniającego zrównoważony rozwój.

Delimitacji stref planistycznych dokonano na podstawie istniejącego stanu zagospodarowania terenu, obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów miejscowych, które wejdą w życie przed uchwaleniem planu ogólnego oraz

⁸ www.brzeszczak.pl

obszarów uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy. Projekt planu ogólnego był poprzedzony szerokimi konsultacjami społecznymi.

15. Metody analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wymienia projekty dokumentów wymagających przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wśród wielu wymienionych dokumentów znajduje się plan ogólny gminy. Organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Wśród elementów, które prognoza powinna zawierać wymienia się również propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego i wyznacza ogólne ramy i zasady kształtowania przestrzeni, które muszą być respektowane w szczegółowych dokumentach planistycznych.

Poziom szczegółowości prowadzonej strategicznej oceny oddziaływania jest powiązany z poziomem szczegółowości planu ogólnego. Strefy planistyczne w planie ogólnym wyznaczają jedynie ramy dla przyszłego rozwoju przestrzennego gminy, które będą uszczegóławiane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ocena skutków realizacji zapisów planu ogólnego gminy Międzychód nastąpi na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Zgodnie z Art. 52 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, informacje zawarte w prognozie powinny być dostosowane do stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

STRESZCZENIE

Rada Miejska Międzychodu w dniu 28 maja 2024 przyjęła uchwałę nr II/14/2024 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Planu ogólnego Gminy Międzychód. Zgodnie art. 13a Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan ogólny jest aktem prawa miejscowego, którego ustalenia są wiążące dla sporządzanych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przy wydawaniu decyzji o warunkach zabudowy.

W prognozie do planu ogólnego przeanalizowano poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego tj.: rzeźbę terenu, geologię gleby, środowisko wodne, środowisko biotyczne i położenie na tle przyrodniczych obszarów chronionych, klimat, powietrze, klimat akustyczny. Obszar gminy wyróżnia się wysokim udziałem obszarów cennych przyrodniczo, pełniących funkcje środowiskotwórcze, przy jednocześnie stosunkowo niskim w skali regionu udziale użytków rolnych. Obszar jest niejednorodny. Ze względu na koncentrację terenów o wysokim potencjale przyrodniczym, charakteryzuje się stosunkowo niskim udziałem przestrzeni do potencjalnego zainwestowania. Działalność inwestycyjna w tym obszarze wymaga równoważenia zamierzeń gospodarczych z potrzebami ochrony dla zachowania stabilnego i trwałego funkcjonowania ekosystemów oraz stworzenia spójnego systemu przyrodniczego województwa, uwzględniającego powiązania przyrodnicze w granicach regionu oraz z obszarami województw sąsiednich.

Prognozę podzielono na dwa etapy. Etap I, to analiza stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Etap II, to ocena przewidywanych skutków oddziaływań na środowisko w granicach potencjalnych wpływów oraz sposoby łagodzące potencjalne, negatywne oddziaływania.

Gmina Międzychód leży w zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie międzychodzkiem. Według podziału geomorfologicznego Niziny Wielkopolskiej (B. Krygowski, 1961) północna część gminy Międzychód leży w Pradolinie Toruńsko – Eberswaldzkiej, w części zwanej Kotliną Gorzowską. Pozostała część gminy leży na Wysoczyźnie Poznańskiej, część środkowa w subregionie Pagórków Międzyrzecko – Pniewskich, natomiast część południowa w subregionie Równiny Nowotomyskiej. Pagórki Międzyrzecko – Pniewskie charakteryzują się urozmaiconą rzeźbą terenu. Część południowa gminy to Sandr Nowotomyski. Jest to największy Sandr w Wielkopolsce.

Na terenie gminy występują kopaliny objęte prawem własności górniczej oraz objęte prawem własności nieruchomości gruntowych.

Kopaliny objęte prawem własności górniczej to: złoża gazu ziemnego i ropy naftowej „Lubiatów i złoża ropy naftowej „Międzychód” oraz kopalnia węgla brunatnego „Wanda” – złoża nieeksploatowane. Kopaliny objęte prawem własności nieruchomości gruntowych to złoża piasków i żwirów. Występują one w rejonie miejscowości: Wielowśi, Dziecielin, Wiktorowo, Dormowo, Głazewo, Kamionna, Tyczepy, Krzyżówka, Lewice.

Sieć hydrograficzna gminy Międzychód należy do systemu wodnego Odry. Głównym ciekim o przebiegu równoleżnikowym jest Warta. Rzeka odcinkami meandruje stąd liczne starorzecza. Główne lewobrzeżne dopływy Warty na terenie gminy to: Kamionka, Dopływ ze Skrzydlewa (struga Bielska), Dormowska Struga. Dopływ z Radgoszczy to prawobrzeżny dopływ Warty. Cieki łączą liczne jeziora. Podstawowym elementem w gospodarowaniu wodami jest jednolita część wód powierzchniowych (JCWP). Wg „Oceny stanu jednolitej części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu” stan ogólny wód wszystkich ww. JCWP cechuje zły stan. Badania prowadzono w 2024 r. Jeśli chodzi o JCWP jeziorne to wg „Oceny stanu jednolitych części wód jezior w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu i metodą przeniesienia” stan ogólny wód JCWP Jezior o Wielkie oceniono jako dobry. Pozostałe ww. JCWP jeziorne cechuje zły stan ogólny wód. W granicach gminy Międzychód znajdują się fragmenty głównych zbiorników wód podziemnych. Są to: Subzbiornika Jezioro Bytyńskie-Wronki–Trzciel (GZWP 146) i Dolina rzeki Warta (GZWP 147). Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki -Trzciel (Ng/Pg) jest mało podatny na antropopresję, natomiast JCWP Dolina rzeki Warta (Sieraków-Międzychód) (Q) jest podatny na antropopresję. Dla struktury tej został zaproponowany obszar ochronny. Monitoring wód podziemnych jest prowadzony dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Gmina Międzychód leży w granicach trzech JCWPd: GW600041 (przeważająca część gminy), GW600034 (fragment północny gminy), GW600059 (fragment południowy gminy). Wg oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (2022 r.) stan wszystkich JCWPd znajdujących się w granicach gminy Międzychód został oceniony jako dobry. W granicach gminy znajdują się obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Obszary zagrożenia powodziowego dotyczą przede wszystkim doliny Warty oraz dolnych odcinków dolin dopływów Warty.

Gmina Międzychód jest urozmaicona pod względem przyrodniczym. Grunty leśne stanowią ponad połowę powierzchni gminy. Występują liczne jeziora połączone siecią cieków. Najcenniejsze części obszaru gminy zostały objęte ochroną prawną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Na terenie gminy Międzychód są to niżej wymienione formy ochrony.

- Obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Puszcza Notecka,” specjalny obszar ochrony siedlisk „Ostoja Międzychodzko – Sierakowska”, specjalny obszar ochrony siedlisk „Dolina Kamionki”.
- Rezerwat przyrody: „Kolno Międzychodzkie” i „Dolina Kamionki.”
- Park Krajobrazowy „Dolina Kamionki”.
- Obszar chronionego krajobrazu „H” Międzychód.
- Użytki ekologiczne.
- Pomniki przyrody.

Gmina leży w strefie klimatu umiarkowanego i znajduje się pod wpływem oceanicznych mas powietrza. Bardzo niekorzystne są zmiany klimatyczne w skali globalnej, to wzrost

temperatury oraz częstotliwość i nasilenie zjawisk ekstremalnych. Ocieplanie spowodowane jest zwiększającą się ilością gazów cieplarnianych wytwarzanych przez człowieka.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonał rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim dotyczącej roku 2024. Stwierdzono potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla strefy wielkopolskiej. Została ona zakwalifikowana do klasy „C” ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Źródłem hałasu na terenie gminy Międzychód jest przede wszystkim hałas komunikacyjny w otoczeniu drogi krajowej nr 245 oraz drogi wojewódzkiej nr 160 (szczególnie na terenie miasta Międzychód), skupiającej ruch lokalny i ponadlokalny, w tym tranzytowy).

Przez teren gminy przebiegają tranzytowe linie najwyższego napięcia 400 kV. Na terenie miasta zlokalizowana jest stacja transformatorowa GPZ 110/15 kV o mocy znamionowej 10MVA, która jest zasilana liniami wysokiego napięcia 110 kV. Ponadto przez teren gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia.

Na terenie gminy funkcjonuje 6 systemów wodociągowych eksploatowanych przez Miejską Spółkę Komunalną AQUALIFT Sp. z o.o. z siedzibą w Międzychodzie. Stacje wodociągowe zlokalizowane są w Międzychodzie, Radgoszczy, Kamiennej, Głazewie, Łowyniu, Lewicach. Miejscowość Popowo jest zaopatrywana w wodę z zewnątrz. Wszystkie komunalne ujęcia wody posiadają wyznaczone strefy ochronne obejmujące teren ochrony bezpośredniej. Jeśli chodzi o kanalizację, to została wyznaczona aglomeracja Międzychód obejmująca następujące jednostki osadnicze: Międzychód, Dziecielin, Głazewo, Gorzyń, Kamionna, Kaplin, Łowyń, Mierzyn, Muchocin, Przedlesie, Piłka, Radgoszcz, Wielowieś. Pozostałe miejscowości położone poza aglomeracją są wyposażone w zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Na terenie gminy w miejscowości Mnichy znajduje się składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zarządzane przez Zakład Utylizacji Odpadów Clean City a na terenie miasta Międzychód przy ul. Chrobrego działa punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, prowadzony przez Miejską Spółkę Komunalną Aqualift Sp. z o.o.

Z przedstawionego w poprzednich rozdziałach opisu stanu środowiska wynikają niekorzystne zmiany. Dotyczą one przede wszystkim stanu wód, stanu powietrza atmosferycznego, zagrożenia powodziowego, klimatu akustycznego.

Zakres planu ogólnego obejmuje określenie: stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych, stanowiących elementy obligatoryjne oraz obszarów uzupełnienia zabudowy i obszarów zabudowy śródmiejskiej będącymi elementami fakultatywnymi. Na podstawie istniejącego stanu zagospodarowania terenu, obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, projektów planów miejscowych, które wejdą w życie przed uchwaleniem planu ogólnego, obszarów uzupełnienia

zabudowy w ramach istniejącej zabudowy oraz pozytywnie rozpatrzenia wniosków wyznaczono 13 stref planistycznych:

- SW - strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SJ – strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- SZ - strefy z wielofunkcyjne z zabudową zagrodową,
- SU – strefy usługowe,
- SH – strefy handlu wielkopowierzchniowego,
- SP – strefy gospodarcze,
- SG – strefa górnictwa
- SR – strefy produkcji rolniczej,
- SI – strefy infrastrukturalne,
- SK – strefy komunikacyjne,
- SN – strefy zieleni i rekreacji,
- SC – strefy cmentarzy,
- SO – strefy otwarte.

Dla wszystkich wyżej wymienionych stref określone zostały podstawowe profile funkcjonalne oraz w wielu przypadkach profile dodatkowe. Głównym założeniem przy delimitacji stref planistycznych było zachowanie ustaleń miejscowych planów, których ustalenia zostały wypracowane na podstawie kompromisów i jako obowiązujące akty planowania przestrzennego, stanowią podstawę do ich przeniesienia do ustaleń planu ogólnego. Na terenach, które nie są objęte miejscowymi planami, strefy wraz z parametrami zostały dobrane na podstawie inwentaryzacji urbanistyczno-architektonicznej oraz przebiegu obszarów uzupełnienia zabudowy.

Plan ogólny gminy Międzychód w sposób kompleksowy wpływa na ochronę powierzchnię ziemi, dbając o racjonalne gospodarowanie gruntami, ochronę gruntów rolnych i leśnych, ograniczenie rozpraszania zabudowy, chroniąc bioróżnorodność.

W zakresie ochrony krajobrazu porządkuje przestrzeń wyznaczając strefy planistyczne w sposób zapewniający równowagę pomiędzy potrzebami rozwoju gminy a koniecznością zachowania walorów estetycznych i kulturowych, uwzględniając równocześnie rekomendacje i wnioski wynikające z audytu krajobrazowego.

Plan ogólny poprzez optymalne gospodarowanie przestrzenią tworzy odpowiednie warunki dla ochrony wód przed zanieczyszczeniem, a także warunki dla ich retencji, co ma szczególne znaczenie w okresie postępujących zmian klimatycznych. Umożliwia lokalizację urządzeń infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków, gospodarowaniem odpadami, We wszystkich strefach planistycznych jest możliwość lokalizowania terenów zieleni, co korzystnie wpływa na retencję.

Poprawy jakości powietrza można oczekiwać przy znaczącym udziale energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych. Plan stwarza taką możliwość (instalacje fotowoltaiczne, biogazownie). W każdej strefie planistycznej, czy to w profilu podstawowym czy dodatkowym są uwzględnione tereny zieleni naturalnej, urządzonej, tereny lasów. Zieleń ma pozytywny wpływ na jakość powietrza. Ww. ustalenia są również korzystne dla klimatu. Istotną rolę

w kształtowaniu warunków klimatycznych odgrywają również korytarze ekologiczne tworzące ciągi klimatyczne sprzyjające wymianie mas powietrza.

W celu ograniczenia negatywnego wpływu urbanizacji na różnorodność biologiczną, plan ogólny zakłada ograniczenie intensywnej zabudowy na terenach cennych przyrodniczo, również w granicach korytarzy ekologicznych. Na obszarach tych ogranicza się lokalizuje instalacji służących do wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Na obszarach Natura 2000 nie planuje się podejmowania działań mogących, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. W granicach obszarów chronionego krajobrazu wprowadza się sposób zagospodarowania pozwalający na realizację celów ochrony, którymi są: zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych, tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych.

Problemem na terenie gminy jest hałas komunikacyjny. W planie ogólnym przy drogach stanowiących znaczące źródło hałasu nie wyznacza się nowych stref planistycznych z możliwością lokalizowania terenów wymagających ochrony akustycznej.

Nie lokalizuje się również nowych terenów zabudowy w obrębie terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

Ustalenia planu ogólnego zapewniają ochronę poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, nie ingerują w obszary przyrodniczo cenne, a także nie powodują zakłócenia funkcjonowania powiązań przyrodniczych. Planowany sposób zagospodarowania nie jest sprzeczny z zasadą rozwoju zrównoważonego definiowanego jako rozwój społeczno - gospodarczy, prowadzący do zaspokojenia potrzeb ludzkich z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

- Audyt krajobrazowy dla województwa wielkopolskiego.
- Baza CBDG – <http://geoportal.pgi.gov.pl>.
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Międzychód na lata 2023 – 2026.
- GZWP - pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html.
- Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego – https://www.powodz.gov.pl/pl/o_mapach.
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z dnia 23 lutego 2023 r. poz. 335).
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Poznań 2019.).
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim (2024 r.).
- Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1757).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. Nr 52, poz. 315).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych Dz.U. z 2021 r. poz. 1475).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 19 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH040028 (Dz. U. z 2022 r. poz. 103).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 24 lipca 2023 w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, bazy i stacje gazu płynnego, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (Dz.U. 2023 poz. 1707).
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. z 2020 r. poz. 1850).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 22 listopada 2024 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz.U. z 2024 r. poz. 1775).
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 9 maja 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2024 r. poz. 726).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 112).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r., poz. 2380).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r., poz. 1408).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. 2002 nr 155 poz. 1298).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 10 sierpnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2023, poz. 1724).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).
- Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 2013 r. poz. 640).

- Sidło P.O., Błaszowska B. & Chylarecki P. (red.) 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP: Warszawa 2004 r.
- Sołowiej Daniela. Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka. Wydawnictwo Naukowe UAM. Poznań 1992.
- Strategiczna mapa hałasu obszarów położonych w otoczeniu dróg krajowych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. EKKOM Sp. z o.o. w Krakowie na zlecenie GDDKiA O/Bydgoszcz).
- Strategiczne mapy hałasu obszarów położonych w otoczeniu dróg wojewódzkich na terenie województwa kujawsko-pomorskiego o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie tj. 8219 poj./dobę EKKOM Sp. z o.o. w Krakowie na zlecenie ZDW w Bydgoszczy.
- Szponar A. Fizjografia urbanistyczna. PWN, Warszawa 2003.
- Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r.. (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 1587 z zm.).
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 266).
- Ustawa z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz.U. z 2023 r. poz. 1597).
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 399).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2024, poz.1478).
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2024, poz. 1087 ze zm).
- Ustawa z dnia 20 lutego 2015 o odnawialnych źródłach energii (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1361).
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 317.).
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 840, ze zm..).
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2024 r., poz. 54).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2024, poz. 1130).
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 poz. 530).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 82)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1112.)
- Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 576
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz.U. z 2024, poz. 757).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1290).

Oświadczenie o spełnieniu wymagań upoważniających do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko

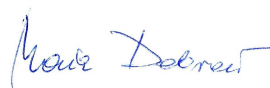
Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, upoważniające mnie do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko.

Informuję, że w 1974 r. ukończyłam studia magisterskie na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi w zakresie geografii, na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a prognozy oddziaływania na środowisko wykonuję od 2001 r.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Maria Dobroń

Ww. oświadczenie stanowi załącznik do Prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu Panu ogólnego Gminy Międzychód